

tre'

căng thẳng kênh đào panama

VŨ HIẾN

miễn hạnh phúc...

DU UYÊN

thơ lâm chương

lửa và ánh nến trong kiếp phù sinh

TIM NGUYỄN

ngu trung

ĐOÀN XUÂN THU

sáp nhập ai vui, ai buồn

UYỄN CA

Chile

TRỊNH THANH THỦY

một bức tranh huyền bí

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Sáu hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

ĐỊA CHỈ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044
Điện thoại: 972-675-4383

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 9am - 5pm
Thứ Bảy: 9am - 4pm
Chủ Nhật: 9am - 3pm

THỰC HIỆN

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

BIÊN TẬP

Nguyễn Xuân Thiệp

DỊCH THUẬT

Bảo Sơn - Phạm H Nghi

CỐ VẤN PHÁP LÝ

Luật Sư **Cao Quang Ánh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

LUẬT SƯ ĐẠI DIỆN

Arthrine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)
1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

LAYOUT DIRECTOR

Bảo Huân

LAYOUT & ART DESIGNERS

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

PHỤ TRÁCH KỸ THUẬT & WEBSITE

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

HOA SĨ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

QUẢNG CÁO

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.
Điều kiện dễ dàng, thoải mái.
Xin liên lạc: 972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)
email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383 * Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net * info@trenews.net
Địa chỉ: **3202 N Shiloh Rd, Garland TX 75044**

TRẺ HOUSTON

Tel: 281-978-4735
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: **11210 Bellaire Blvd. #143. Houston, TX 77072**

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012 * 407-894-5111 * 407-897-1114
Fax: 407-894-6190 * Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: **302 S. Graham Ave., Orlando, FL 32803**

TRẺ GEORGIA

Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.org
Địa chỉ: **1805 Shackelford Ct, Ste 150. Norcross GA 30093**

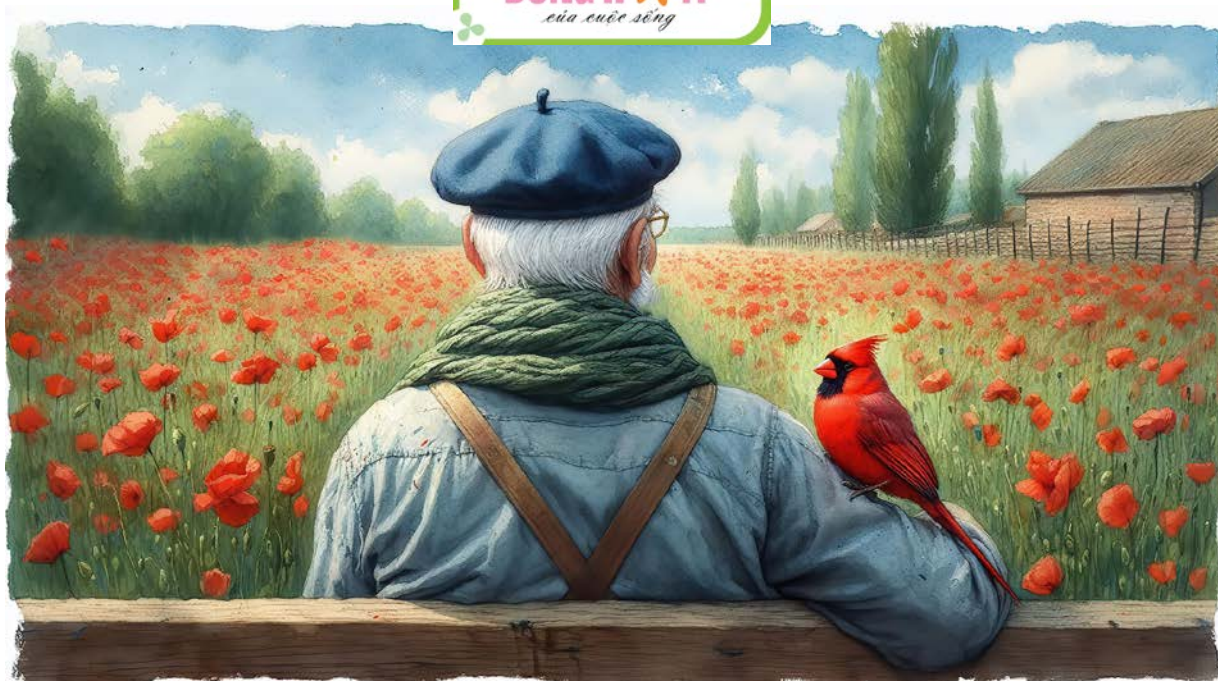
Với sự cộng tác

■ Hoàng Đình Nam (TX) ■ Nguyễn Thị Thanh Dương (TX) ■
Ngọc Linh (TX) ■ Hải Vân ■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■
Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng Tú (WA) ■ Du Uyên (VN)
■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia
Bảo ■ Lê Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng
Dương ■ Tạ Phong Tần (CA) ■ Thi Hạnh (Na-Uy) ■ BS Trần
Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh Dũng ■ Dương Hùng ■
Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Trần Vũ ■ Thiên Hương ■
Hồ Đắc Vũ (MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng
Nga ■ Lương Thu Trung ■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn
Xuân Thu (Úc) ■ Trangdài Glassey - Tra62nguyen (CA) ■ Lê
Kung Diễm ■ Đào Duy Hòa (Úc) ■ Thanh Tú ■ Thái Bảo (FL)
■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■ Chiêu Ấn (Canada) ■ Vũ Thị Thanh
Mai ■ Ban Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang
Nguyễn ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam
Sơn (TX) ■ Hạnh Việt ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Vũ ■ Phạm
Thị Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■
Ngân Bình ■ Đặng Hiếu Sinh ■ Đào Thị Thanh Tuyền (VN) ■
Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư (TX) ■ Ian Bùi (TX)
■ Cổ Ngư (Pháp) ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường ■
Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo (TX) ■ Kim Loan (Canada)
■ Hải Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn
■ Vương Mộng Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■
Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai
Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục Thần Phong (Georgia) ■
Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê (Pháp) ■
Gió Vivu (Canada) ■ Cyndy Thu Hoàng (TX) ■ Mộc Mạc (VN)
■ Trần Thị Nhật Hưng (Thụy Sĩ) ■ Hoàng Quân (CA) ■ Nguyễn
Thanh Bình (VN) ■ Vương Hoài Uyên (CO) ■ Nguyễn Thạch
Giang (CA) ■ Uyên Ca (VN) ■ Hồ Thụy Mỹ Hạnh (VN) ■ Đơn
Phương Thạch Thảo ■ Bảo Sơn

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể
hiện quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos.
Contents reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)
Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.
Mọi thay đổi về quảng cáo xin gọi trước 2 tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.
Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Niềm vui trong cuộc sống
5		Mộc Mạc	Tô Đông Pha và Thiền sư Phật Ấn
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	Cảng thẳng kênh đào Panama
9	TRANG BẠN ĐỌC	Chiến Trần	Những cú gọi không người trả lời
10		Tám Vạn	Tiến một người đi
12	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ	
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Lửa và ánh nến trong kiếp phù sinh
16	TRUYỆN NGẮN	Hồ Đắc Vũ	“Người yêu nước”
19	HỘP THU TRẺ	Trẻ	
20	MỤC THUẾ VỤ	Nguyễn Đài Thi	
22	NGÀY NÀY TRONG LỊCH SỬ	Trẻ	
23	MIẾNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	Miền hạnh phúc...
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	Khi đi chung xe
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Khử mùi hôi trong nhà
29	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Cúm gia cầm dưới mắt khoa học gia
30	THẾ GIỚI CỦA DẾ MÈN	Trần Lý Lê	Phận làm cha mẹ “12 bến nước”
34		Tạ Phong Tấn	Sắp nhập ai vui - ai buồn?
36	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Uyển Ca	Về lại tương lai
40	SOMETHING & ANYTHING	Ian Bùi	Dùng thuốc tẩy
43	MẸO VẶT	Hoàng Hương	Cách yêu thích nhất để sắp xếp ảnh trên máy tính của tôi
44	GÓC NHIẾP ẢNH	Andy Nguyễn	Bootcut Jeans
46	THỜI TRANG	Diệu Cô Nương	
48	TRANG THƠ	Lâm Chương	
50		Gió Vivu	Nữ thần tháng 4
53		Vi Lê	Còn ai viết những lá thư tay
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Ngu trung?
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	
59	Ơ RÊ KÀ	Trẻ	Lương đi đâu
60		Trịnh Thanh Thủy	Chile một bức tranh huyền bí
64	THẾ GIỚI QUANH TA	Dương Hùng	Lễ Hội Hoa Anh Đào ở DC
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT	Bảo Sơn	Lừa đảo thuế
66	PHÓNG SỰ	Lê Kung Diễm	Chợ nhỏ truyền thống ở Berlin
70	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Cây bụi(shrub)
72	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT	Trẻ sáu tám	
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Nguyễn & Bạn Hữu	Lư đã về lại Phá Tam Giang
76	Kiến thức phổ thông	Phượng Nghi	Hạt trái cacao
77		Kim Loan	50 năm tiếng Việt trên đất mới
82	TRONG HẦM RƯỢU	Nguyễn Mạnh Tuấn	Lão phù thủy của bộ lạc
89		Đào Thị Thanh Tuyền	Lăng Tự Đức
94		Ngọc Diệp	Thằng cà kheo mùa còn
96	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	Swinging trò chơi thác loạn
99	SỐ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	2 câu hỏi
102	MỖI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ	
104	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B.Tuấn	
108	Y TẾ & ĐỜI SỐNG	Triệu Minh	Móng tay và sức khỏe
111	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

Niềm vui trong cuộc sống

Bởi cuộc đời thường là màu xám, Như Sao xin được mở đầu những trang viết này bằng đôi nét vui tươi.

Sáng thứ Bảy 22 tháng 3 vừa qua, nhân đem xe đi rửa, đang chạy trên đường Beltline - Dallas, mình tình cờ trông thấy những bông hoa poppies nở đỏ rực dọc theo dải median, lòng bỗng nhiên vui sướng rộn ràng. Chợt nghĩ đến những bông hoa poppies nở trên những cánh đồng Flanders của nước Bỉ hồi Thế Chiến I được ghi lại trong bài thơ In Flanders Fields của Trung Tá Quân Y John McCrae. Nó là hình ảnh khốc liệt của chiến trận, đồng thời là hy vọng lóe lên từ cõi chết.

Hoa poppies đã nở. Niềm vui ấy theo mình vào bên trong tiệm rửa xe. Sau khi đã trả tiền, không biết làm gì, Như Sao bèn đến xem kệ trưng bày báo và thiệp hoa. Bỗng nhiên, mắt Như Sao dừng lại trên một tấm thiệp màu rượu chát pha hồng, trên đó họa sĩ vẽ những bông cúc đại màu vàng nhạt, ở một góc phía trên còn có hình trái tim đỏ thắm. Lật đàng sau tấm thiệp, đọc hàng chữ: *Joie de vivre - joy of life* - niềm vui trong cuộc sống. Thích quá, Như Sao mua hai tấm - một để giữ ngắm chơi, và một gửi

cho gió đi muôn phương, hy vọng sẽ tới được một tâm hồn tuyệt vọng nào đó. Để nói với người rằng, dầu sao, cuộc sống cũng có những niềm vui - như mình được nhìn thấy những bông hoa poppies màu đỏ sáng thứ Bảy vừa rồi.

Và dường như, buổi sáng hôm ấy được dành trọn vẹn cho những niềm vui. Lại phải mở ngoặc đơn ở đây để nói cho rõ hơn: không phải niềm vui trúng độc đắc xổ lotto đâu đấy nhé, buddy, bạn biết không Như Sao vẫn nghĩ là mình không bao giờ trúng số - bởi có mua số bao giờ đâu mà bảo trúng. Mà cũng chẳng phải những niềm vui thơ xưa ca tụng - chẳng hạn như hòa thượng được động phòng đêm được hoa, hay anh nhà nho học dốt đi thi thấy tên mình trên bảng vàng! Niềm vui của NS rất giản dị: sáng hôm ấy từ tiệm rửa xe trở về, đang ngồi trong phòng gỗ bàn phím còm-pu-tơ thì chợt nghe tiếng chim hót bên ngoài cửa sổ. Nhìn ra thấy con chim màu đỏ thương yêu của mình (con cardinal) đã trở về - nó lúc nào cũng chỉ có một mình- đậu trên cây hải đào cụt ngọn! Chỉ có thể thôi, người ơi, mà lòng mình rộn ràng suốt buổi sáng.

NS

Tô Đông Pha và Thiền sư Phật Ấn

MỘC MẠC

Tô Đông Pha và Thiền sư Phật Ấn là đôi bạn đạo, có mối quan hệ thân thiết với nhau. Một hôm, sau khi cả hai cùng ngồi thiền, Tô Đông Pha hỏi Phật Ấn: "Ngài thấy tôi ngồi thiền như thế nào?"

Phật Ấn mỉm cười đáp: "Trông như một vị Phật."

Phật Ấn sau đó hỏi lại: "Thế còn ngài, thấy tôi ngồi thiền ra sao?"

Tô Đông Pha thẳng thừng đáp: "Trông ngài như một đồng phân bò!"

Nghe vậy, Phật Ấn chỉ từ tốn mỉm cười, trong khi Tô Đông Pha lại cười phá lên, đắc thắng vì cho rằng mình đã khiến Phật Ấn bẽ mặt. Khi về nhà, Tô Đông Pha kể lại chuyện này với tiểu muội.

Nghe xong, tiểu muội bật cười và nói: "Huynh mới là người hèn mọn! Bởi tâm Phật Ấn thanh tịnh như Phật, nên nhìn ai cũng thấy là Phật. Còn tâm huynh lại như đồng phân bò, nên nhìn ai cũng chỉ thấy toàn phân bò mà thôi."

BẢO HUÂN

Cảng thẳng kênh đào Panama

Trong hơn 100 năm hoạt động, kênh đào Panama ít khi gặp sóng gió nhưng nay bỗng dưng trở thành một biểu tượng địa chính trị trong cuộc đối đầu giữa hai cường quốc hàng đầu trên thế giới để giành ảnh hưởng toàn cầu.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Sau khi tin tức loan đi cho biết công ty CK Hutchison của Hồng Kông đạt một thỏa thuận để bán lại các bến cảng của họ tại kênh đào Panama cho một liên doanh đầu tư đứng đầu bởi BlackRock của Hoa Kỳ đã khiến cho lãnh tụ Tập Cận Bình của Trung Quốc rất tức giận, một phần là do công ty CK Hutchison đã không xin phép Bắc Kinh trước.

Theo những nhân vật thân cận với nhóm lãnh đạo ở Bắc Kinh thì ban lãnh đạo của Tập ban đầu đã có kế hoạch sử dụng vấn đề bến

cảng Panama để làm con bài mặc cả trong các cuộc đàm phán trong tương lai với chính quyền Donald Trump, nhưng rồi bất ngờ phải chứng kiến con bài đó bị rút ra khỏi tầm tay của mình.

Tổng thống Donald Trump, ngay sau khi quay trở lại nắm quyền đã lên tiếng kêu gọi Hoa Kỳ nên lấy lại quyền kiểm soát kênh đào, đã lên tiếng ca ngợi thỏa thuận mua bán này và xem nó như một chiến thắng trước quyền lợi của Trung Quốc ở sân sau của Hoa Kỳ. Sự bất mãn của Tập cho

thấy ông ta cũng nhìn nhận kênh đào như một phần địa chính trị trong cuộc đối đầu với Hoa Kỳ và không muốn bị coi là kẻ thua cuộc. Chính quyền Bắc Kinh hồi trung tuần tháng 3 đã cho đăng lại một bình luận mô tả thỏa thuận trên như là một sự phản bội đối với nhân dân Trung Quốc.

Thỏa thuận mua bán

Theo thỏa thuận được công bố vào ngày 4 tháng 3, tập đoàn CK Hutchison, do gia đình tỷ phú Hồng Kông 96 tuổi Lý Gia Thành kiểm soát, sẽ bán tài sản cảng toàn cầu cho nhóm đầu tư

do công ty quản lý tài sản Hoa Kỳ BlackRock đứng đầu với giá \$22.8 tỷ. Trong thỏa thuận đó có quyền sở hữu phần lớn tài sản cảng và quyền kiểm soát hoạt động của hai cảng nằm ở hai đầu kênh đào Panama.

Tại Bắc Kinh, theo một giới chức hiểu biết về vấn đề này cho biết, một số cơ quan chức năng của Trung Quốc bao gồm Cục Quản lý Thị trường Nhà nước và Bộ Thương mại đã được yêu cầu nghiên cứu thỏa thuận này với mục đích xem xét coi chính quyền Bắc Kinh có thể làm được gì để cản trở việc mua bán. Cơ quan truyền thông Bloomberg trước đó cũng đã đưa tin về việc xem xét lại thỏa thuận của chính quyền

Bắc Kinh.

Mặc dù Bắc Kinh không hài lòng, nhưng để ngăn chặn thỏa thuận này sẽ không phải là một công việc đơn giản. Lý do là vì tất cả các tài sản được bán đều nằm bên ngoài Trung Quốc đại lục và Hồng Kông, và các bên tham gia giao dịch đã bày tỏ sự tin tưởng rằng thỏa thuận có thể hoàn tất.

Thỏa thuận mua bán này đã đẩy Tập Cận Bình vào thế khó xử. Một mặt, theo một số giới chức thân cận với giới lãnh đạo Trung Quốc, Bắc Kinh phải tỏ rõ sự tức giận của họ đối với quyết định của công ty Hồng Kông, được đưa ra mà không có thông báo trước, để bảo vệ cho

hình ảnh lãnh tụ độc tôn của của Tập. Mặt khác, họ cho biết, Bắc Kinh nhận thức được rằng bất kỳ nỗ lực đáng kể nào nhằm phá hoại thỏa thuận nói trên đều có nguy cơ làm leo thang tình trạng căng thẳng với chính quyền Trump. Cho đến nay, Trung Quốc tương đối tự kiềm chế trong việc trả đũa các mức thuế quan mới của chính quyền Trump đối với Trung Quốc, và điều này cho thấy họ cũng muốn giữ cho tình trạng căng thẳng giữa hai quốc gia nằm trong vòng kiểm soát.

Chỉ vài giờ sau khi thỏa thuận được công bố, Tổng thống Trump đã nhắc đến sự kiện này trong bài diễn văn đọc trước Quốc hội vào hôm

thứ Ba ngày 4 tháng 3. Ông Trump nói: "Chính quyền của tôi sẽ đòi lại kênh đào Panama và chúng ta đã bắt đầu thực hiện điều đó".

Tổng thống Trump cũng đã nói trong bài diễn văn nhậm chức của ông vào ngày 20 tháng 1 rằng "Trung Quốc đang điều hành kênh đào Panama", một sự ám chỉ nhắm đến vai trò của công ty CK Hutchison của Hồng Kông tại đó.

Nếu mọi việc suôn sẻ và sau khi được sự chấp thuận của các cơ quan giám sát chính phủ, các công ty tham gia vào thỏa thuận cho biết họ hy vọng có thể ký kết các văn bản chính thức vào ngày 2 tháng 4 để hoàn tất thỏa thuận mua bán trị giá \$22.8 tỷ này.

Căng thẳng địa chính trị tại kênh đào - ALAMY STOCK

Lập trường của Bắc Kinh

Một số giới chức thân cận với nhóm lãnh đạo Trung Quốc cho biết ông Tập Cận Bình đã nổi giận về thỏa thuận nói trên là vì ông ta tin rằng ông Lý Gia Thành của công ty CK Hutchison đang có những hành động chống lại các quyền lợi của Bắc Kinh. Họ cho biết Bắc Kinh đã không hài lòng với ông Lý trong nhiều năm qua, vì nhà tỷ phú Hồng Kông này đã cố gắng làm giảm sự phụ thuộc các công việc kinh doanh của công ty ông vào Trung Quốc đại lục và Hồng Kông, và qua đó là giảm bớt sự kiểm soát từ phía Bắc Kinh.

Một bài báo đăng trên tờ Đại Công Báo của nhà nước Trung Quốc

có trụ sở tại Hồng Kông cho biết các tàu Trung Quốc có thể sẽ phải đối mặt với các hạn chế, phụ phí và lệnh cấm vận nếu việc mua bán được thực hiện và hoạt động của kênh đào Panama có thể bị chính trị hóa. Bài báo cũng nói rằng: "Nếu các công ty Hồng Kông nhắm mắt làm ngơ trước việc này, thì cũng giống như trao con dao cho đối thủ ở điểm chiến lược này".

Một bài bình luận trước đó trên cùng tờ báo nói rằng thỏa thuận mua bán và những cá nhân tham gia là đã "phản bội và bán rẻ" tất cả nhân dân Trung Quốc. Bài bình luận này đã được đăng lại trên trang mạng của Văn phòng Công tác Hồng Kông và Macao của đảng cộng sản Trung Quốc và trên

một trang mạng của chính phủ, cho thấy nó phản ánh đúng lập trường chính thức của Bắc Kinh.

Vấn đề địa chính trị

Bài bình luận của tờ báo Trung Quốc về việc người Mỹ kiểm soát các cảng Panama có thể đe dọa đến quyền lợi của Trung Quốc cũng chính là hình ảnh phản chiếu lập luận của Tổng thống Trump cho rằng với tình hình hiện tại, Trung Quốc có thể buộc hai bên cảng ở hai đầu kênh đào hạn chế các tàu chở hàng đến Hoa Kỳ. Hai bên cảng nói trên đã giải quyết khoảng 40% số thùng hàng đi qua tuyến đường thủy này vào năm ngoái.

Các giới chức Panama điều hành công việc giao thông qua tuyến đường

thủy này nói rằng các cơ sở của Trung Quốc không gây ra mối đe dọa quân sự hoặc vi phạm đến tính trung lập của kênh đào.

Tổng giám đốc Larry Fink của BlackRock cũng đã tìm cách làm giảm bớt tính chính trị của thỏa thuận tại một hội nghị gần đây, ông nhấn mạnh rằng các cảng Panama chỉ chiếm một phần nhỏ trong thỏa thuận giao dịch có liên quan đến hơn 40 cảng tại 23 quốc gia. Nếu hoàn tất việc mua bán, CK Hutchison sẽ bán hầu hết các công việc kinh doanh bên cảng của công ty nằm bên ngoài Trung Quốc.

Cho dù những lời tuyên bố từ các bên về thỏa thuận mua bán bên cảng có là thế nào đi nữa thì một điều rõ ràng là kênh đào Panama đang trở thành một vấn đề địa chính trị được thế giới chú ý bên cạnh những điểm địa chính trị khác, từ Biển Đông đến các tuyến đường thủy xuyên qua Bắc Băng Dương, nằm trong cuộc tranh giành ảnh hưởng của các cường quốc.

VH

Một bến cảng tại kênh đào - REUTERS

LỜI GIỚI THIỆU: Trang BẠN ĐỌC Viết là nơi ghi nhận những thông tin của bạn đọc muốn chia sẻ những kinh nghiệm cho người khác. Có thể là câu chuyện đầy nhân ái, và cũng có thể là những câu chuyện cảnh báo những tệ nạn.

Trẻ xin chân thành cảm ơn sự đóng góp của quý bạn đọc.

Tuần này Trẻ xin giới thiệu bài viết của bạn Chiến Trần, muốn cảnh báo cho mọi người về một hiện tượng "lừa đảo" đang phổ biến hiện nay.

Trẻ mong nhận được những bài viết và phản hồi của các bạn. Nếu bạn có những tin, bài muốn chia sẻ để giúp đồng hương, xin vui lòng gửi về:

bientap@trenews.net

(Bài được chọn đăng Trẻ sẽ gửi biểu tượng nhà tác giả tờ báo Xuân trong năm mới, như một lời cảm ơn chân thành).

Mấy hôm nay tôi nhận được nhiều cú điện thoại từ một vài số lạ. Thường thường thì tôi không bắt máy, vì không nằm trong danh sách lưu trữ. Trước nay, tôi từng mệt mỏi về những cú gọi quảng cáo đủ loại, từ bảo hiểm cho đến vay tiền v.v.

Những cú điện thoại này nhiều lúc rất "vô duyên" như đang dở tay rửa chén ướt nhem phải lật đặt chùi xà bông, để nghe người ta nói lung tung. Dĩ nhiên là tôi tắt máy, nhưng bực bội. Có khi đang nấu ăn thì chuông reng, và sau khi hiểu đầu đuôi cuộc gọi chẳng liên quan gì đến mình thì nổi cá khí đã bốc khói khét nghệt!

Như vậy bạn sẽ hỏi, tại sao lần này tôi còn bắt máy để nghe một số lạ hoắc, đôi khi mã số ở đầu nước ngoài hay tận Việt Nam? Hay là có con rơi con rớt đâu đó chẳng?

Lý do vì tôi còn bà con ở quê nhà. Đôi khi vẫn xảy ra những chuyện bất ngờ, người thân sốt ruột gọi ngay, thay vì nhắn tin hay gửi email hay gửi message như thường lệ.

Lần này, lạ một điều là khi bắt máy lên "A lô", bên kia vắng ngắt, không có tiếng trả lời. Không chỉ một lần, mà vài lần như vậy.

Thầm đoán là ai gọi lộn số chứ không phải quảng cáo như mọi lần, thì lát sau, tôi nhận được tin nhắn từ Viber, một "cô" nào đó hỏi thăm, rồi bảo là nhầm người, sau đó lại nhắn, chúc nắng chúc mưa. Một loại "ve vãn, tán tỉnh, thả thính" trên điện thoại. Dạng này tôi đã gặp, nếu bắt chuyện, họ sẽ giới thiệu bản thân, ca cẩm cô đơn, cần bạn, cần người yêu, và gửi hình "chứng minh", nhưng chủ yếu là để khoe nhan sắc. Nhiều loại hình khác nhau, từ đi shopping đến du lịch, và cả khi ăn uống, nhằm tô vẽ cho sự "trong sạch" của mình.

Nhưng tại sao điều này lại liên quan đến cú gọi không người ở trên. Theo tôi được biết, thì cách nào đó, họ đã có số phone của tôi, và người đó cần xác minh là nam hay nữ, số phone đó có thật hay không. Có khi họ chia ca nhau gọi, có khi gọi bằng máy, đầu âm. Sau đó họ mới rải mồi theo đúng đối tượng. Nếu nam thì người bắt chuyện sẽ "vai" nữ, và đưa con mồi vào tử địa.

Làm sao để biết kẻ săn mồi đó giả hay thật? Cách đơn giản tôi áp dụng là yêu cầu một cuộc gọi Facetime, mặt đối mặt. Họ sẽ có cả ngàn cách để từ chối, vì "cô gái" đang cô đơn kia có thể là một tay đực rửa 100%.

Và bạn cũng như tôi, đừng bao giờ quan tâm đến mã số vùng (area code), vì họ có thể dùng mã số giả, mã số ảo, có thể đổi dễ dàng.

Mong báo Trẻ đăng thông tin này để quý đồng hương cảnh giác. Tôi đã biết có rất nhiều người mất tiền, mất cả lòng tin khi bị chúng dẫn dắt, lừa đảo qua điện thoại.

Trẻ mong nhận được những bài viết và phản hồi của các bạn. Nếu bạn có những kinh nghiệm muốn chia sẻ để giúp đồng hương, xin vui lòng gửi về:

bientap@trenews.net

Nhạc sĩ Mai Châu và ca sĩ
Hoàng Oanh

ngày mất nước. Nhạc sĩ Mai Châu hiền lành và sống kín tiếng từ hơn nửa thế kỷ bên cạnh phu nhân là ca sĩ Hoàng Oanh, “con chim vàng Mỹ-Thơ”.

Ngày 27.10.1967, người bạn thân của nhạc sĩ Mai Châu từ những ngày thơ ấu ở quê nhà Sóc-Trăng thuộc Tiểu Đoàn 31 Biệt Động Quân là Thiếu úy Nguyễn Ngọc Lân đã hy sinh tại chiến trường Bình-Long, miền đất đỏ khô cằn sỏi đá, lúc vừa tròn 24 tuổi. Viên đạn ghim sau đầu đã đưa anh đi vào giấc ngủ ngàn thu. Anh bỏ lại mẹ già đơn chiếc, lá vàng ở lại khóc lá xanh rơi rụng, mấy đứa bạn thân và người yêu bé nhỏ hứa yêu anh trọn đời. Lũng thững đi sau đoàn xe tang với tâm tư buồn bã và hình như cũng muốn sốt chia với nỗi buồn kẻ ở người đi nên trời cũng đổ cơn mưa như lần tiễn bạn lên đường trước đó hai tuần lễ. Phi cơ cất cánh bay rồi mà những giọt mưa thu hay nước mắt cứ lăn dài trên má, trên mắt người ở lại và phủ nhạt nhòa không gian phi đạo. Người ở lại có bao giờ vui !

Tiến một người đi

TẦM VĂN
ĐỨC QUỐC

1

Nhạc sĩ Mai Châu

Nhạc sĩ Mai Châu (còn có bút danh là Chiêu Anh) tên thật là Mã Gia Minh, sinh năm 1945 tại Bạc-Liêu. Ông làm thơ từ tuổi thiếu niên và học nhạc với nhạc sĩ Hoàng Lang. Ông theo ngành được khoa và phục vụ tại Cục quân y Sài-Gòn từ năm 1971 cho đến

Bài thơ “Tiễn một người đi” đã ra đời trong nỗi niềm tiếc thương người bạn thân thiết vừa mới đi xa. Sau đó, thi phẩm đã được viết lên lần nữa trên khung nhạc với tựa đề “Một người đi”. Nhạc phẩm này được ca sĩ Hoàng Oanh thu thanh lần đầu tiên vào đĩa hát Việt-Nam năm 1967.

Nhạc sĩ Mai Châu sáng tác không nhiều nhưng nhạc phẩm “*Một người đi*” đã góp phần làm nên tên tuổi ông trong giới thưởng ngoạn âm nhạc thời chinh chiến ở trong nước cũng như khi bước chân luân lạc trên xứ người. Những tác phẩm của Mai Châu từng được biết đến

từ trong nước ra đến hải ngoại như “Một người đi”, “Tiếng hát chinh nhân”, “Phiên gác đầu tiên”, “Còn đêm nay nữa”, “Công chúa ngày xưa”, “Cánh nhận đầu xuân”, “Ve gọi tiếng hè”, “Một ngày tôi đi qua”, “Tiễn em qua cầu” v.v.

2

Tiến một người đi

Khi nghe những dòng nhạc đầu tiên, người ta cứ ngỡ đó là khung cảnh bịn rịn chia tay của đôi tình nhân giữa buổi chiều mưa lạnh. Mưa vẫn rơi dài trên con phố vắng, nước mưa thấm trên màu áo hoa rừng của người lính chiến và ướt luôn màu áo trắng sinh viên ở hậu phương. Thật ra thì người ở lại là nhạc sĩ Mai Châu trong giây phút tiễn đưa người bạn thân lên đường ra đơn vị ..

“Tôi tiễn anh lên đường, trời hôm nay mưa nhiều lắm

Mưa thấm ướt vai gầy, mưa giá buốt con tim

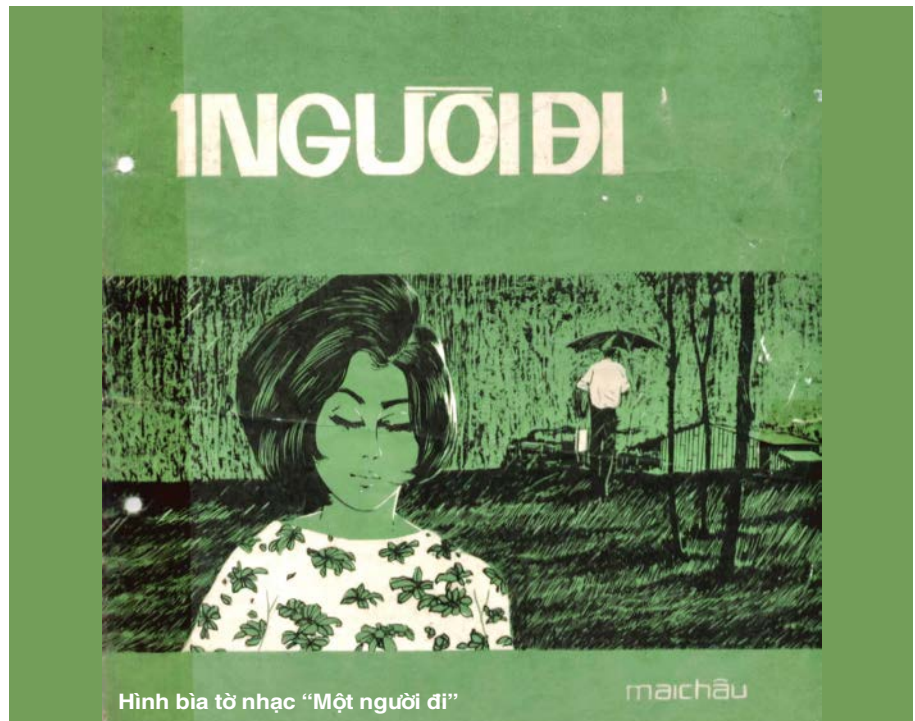
Mình cầm tay nhau chưa nói hết một câu

Thôi đừng buồn anh nhé, tiếng còi đang ngân dài”

Nhạc sĩ Mai Châu cũng nhẩn nhủ với bạn mình, hãy bớt buồn trên bước đường hành quân gian khổ. Dù năm dài, tháng vắng, xin bạn hãy yên tâm vì người yêu bé nhỏ của bạn mình vẫn một lòng thủy chung, chờ đợi và hứa sẽ thương nhau trọn đời .

*“Chinh nhân ơi, xin anh chớ buồn
Chinh nhân ơi, xin anh chớ buồn
Người yêu anh còn đó, người yêu
anh bé nhỏ hứa thương anh trọn đời”*

Bè bạn cùng trang lứa đã biết nhau từ thuở còn thơ và thường

Hình bìa tờ nhạc “Một người đi”

sốt chia cho nhau những tâm tình ngày mới lớn. Đêm nay là đêm cuối vì mai này bạn sẽ theo tiếng gọi non sông khoác lên mình manh áo chinh nhân. Tiễn đưa nhau mà tâm tư chưa vơi hết, kẻ ở người đi mang theo bao niềm lưu luyến. Người đi xa rồi để biệt ly nhớ nhung từ đây.

*“Thức trắng đêm qua, hai đứa chúng mình chưa vơi hết tâm tư
Ta kể nhau nghe những vui buồn
thời ấu thơ*

*Đếm lá thu rơi, mười bốn thu tàn
tôi đã biết tên anh*

*Nay cách xa rồi, anh khoác chinh y
Tôi còn ở lại đưa tiễn một người đi”*

Đoàn tàu chuyển bánh và xa dần phố thị. Dáng anh buồn và đôi mắt đắm chiều trước phút chia ly người đi, kẻ ở. Vì muốn góp phần gìn giữ nền hòa bình cho đất nước và mang lại hạnh phúc cho toàn dân, anh xếp bút nghiên, giã biệt trường lớp và cố gắng làm người chiến binh kiêu hùng nơi trận tuyến.

“Tôi đứng trông theo đoàn tàu đi xa xa thành phố

Tôi thấy dáng anh buồn, đôi mắt nhớ xa xăm

Vì ngàn yêu thương, anh xếp bút mực xanh

Băng mình vào sương gió, sống trọn kiếp trai hùng”

Mong cho chinh chiến sớm qua để người lính năm xưa được trở về chốn cũ với nguyên vẹn hình hài. Hòa bình sẽ về lại trên quê hương đã quá nhiều đau khổ. Niềm vui trọn vẹn khi được gặp lại người thương ra mừng đón và nối tiếp cung đàn yêu thương dang dở. Lời hứa ngày xưa vẫn tròn vẹn và hứa yêu anh trọn đời như buổi ban đầu.

“Chinh nhân ơi, khi anh trở về

Chinh nhân ơi, khi anh trở về

Người yêu ra mừng đón

Người yêu anh bé nhỏ sẽ yêu anh trọn đời”

TV, 14.02.2025

Chiếc cúp vô địch chỉ là biểu tượng, biểu tượng của chiến thắng. Trên thế giới, có đến hàng vạn chiếc cúp được trao cho các giải thể thao từ cấp phường đến hoàn vũ. Nhưng ở một giải tầm cỡ, chiếc cúp cũng có giá trị tương xứng. Mời bạn cùng chúng tôi điểm qua những chiếc cúp giá trị nhất thế giới...

Công ty Gold Bullion cho biết những chiếc cúp thể thao có giá trị nhất thế giới từ bóng tròn, golf, đua ngựa, bóng chày đều lọt vào top 7.

Xét về giá trị cả về trọng lượng lẫn thị trường “chợ đen” của chiếc cúp, cúp **FIFA World Cup** nằm ở vị trí đầu bảng.

Giá trị ước tính khoảng \$460,000 đô la. Nếu đem bán như một món sưu tập, sẽ đến \$20 triệu.

Lionel Messi (Argentina) hôn chiếc cúp vô địch FIFA tại FIFA World Cup ở Qatar năm 2022.

ẢNH CATHERINE IVILL/GETTY IMAGES

những chiếc cúp giá trị nhất thế giới

Ballon d'Or hay còn gọi là **Golden Ball** (quả bóng vàng FIFA), là chiếc cúp được trao cho cầu thủ ghi bàn nhiều nhất thế giới (trong giải FIFA). Trị giá \$380,000 đô. Những cầu thủ đã nhận cúp này gồm Cristiano Ronaldo (Bồ Đào Nha), Luka Modric (Croatia), Karim Benzema (Pháp) và Lionel Messi (Argentina).

Nếu kẹt tiền, họ có thể mang bán đấu giá, kiếm vài triệu đô dễ dàng!

Aitana Bonmati (Spain) - trái - đoạt danh hiệu quả bóng vàng (Golden Ball) và **Mary Earps (England)** đoạt đôi găng vàng (Golden Glove) tại World Cup nữ 2023

Ryder Cup là chiếc cúp của giải golf giữa các cao thủ châu Âu đối đầu với Mỹ. Đây là một giải golf danh giá. Gọi là cúp vàng nhưng nó làm bằng bạc sterling. Giá trị vật chất khoảng lọt vào top 3, với giá trị vàng ước tính khoảng \$136,000 đô. Tuy nhiên giá trị tinh thần của nó là vô biên!

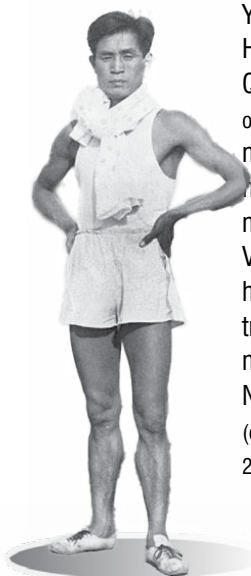
Chiếc cúp Ryder Cup

Ngày này năm xưa...

34

1935

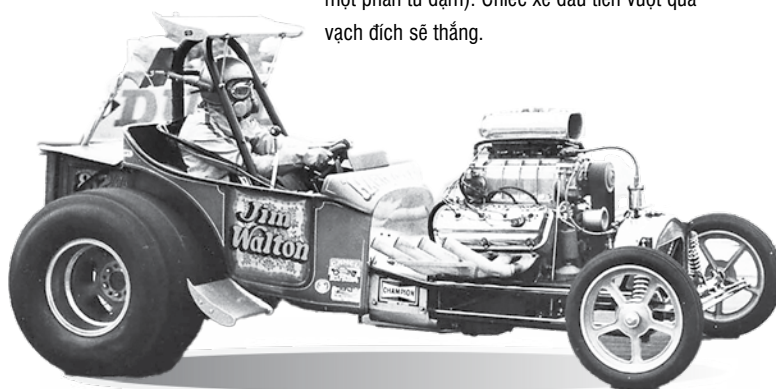
Yasuo Ikenaka (Nhật) được Hiệp hội Liên đoàn Điền kinh Quốc tế (International Association of Athletics Federations) công nhận kỷ lục chạy marathon nhanh nhất thế giới vào ngày 3 tháng 4 năm 1935. Với thời gian 2:26:44, nhanh hơn một phút so với kỷ lục trước đó 3 ngày cũng do một lực sĩ điền kinh người Nhật - Fusashige Suzuki. (chặng đường marathon quốc tế là 26.2 miles (hay 42 cây số))

34

1988

Eddie Hill đã trở thành người đầu tiên chạy (drag racing) 1/4 dặm dưới 5 giây! Chiếc xe đua do Super Shops tài trợ tại IHRA Texas Nationals. Eddie Hill sinh ra để chơi tốc độ, anh giành rất nhiều giải đua thuyền (racing drag boats) lẫn xe đua.

Drag racing là dạng đua xe thể thao thi tăng tốc trên một chặng đường ngắn (thường là một phần tư dặm). Chiếc xe đầu tiên vượt qua vạch đích sẽ thắng.

34

1975

Bobby Fischer (Mỹ) tranh cãi thể lệ với Liên đoàn Cờ Vua Quốc tế (International Chess Federation hay World Chess Federation) và từ chối thi đấu. Anh bị tước danh hiệu vô địch thế giới và trao cho Anatoly Karpov (Nga)

Bobby Fischer

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

APR 05

THÂN HỮU

NỮ HOA KỲ vs BRAZIL

4:00 PM CDT | SÂN SOFI STADIUM, LOS ANGELES, CA, USA

APR 08

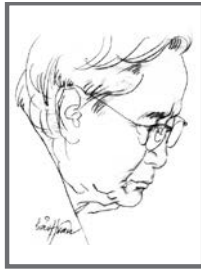
THÂN HỮU

NỮ HOA KỲ vs BRAZIL

9:30 PM CDT | SÂN PAYPAL PARK, SAN JOSE, CA, USA

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemundo (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Lửa và ánh nến trong kiếp phù sinh

Lửa và ánh nến trong kiếp phù sinh là một thực tại không ngừng diễn ra. Với Nguyễn, đã từ lâu lắm từ bé thơ nơi ngôi nhà ở Vương Phủ từng yêu mến ánh lửa trong căn chái bếp của mẹ. Đó là ánh lửa đã nuôi nấng tuổi thơ và trí tưởng của Nguyễn. Rồi tiếp theo là ánh lửa của vợ hiền qua những năm tháng vui buồn. Đó là những ánh lửa nồng ấm của kiếp người. Ngoài ra phải kể đến những đồng lửa của đám lưu dân đốt lên trong rừng cây để sưởi ấm lúc đêm về. Trong kiếp nhân sinh, Nguyễn cũng đã từng trải qua những cảnh ngộ mà ngọn lửa chẳng những đã đem lại sự ấm áp mà cả niềm tin. Nhớ lại thời đi tù Cộng Sản, đêm Noel đầu tiên ở trại Long Giao sẵn những khúc cây cao su từ cửa về chất quanh lán trại, anh em lấy đốt sưởi ấm. Một anh bạn tự chế được cây đàn gỗ đem ra dạo lên vài khúc. Mọi người ngồi quanh đồng lửa hát những bài Giáng Sinh

theo tiếng đàn. Vừa hát mà nước mắt rưng rưng, nghĩ rằng từ đây sẽ không còn bầu trời trắng sao với niềm tin tôn giáo ngự trị. Chỉ còn những giọt mồ hôi nhỏ xuống mặt đất đen với bóng ác diệu vờn quanh. *Đêm đông lạnh lẽo Chúa Sinh ra đời nằm trong hang đá nơi máng lừa / Trong hang Bê lem ánh sáng tỏa lan từng bùng / Nghe trên không trung tiếng hát thiên thần vang lừng...* Những tiếng hát trong đêm đông ánh lửa bập bùng ở trại Long Giao ngày ấy đã theo anh em trên bước lưu đầy. Và rồi ở Cẩm Nhân nơi núi rừng Yên Bái, để sưởi ấm trong đêm mùa đông, anh em cũng đốt lửa lên trong lán trại. *Đốt lửa. chừng như người qua khe / Mùa đông. tím những nương mưa / Đốt lửa. bên trong lán suối / Mưa. mưa. trên con đường núi / Có ai tìm vầng trăng mọc khuya / Rét. đối. sâu miên. đất. đá. gỗ / Đám sáu hoang. lau thấp. bên chờ...*

Ôi. nhờ những ánh lửa như thế, anh em sưởi ấm được thân mình, giữ được niềm tin... Bấy giờ tới Lửa Phục Sinh (Osterfeuer/ Easterfire). Sách Thánh ghi lại: Người ở vùng quê sống đời nông nghiệp vui mừng mùa đông giá lạnh đi qua, xuân đến bắt đầu gieo trồng rồi gặt hái, nguồn gốc lửa phục sinh ngày xưa được đốt lên từ những cánh đồng trong đêm đầu tiên phục sinh, từ đó sẽ thấp lên ánh nến phục sinh. Ngọn lửa sưởi ấm mùa đông dài lạnh lẽo vì thời xa xưa không đủ tiện nghi như ngày nay có lò sưởi điện. Lửa phục sinh tượng trưng cho ánh sáng mới mà Chúa đã mang đến cho chúng ta, từ năm 750 ở Pháp đã có phong tục đốt lửa phục sinh, thời sơ khai người ta dùng hai hòn

NGUỒN ISTOCK

đá đánh cho xẹt ra lửa, rồi từ từ biết dùng khí đốt. Đến thế kỷ thứ 11 ở Đức đã dùng ánh lửa như một sự dâng hiến trong các nghi lễ về tôn giáo.

Từ lửa đến nến Phục Sinh (Osterkerze/ Eastercandle) con đường tất yếu phải như thế. Nến được đốt lên từ đồng lửa trước nhà thờ trong đêm phục sinh được thánh hóa theo phong tục lâu đời. Nến đốt sáng được rước vào nhà thờ, tín đồ sẽ thắp nến của mình từ cây nến phục sinh và cả nhà thờ được rực sáng bởi ánh nến là dấu hiệu của sự sống, chiến thắng được tội lỗi và sự chết. Mọi người mừng reo.

Ngày Phục Sinh cây nến có ghi hình thánh giá hay khắc tia ánh sáng mặt trời hay dòng nước. Trên nến có cắm 5 dấu đinh, phía trên ghi mẫu tự Alpha và bên dưới mẫu tự Omega với ý nghĩa “đầu tiên” và “cuối cùng” của tiếng Hy Lạp, tượng trưng cho chúa Jesus là khởi đầu và cuối cùng, chung quanh cây nến ghi năm để nói lên: Chúa Giêsu là Đấng cứu độ từ khởi đầu, hôm nay và mãi mãi. Trong các lễ rửa tội, hay lễ an táng nến phục sinh được đốt sáng.

Với Nguyễn, đâu đó trong kiếp đời, cũng được nhìn thấy lửa nến nhiều lần. Khởi đi từ những ngọn nến đốt sáng trong lon ống bơ của trẻ em nghèo vào Tết Trung Thu thuở nào. Rồi đến những ngọn nến trên bàn thờ, trên bánh sinh nhật của vợ con và bạn bè. Hồi mới sang Mỹ, sống eo hẹp, chưa có việc làm, Nguyễn và hiền nội thường đi garage sale tìm mua đồ cũ về xài. Và Nguyễn đã gặp ở đây những cây nến thật đẹp lại tỏa mùi hương trong những lọ thủy tinh. Thật là lạ chưa từng thấy trong đời. Nguyễn và vợ mua một hai cây về dùng. Thế rồi trong căn nhà của con ở Dallas nhân sinh

Nghi thức đốt nến Phục Sinh - NGUỒN ANGELUS NEWS

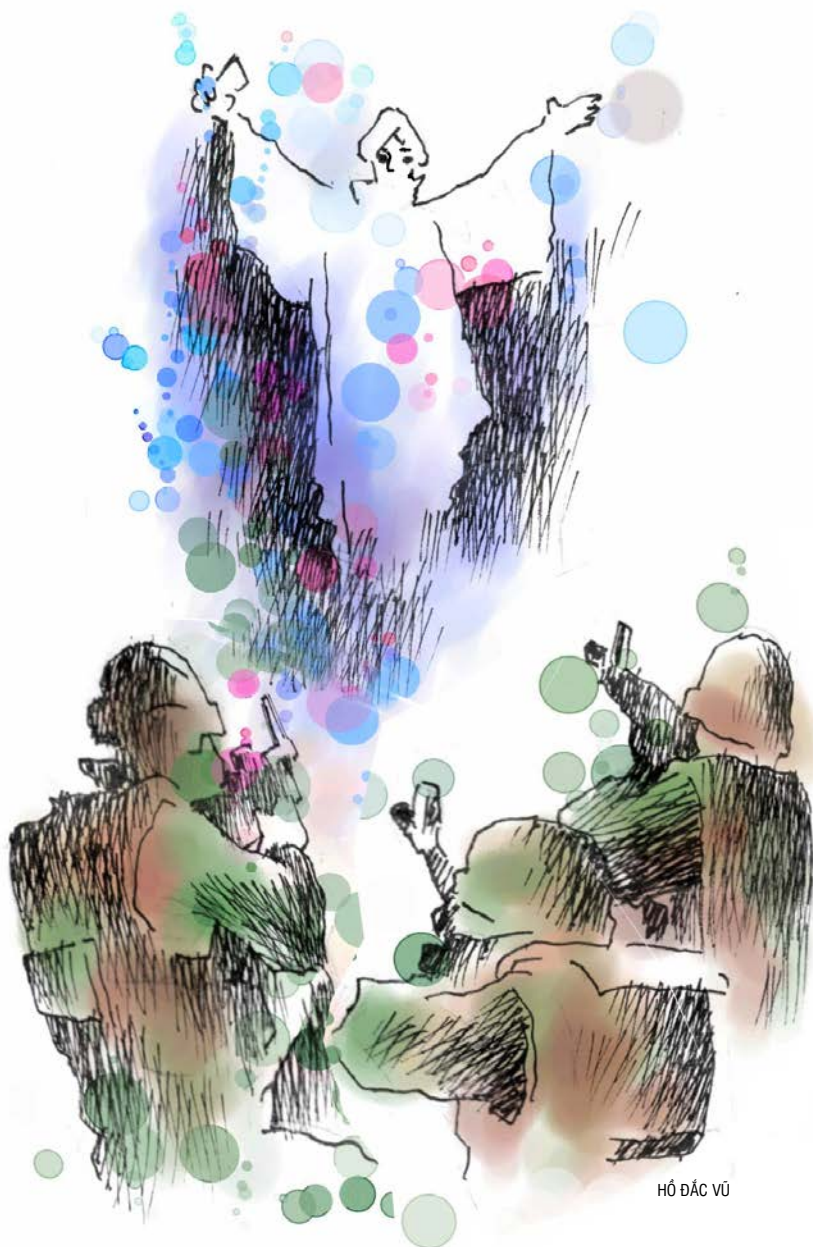
nhật vợ vào tháng 8, hai vợ chồng đốt nến lên, ăn bánh ngọt uống trà xanh. Ôi, ánh nến tỏa mùi hương trong đêm là một thứ hạnh phúc đơn sơ nhưng quý và đáng trân trọng. Qua bao nỗi phù trầm của kiếp nhân sinh cuối cùng thì mình đã tìm được một vẻ đẹp trong đời. Ánh nến thân thương ấy mình cũng được thêm một lần ở nhà Hoàng Chu khi bạn bè tổ chức họp mặt mừng sinh nhật của kẻ

này. Có anh Hồng và Hoàng Chu là chủ nhà, tất nhiên. Ngoài ra còn có Anh Thư, Nhật Hoàng, Ian Bùi, Đình Yên Thảo và nhiều người nữa. Mình thổi nến giữa tiếng vỗ tay và tiếng hát tiếng cười. Và Anh Thư đã mi cái chọt trên má kẻ này. Ôi, hạnh phúc tưởng là khó kiếm nhưng vẫn có giữa đời này khoảnh khắc trong lửa nến và tình thân. Lửa nến... mình còn được thấy trong nhà thờ The Heights. Sau năm 2011 mình và các con cháu cứ vào dịp Noel lại đi nhà thờ để kính mừng Chúa và tưởng nhớ hiền nội đã ra đi. Trong buổi lễ trước khi kết thúc ánh nến chọt lóe lên và mọi người được phát nến. Ánh lửa được chuyển qua những cây nến trên tay mọi người và thắp sáng cả giáo đường trong tiếng hát vinh danh Thiên Chúa trên trời.

Thời gian trôi qua... Nhiều ánh lửa đã tắt. Riêng trong hồn này ánh lửa nhân sinh vẫn còn được thắp sáng. Cho đến ngày... Cho đến ngày về với cát bụi tro than. Nguyễn cầu...

TN

HỒ ĐẮC VŨ

“Người yêu nước”

HỒ ĐẮC VŨ
MELROSE, MA

5 ngày trước khi quân Mỹ rút khỏi Afghanistan.

Trung Tá Stefan Banach, chỉ huy trưởng Bộ Tư Lệnh Tiên Phương, tiểu đoàn 3, Lực Lượng Lính Rừng 75, thuộc trung đội 72 trinh sát, mở học tử, lấy bao giấy nhựa màu lính, có sọc đỏ chéo góc, in hàng chữ: Tối Mật. Ông lôi ra xấp hình và tập giấy màu vàng.

- Tao mong rằng đây là cú chót của tội mình ở Afghanistan... Lạy Chúa!... Lạy Ala! Bình an dưới thế cho bọn lính rừng về quê dưỡng già...

Ông đứng dậy.

- Tao chán ngấy bọn rệp này rồi! Tội mình thí mạng ở đây cho một cuộc chiến tranh của mấy cha tài phiệt chính trị thế giới... Cũng không khác gì cuộc chiến ở miền Nam Việt Nam. Mấy chả đưa quân đội tới, tràn ngập đất nước người ta với chiêu bài dập tắt khủng bố, đánh tan kẻ thù, nhưng lại không chơi

ra trò ... Không sử dụng lợi thế quân sự để quét sạch bọn Taliban ngay từ đầu, mà múa may mèo vờn chuột ... Mẹ! Sĩ quan chuyên nghiệp đánh đấm như tao mà suốt ngày tổ chức tuần tiễu, phục kích, trinh sát, chưa đánh được một trận ra hồn... Rồi cuối cùng “DZI TÀN”, loại từ ngữ của bọn con buôn chính trị dùng thay thế cho “DZOT LE”.

Ông khoanh tay, quay lưng lại, đọc tờ giấy vàng.

- Bọn lính rừng 72 sát máu này... Phải làm “Vú em” cứu thoát, bảo vệ và di tản một gia đình người tình báo nằm vùng của CIA tại Mazar-e Sharif, gồm: Chồng (Nhân viên tình báo) vợ, và người con trai 18 tuổi ...

“Bố già” quay lại, chỉ tay.

- Jones, Mike và Thomas lo vụ này... Trang phục và đồ nghề đã có sẵn. Tụi bay cải trang thành dân ở vùng núi, tới Mazar-e Sharif buôn bán trong phiên chợ hàng tháng. Là kế hoạch tuyệt mật nên mục tiêu sẽ cho biết trước giờ hành động bằng video qua GPS cá nhân. 6:00:00 ngày mai, trực thăng mang đi, thả cách mục tiêu 2 km. tụi bay có 48 giờ để làm vụ này. Bốc về 6:00:00 giờ, sáng 2 ngày sau với tín hiệu thông báo qua chỉ huy toán.

Ông chỉ Jones.

- Tụi con chỉ có chừng đó thời gian, làm vú em cho ngon lành!

Sáng hôm sau, tại khu chợ phiên nằm xéo góc ngã tư, bên hông dãy nhà phố. Có vài căn trên nóc đã sập, lòi mấy cột bê tông trơ sườn sập. Đây là phiên chợ định kỳ hàng tháng của thị trấn Mazar-e Sharif, mở ra vào ngày 1 và 15. Trước cửa vài tiệm cà phê, trà Ả Rập. Những khách hàng mặc áo choàng vải thô, nón vải trắng sát đầu, hàm râu bờm che cái miệng phì phà làn khói thơm mùi cần sa, mùi á phiện quanh cái ống hút bằng cao su, bọc những vòng bạc trang trí của 4 bình hút Hookah bằng thủy tinh chứa chất nước màu vàng hổ phách, nằm trên một bàn gỗ dài, thấp tới đầu gối. Tiệm ăn nhỏ bên kia đường treo tấm bảng có hình đầu trầu. Những thực khách chăm chú nhìn anh đầu bếp đang xoay chiếc vá bằng lưới kẽm trong nồi thịt trầu hầm khoai tây và bắp vàng ngậy. Anh múc ra từng đĩa lớn, cô gái bịt mặt đem tới bàn, thực khách bắt đầu ăn, mùi bánh mì nướng thơm cả phố. Xa một chút, là vài tiệm thực phẩm, bán thịt, tiệm tạp hóa, tiệm bán trái cây nằm dưới những ngôi nhà gạch 2 tầng, có mái che bằng vải gai, đưa ra tới lề đường. Một đường nhỏ,

rải đá xanh, quẹo bên hông dãy tiệm, chạy tuốt tới mấy đồi cỏ khô, gần núi đá. Dân bị mất nhà trong các trận chiến ở vùng này, đã dựng những căn lều bằng gỗ, bằng thùng cạc tông, tạm trú ở đó. Họ cũng bày hàng buôn bán. Bên vài người bán kẹo chà là, bánh mì dẹp. Là chiếc mền dù màu xanh của lính Mỹ, bày bán mấy loại kem đánh răng, một chồng khăn tắm, khăn lau mặt. Thoang thoang mùi trầm hương từ một thùng gỗ lớn, đựng những hộp giấy cứng màu nâu, có in hình cục xà bông và hai chữ Tàu.

- Mua ngay! Mua lẹ! Đại hạ giá! Xà bông Trầm nổi danh của Trung Quốc... bớt 10 xu cho kem đánh răng khăn tắm của lính Mỹ.

Chị đàn bà áo choàng trắng, quần khăn xanh biển, mặt che kín sau miếng vải che có lưới, đưa tay, rao lớn mời khách. Dưới chiếc bàn gỗ, đựng mấy thùng hàng hóa là người đàn ông râu xồm, bịt khăn sọc, đang coi trận bóng đá của đội tuyển Ả Rập trên phone. Ngay góc ngã 3 bên kia, trước khi quẹo vô đường rải đá là một ông lớn tuổi, tóc bạc, dài phủ gáy, râu xồm trắng, như ông già Nô-en đang đẩy chiếc xe thùng, gắn 2 bánh xe đạp. Ông chống thanh sắt bên hông xe xuống

mặt đường, giữ chiếc xe nằm đúng vị trí, mở nắp thùng, kéo lên chiếc mâm nhôm có vành cao chung quanh, lòi một lon lớn gắn vô giữa chiếc mâm, rồi cúi xuống, lấy hộp loa nhỏ, móc vô cây sắt trên mặt thùng xe, bấm nút. Tiếng nhạc chuông rộn ràng vang lên. Ông già đưa chân vô chiếc bàn đạp, ở sau xe, bắt đầu đạp. Tiếng xè xè của những chùm kẹo bông gòn văng ra trong chiếc mâm. Ông già đưa chiếc que dài quấn vòng quanh mâm nhôm. Cây kẹo bông gòn màu hồng phũ to như đầu người, Ông bọc trong bao ni lông, cắm vô miếng gỗ dài trên thùng xe. Mấy đứa trẻ con chạy tới.

Đốm xanh trên GPS, lóe sáng 2 lần dài, 2 lần ngắn. Người đàn ông đứng dậy, tới sát bên chị đàn bà, nói nhỏ.

- Thomas đã vô vị trí, sẵn sàng.

- Nghe rõ.

- Kiểm tra đồ chơi lần cuối.

Người đàn ông mở hé nắp mấy thùng hàng. Đưa tay kiểm tra.

- Đã kiểm tra, ngon lành.

Ông kín đáo nhìn lên bầu trời phía xa. Một đốm sáng trắng lóe lên, rồi biến mất.

2 người đàn bà bước tới, mua khăn mặt, kem đánh răng, 2 cục xà

bông Trâm. Anh thanh niên mua cây kem và khăn tắm. Chị đàn bà gói hàng, lấy tiền.

Ông già tóc bạc quay một cây kẹo bông gòn màu vàng, lớn như chiếc dù. Đưa cho cô nhỏ.

- Tặng cô bé thiên thần...

Ông ngược mặt, rao lớn.

- Mua lên! Lệ lên, không thôi kẹo tan hết, bỏ mất cơ hội thưởng thức món ngon đặc biệt... Kẹo... Bông... Gòn... Chà... Là!

Tiếng nhạc chuông lẫn trong giọng nói rộn ràng của ông ta.

Ông già cúi nhìn cái GPS khuất trong tay áo, bấm nút.

Một chị đàn bà Ả Rập bịt mặt, áo choàng vải thô màu trắng, ngồi xuống mua 1 cục xà bông trâm, trả tiền, quẹo nhanh vô con đường nhỏ rải đá, ngừng lại trước căn nhà gạch, đẩy cánh cửa gỗ đã hư bản lề, nghiêng qua một bên, chị nhìn chung quanh, bước lên vô trong, kéo cánh cửa lại.

Chị đàn bà bán hàng đang dọn dẹp, bỏ những món đồ vô thùng, sắp trên chiếc bàn gỗ dài. Người đàn ông đang cuốn mấy chồng khăn tắm.

- Bíp... Bíp!

GPS chớp đèn báo.

- Mục tiêu đã được xác nhận, đợi hành động!

Nắng đã khuất sau dãy

núi đá. Vì tình trạng chiến tranh, cuộc sống đêm của dân vùng Mazar-e Sharif rất thưa thớt. Dọc 2 con đường phố lớn là các trụ đèn đường bằng sắt, hắt ánh sáng vàng khè, yếu ớt, không đủ soi sáng những dãy phố đã vắng người.

Ông già tóc bạc đẩy chiếc xe làm kẹo bông gòn tới sát đường quẹo rải đá, dựa xe vô bức tường gạch đã sụm xuống có cánh cửa gỗ nghiêng một bên, ông bấm GPS.

- Đã tới sát mục tiêu, quá yên tĩnh!

- Jones và Mike đang tới.

Ông già đưa chiếc ống nhỏ, bằng sắt uốn, có đốm sáng lân tinh trên đầu, như một con đom đóm ăn đêm, thọc vô khe hở của bức tường gạch.

Hai vợ chồng bán khăn tắm đang chậm rãi đẩy chiếc xe thùng đi sát lề, rồi chạy nhanh vô căn nhà gạch ở con đường nhỏ trải đá.

- Jones, Mike có mặt tại vị trí.

- GPS cho thấy bên trong vắng lặng, chỉ có ánh đèn ở một căn phòng.

- Xâm nhập!

Ông già tóc bạc từ bên kia góc tường gạch ngồi thụp xuống. Ông đẩy cánh cửa gỗ nằm nghiêng, chui nhanh vô trong, 2 vợ chồng bán khăn lòn qua lỗ hổng của tường gạch.

3 trinh sát, súng Uzi cầm tay, rón rén lên cầu thang. Thomas chìa súng xuống tầng hầm.

- Yên tĩnh, đã gặp và nhận diện mục tiêu. Bảo vệ cổng ra.

Hai vợ chồng bán khăn tắm bỏ khăn choàng, ném mạng che mặt. Trước mặt, trên tấm nệm là người nhân viên tình báo và bà vợ, đang đưa 2 tay lên đầu, mặt mày ngơ ngác.

- Chúng tôi là Jones, Mike, Trinh Sát của quân đội Mỹ, tới đây để đưa ông bà và người con trai đến vùng an toàn.

Jones chụp hình, nhận dạng hai vợ chồng Ả Rập.

- Còn người con trai?

Ông Ả Rập nói tiếng Mỹ.

- Tôi không biết! Hai ngày rồi, nó không về nhà.

Mike đưa tay.

- Đi! Đi lệ với chúng tôi!

Jones gọi GPS.

- Thomas! Zọt!

Jones đi đầu, tới ông Ả Rập, 2 tay nắm vai anh, theo sau là người vợ, 2 tay nắm vai chồng, và Mike quay lưng đi lùi, khẩu Uzi chìa ra, bảo vệ phía sau. Họ ra tới cổng, ông già tóc bạc bỏ khăn choàng thành Thomas. Mở cửa chiếc xe bán kẹo bông gòn.

- Chui vô đi!

Anh đẩy 2 vợ chồng Ả

Rập vô thùng xe

- Chạy!

Trong bóng đêm, cả toán trinh sát đẩy xe bán kẹo, cùng chạy về hướng núi đá, nằm cuối con đường trải đá xanh.

- Điểm hẹn đã báo, 500m, hướng 1 giờ... Chạy!

Bồng!

- Tạch! Tạch! Tạch... Tạch! Tạch! Tạch... Tạch! Tạch! Tạch!

Tràng Ak chớp sáng trước mặt, rải loạt đạn vô toán trinh sát đang chạy. Thomas lật thùng xe xuống đường, bắn.

- Tạch! Tạch! Tạch...

Anh bò lên sát Jones, cả hai nã loạt Uzi vô cái bóng trắng trước mặt... Yên lặng! Tiếng bước chân trên đá xanh, bóng trắng đứng lại.

- Tụi Mỹ! Tao được Ala bảo vệ! Bắn vô ích! Tụi bay đang đứng trên trái mìn đã cài sẵn ...

Bóng trắng bước tới gần, đưa tay lên.

- Tao bấm nút là tụi bay về với quỷ dữ ...

Bây giờ thì rõ ràng một người thanh niên mặc áo choàng trắng, tóc quăn, râu quai nón.

- Tao có thể hạ thủ nó.

Jones ngấm đầu súng có tia hồng ngoại, 1 đốm xanh hiện trên đầu người thanh niên.

- Không! Mìn nổ, mình không chạy kịp.

Thomas chìa tia hồng ngoại vô bàn tay cầm hộp kích nổ của anh ta.

- Tao bắn nát tay nó... Trước khi nó bấm.

Anh thanh niên bước tới gần, vén áo choàng, một vòng chất nổ đeo trên bụng.

- Tụi bay tính bắn tao? Hà hà! Vậy mình sẽ châu Ala cùng một lúc.

Anh thanh niên quỳ xuống, nói lớn

- Con là Nasir! Con trai của ba mẹ! Con xin ba mẹ đừng ra đi, đừng bỏ quê hương, mình... Xin ba mẹ ở lại để xây dựng đất nước đã bị tàn phá vì chiến tranh... Đất nước đang cần sự giúp đỡ của

ba mẹ!...

Trong thùng xe bán kẹo, có tiếng gõ. Thomas cúi xuống bấm ổ khóa.

- ... Con đã trốn mấy hôm nay, vì không muốn rời bỏ quê hương. Con muốn chung tay với bạn bè trong cuộc hồi sinh của Afghanistan, đất nước khốn khổ của mình... Xin ba mẹ đừng ra đi! Hãy ở lại cùng với con hàn gắn phần nào những tàn phá của cuộc chiến vừa qua... Ba mẹ ơi! Hãy giúp tụi con dựng lại quê...

Anh chưa hết lời.

- Tạch tạch!

2 phát đạn của Thomas bắn nát tay anh thanh niên, hộp kích nổ văng đi.

- Tạch tạch!

2 phát Uzi của Jones thổi bay cái đầu của anh ta.

- Chạy! Chạy!

Thomas la lên, 3 trinh sát đẩy thùng xe chạy về hướng 1 giờ.

- Còn 3 phút tới điểm hẹn... Chạy!

- Klick! Đứng!

Tiếng mìn cá nhân nổ dưới thùng xe bán kẹo. Mike khựng lại, Jones, quỳ xuống chìa súng chung quanh. Thomas mở chiếc cửa gỗ của thùng xe, đã sụm xuống vì trái mìn cá nhân.

2 vợ chồng Ả Rập lăn ra, những vết cắt đầy máu trên mặt trên cổ. Họ đã chết.

Thomas, chụp hình.

- Chạy! còn 1 phút tới điểm hẹn!

Jones la lên.

3 người lính rừng trinh sát chạy thực mạng. Trục thẳng từ trên cao đã chớp đèn xanh, hạ xuống.

Chạy! Chạy! Chạy!

Thomas, Mike, Jones chụp tay vô càng chiếc trục thẳng đang lơ lửng.

Tiếng máy bay ù ù. Jones ngửa đầu trên ghế, thở một hơi dài, Mike gục đầu trong hai bàn tay,

Anh ôm 2 người bạn, thì thầm.

- Tao nghĩ!... Tụi mình đã giết một người yêu nước!

HĐV

NGÀY 22-3-2025

Trà Khan

Riêng, xin đề nghị với Tuần Báo Trẻ: xin mở “Mục Vui Cười” để đọc giả tham dự cuộc thi. Vì nụ cười là tiếng nhạc của tâm hồn, và một trái tim vui là người thầy thuốc chữa nhiều thứ bệnh phiền muộn.

Kính mong ý kiến này sẽ được chấp thuận.

Xin cảm ơn và ghi nhận đề nghị của bạn.

NGÀY 24-3-2025

Phan Hoang An

Chỉ 2 trang mà thu hết nội dung và diễn biến phức tạp của phim “Gone With The Wind”, tân văn của tác giả Tim Nguyen, thật tài tình. Hồi thiếu nữ tôi mê phim này, khóc hết nước mắt, lúc đó chỉ thấy ướt át, tình cảm, mê ly và tha hồ “tám” với các bạn, chủ yếu là về các vẻ đẹp của các tài tử nam và nữ đặc biệt là tài tử nam, rồi lấy hình dán khắp nhà dán cả hình trái tim vỡ nhưng không hiểu lắm, Tới khi bây giờ đọc lại mới thấy là mình rất là ngô nghê và non nớt, cái

chi tiết khiến tôi rất hài lòng là cô đào tôi thần tượng Vivien Leigh đã trải qua một sự sàng lọc với 1400 thí sinh khác, điều đó thật gay go, tôi chưa bao giờ tưởng tượng nổi... (bài “Gone with the wind” 85 năm gió vẫn thổi” đã đăng tại <https://baotreonline.com>. Bạn chỉ cần gõ vào ô SEARCH chữ “Gone with the wind” là được).

NGÀY 27-3-2025

Vân Thơ

Mẫu chuyện “Hai tô mì” (trang 19) thật cảm động. Không khí là đặc sản chất Việt Nam, nhưng cách hành xử thật là văn minh, cách văn minh của người Tây. Tôi tin đây là truyện dịch, dầu xảy ra ở đâu, thì cũng là câu chuyện thật đẹp của cuộc sống... (Mẫu “Hai tô mì” đã đăng tại <https://baotreonline.com>. Bạn chỉ cần gõ vào ô SEARCH chữ “Hai tô mì” là được).

NGÀY 27-3-2025

Huỳnh An Thi

Truyện ngắn “Mê sợ của Dim” quá hay! Một cái kết độc đáo, máu chốt là sự tranh đấu giữa lòng nhân từ và sự tự vệ mà cuối cùng cái lòng nhân từ chiến thắng một cách đầy nhân bản... (Truyện ngắn “Mê sợ của Dim” do Nguyễn Mạnh Tuấn dịch, Trần Vũ đánh máy lại trên mục “Trong Hàm Rượu”. Đã đăng tại <https://baotreonline.com>. Bạn chỉ cần gõ vào ô SEARCH chữ “Mê sợ của Dim” là được).

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trê hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư bưu điện hoặc email cho tòa soạn Trê, ghi chú "Mục Thuế Vụ".

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến

469-328-3453

hoặc gửi thư về tòa soạn:

**3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044**

Tránh thuế hay trốn thuế?

Hiểu được sự khác biệt giữa vấn đề tránh thuế và trốn thuế sẽ giúp chúng ta tuân thủ đúng theo luật thuế ở Mỹ. Chúng ta phải rất cẩn thận trong vấn đề thuế, nhất là trong thời điểm này khi chính quyền Mỹ đang ráo riết trục xuất những tội phạm ra khỏi nước Mỹ. Chuyện gian lận thuế có thể sẽ bị kết tội hình sự và bị đưa vào "sổ bìa đen".

Điểm khác biệt chánh giữa vấn đề tránh thuế và trốn thuế là: **Tránh Thuế thì Hợp Pháp, Trốn Thuế thì Bất Hợp Pháp.**

TRÁNH THUẾ

Nói chung, tránh thuế hợp pháp có nghĩa là tuân thủ luật thuế, khai thuế đầy đủ, nhưng biết cách khấu trừ thuế hợp lệ. Điều này đòi hỏi hiểu biết rành rẽ luật thuế, biết rõ các ngõ ngách và lỗ hổng của luật thuế để làm sao có thể trả mức thuế thấp nhất mà vẫn hoàn toàn hợp lệ.

Dưới đây là một vài ví dụ của các trường hợp tránh thuế hợp pháp:

- Trừ thuế bằng cách bỏ tiền vào tài khoản hưu IRA
- Mở tài khoản 529 để lợi nhuận đầu tư được miễn thuế
- Bỏ tiền vào tài khoản HSA
- Mua nhà ở ít nhất 2 năm hãy bán, lợi nhuận được miễn thuế
- Bán nhà cho mượn, mua nhà hoặc đất đầu tư khác trong thời gian nhất định để

được hoãn thuế lợi nhuận bán nhà

- Tránh tiền phạt khi rút tiền hưu 401(k) sớm bằng cách dùng những lý do chánh đáng

Tuy nhiên, đôi khi có những trường hợp nhìn thoáng bề ngoài là một hình thức tránh thuế nhưng thật sự đi sâu vào bên trong thì lại là một dạng trốn thuế trá hình. Chẳng hạn như:

- Thành lập Trust trá hình (tạm dịch là Quỹ Tín Thác) để giấu thu nhập vào đó
- Đầu tư vào các công ty trá hình để khấu trừ thuế thật nhiều

Quý đồng hương đừng nên tin vào những lời hứa hẹn rằng các Quỹ Tín Thác sẽ giúp quý vị tránh được thuế suốt đời, rằng quý vị sẽ không bao giờ phải nộp một đồng thuế nào cả. Mục đích của các Quỹ Tín Thác trá hình này là kêu gọi quý vị chuyển tất cả thu nhập lợi nhuận vào đó, rồi Quỹ sẽ thành lập nhiều công ty trá hình khác để khấu trừ thuế rất nhiều. Có nghĩa là tiền lương của quý vị sẽ "nhờ" Quỹ Tín Thác đứng tên giữ và công ty nào đó trừ thuế hết giữ. Cá nhân quý vị sẽ không đứng tên gì cả, không có thu nhập, và từ đó không phải nộp thuế.

Trên thực tế, luật thuế không cho phép chúng ta nhờ ai đứng tên lãnh lương bổng giữ. Luật thuế cho chúng ta thành

lập công ty thoải mái, công ty cha và công ty con gì cũng được, nhưng kinh doanh phải có thu nhập chi phí hẳn hoi chứ không phải trả hình.

Không phải Quý Tín Thác nào cũng trả hình để trốn thuế, nhưng rất khó để nhận diện ra cái nào giả cái nào thật. Trước khi dính líu vào các vụ này, quý vị nên tìm hiểu rõ và thậm chí nên tham khảo với luật sư hoặc chuyên gia thuế để tránh bị tiền mất tật mang.

Sổ Thuế không xa lạ gì những dạng trốn thuế trả hình này, và họ có một đội ngũ chuyên môn lùng kiếm những tổ chức hoặc cá nhân nào dính líu vào các dịch vụ trả hình trốn thuế bất hợp pháp. Nếu có dịp, quý độc giả hãy tìm đọc tài liệu của Sở Thuế mang số “Publication 3995”.

TRỐN THUẾ

Trốn thuế có nghĩa là không tuân thủ luật thuế, là bất hợp pháp. Tùy theo mức độ trầm trọng, không tuân thủ luật thuế có thể sẽ bị kết tội hình sự.

Luật thuế ở Mỹ bắt buộc

công dân Mỹ có bốn phạm nợ thuế lợi tức, nếu có lợi tức đủ cao để nộp thuế (lợi tức thấp thì được miễn nộp thuế). Theo định nghĩa của luật thuế, công dân Mỹ gồm có những người sanh ở Mỹ, tị nạn hay di dân có quốc tịch Mỹ hay thẻ xanh, và những ai tuy không có quốc tịch hay thẻ xanh nhưng hội đủ điều kiện nộp thuế ở Mỹ.

Các hành vi trốn thuế thì hàng hà sa số, nhưng phổ biến nhất trong cộng đồng người Việt là những hành vi sau đây:

- Không khai thuế nhiều năm, mặc dù có lợi tức đủ cao để đóng thuế
- Giấu bớt thu nhập, khai không đầy đủ
- Khấu trừ thuế không hợp lệ, cố tình khai những khoản khấu trừ không có chứng từ
- Vợ chồng nhưng khai thuế dạng độc thân
- Không có con nhưng mượn con người khác để claim thuế
- Muốn nhân viên nhưng trả lương theo dạng làm thầu independent contractor

- Nhờ người khác đứng tên tiền lương giữ

- Nhờ người khác đứng tên tất cả tài sản, tài khoản, thẻ tín dụng v.v. để tránh bị lộ các hành vi gian lận thuế.

Thông thường mục đích của các hành động trốn thuế là để lấy tiền hoàn thuế nhiều, hoặc nếu phải đóng thuế thì đóng rất ít.

Cá nhân tôi đã từng gặp một số khách hàng yêu cầu tôi giúp họ khai thuế gian, và thậm chí còn đưa ra nhiều dẫn chứng là những người khai thuế trước đây của họ đã biết cách dựng lên những kinh doanh không có thật để trừ thuế, hoặc bày vẽ những khấu trừ thuế rất táo bạo. Đương nhiên là tôi không thể tiếp tay giúp chuyện gian lận trốn thuế, vì tôi hiểu rất rõ hậu quả tai hại đến cỡ nào nếu chẳng may bị Sở Thuế kiểm toán thuế.

Một số người Việt mình có quan niệm “Ai Sao Tui Vậy”, cho dù sai thì cũng vẫn nghe theo. Thậm chí hay cả tin hoặc nghe theo những lời đồn hay lời khuyên trên mạng xã hội,

mà không rõ nguồn gốc từ đâu hoặc “chấp nhận rủi ro, nếu bị bắt thì đóng tiền phạt”.

Tôi biết có một số người Việt Nam mới sang Mỹ định cư mà đã vô tình mang tội trốn thuế, vì họ có lợi nhuận kinh doanh hoặc có nhà cho mướn ở Việt Nam nhưng đã không khai thuế từ ngày bước chân đến Mỹ. Với luật thuế Mỹ, có thu nhập bất cứ nơi nào trên thế giới đều phải khai thuế ở Mỹ. Trốn thuế có thể ảnh hưởng đến việc gia hạn thẻ xanh sau này.

Đôi khi hậu quả của việc trốn thuế không phải đơn giản là chỉ đóng tiền phạt. Nếu Sở Thuế có bằng chứng cố tình gian lận thuế thì họ sẽ buộc tội hình sự, tiền phạt rất nặng và có thể vào tù. Rồi từ đó biết đâu lại bị liên quan đến Sở Di Trú và bị tước thẻ xanh, không được vào quốc tịch Mỹ, hoặc tệ hơn nữa thì bị trục xuất ra khỏi nước Mỹ.

Tôi thành thật khuyên quý đồng hương nên cẩn thận, rất cẩn thận, đừng vô tình hay cố tình trốn thuế.

NĐT

giữ trẻ ...
share phòng ...
lão hiểm ...
sang tiệm ...
tim thơ ...

... cái gì cũng có,
mà sao thiếu món
chuột rang muối
vậy chời?

tre PHƯƠNG TIỆN TÌM KIẾM TỐT NHẤT...

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ

03-04-2025 - 09-04-2025

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
ANA/UNITED	2	ORD, HND	\$1.014
ANA/EVA	2	ORD, HND	\$1.090
UNITED AIRLINES	2	IAD, HND	\$1.160
KOREAN AIR	1	ICN	\$1.218
TURKISH AIRLINES	1	IST	\$1.238
AMERICAN/STARLUX	1	HND	\$1.318
ASIANA AIRLINES	2	SFO, ICN	\$1.319
ANA/CHINA	2	ORD, HND	\$1.391
CHINA AIRLINES	2	LAX, TPE	\$1.553

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,370 VN ĐỒNG
EURO	\$27,001 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,404 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$15,680 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$165.13 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1USD	148,918 YEN NHẬT
	0.92338 EURO
	0.77332 BẢNG ANH
	1.43596 CANADA
	0.88200 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

4/4/1818

Ngày 4 tháng 4 năm 1818, Quốc hội Hoa Kỳ chuẩn thuận lá quốc kỳ với 7 sọc đỏ trên nền trắng và ô xanh với 20 ngôi sao, biểu tượng cho mỗi tiểu bang (thời điểm đó Hoa Kỳ chỉ có 20 tiểu bang).

4/4/1841

Ngày 4 tháng 4 năm 1841, là ngày mất của Tổng thống William Henry Harrison, Tổng thống thứ 9 của Hoa Kỳ, cũng là tổng thống có nhiệm kỳ ngắn nhất, chỉ vón vẹn 31 ngày. Vào thứ Tư, ngày 24 tháng 3 năm 1841, Harrison đi bộ đến các khu chợ địa phương mà không đội mũ hoặc áo khoác. Thành linh trời đổ mưa bất chợt, ông mặc quần áo ướt đi về Bạch Cung. Hai hôm sau, ông nhiễm lạnh, viêm phổi cấp tính và qua đời.

Tượng của Harrison đang cỡi ngựa được dựng ở Cincinnati, do điêu khắc gia Louis Rebisso thực hiện.

BÁNH BÈO

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Ba người này đều nhận hối lộ (nhiều lần và nhiều triệu đô la Mỹ) từ Tập đoàn Phúc Sơn, nhưng chỉ cần để ý giọng điệu từ khách sáo tới thản nhiên khi yêu cầu doanh nghiệp hối lộ số tiền rất lớn là biết ai nhận nhiều nhất:

"ĐỂ ANH XEM LẠI CỤ THỂ NHƯ NÀO. ANH SẼ CHỈ ĐẠO... CÁC DỰ ÁN CỦA BẠN EM ĐÃ ĐƯỢC CÁC SẾP CỤC KỲ QUAN TÂM RỒI."

Lê Duy Thành
chủ tịch Ủy ban tỉnh Vĩnh Phúc

"BÍ THƯ ĐÃ CHỈ ĐẠO ANH RỒI, EM YÊN TÂM, ANH ỦNG HỘ EM."

Phạm Hoàng Anh
Giám đốc Sở Xây dựng
Phó Bí thư Thường Trực
Tỉnh ủy Vĩnh Phúc

"CHỊ CÓ VIỆC, CHUẨN BỊ NGAY CHO CHỊ 1 TRIỆU ĐÔ LA MỸ..."

Hoàng Thị Thúy Lan
Bí thư Tỉnh ủy Vĩnh Phúc

Vậy không biết tại sao chính quyền TP.HCM cho thuê vỉa hè để kinh doanh?

Nguyễn Văn Đước - Chủ tịch ủy ban TP.HCM

"UỐNG BIA BÊ BẾT Ở VỈA HÈ QUẬN 1 LÀ KHÔNG CHẤP NHẬN ĐƯỢC, LÀM XẤU BỘ MẶT THÀNH PHỐ, ĐÓ KHÔNG PHẢI KINH TẾ ĐÊM."

Cho 'thuê' vỉa hè ở 11 tuyến đường trung tâm TP HCM

11 tuyến đường có vỉa hè rộng ở trung tâm được quận 1 thí điểm cho sử dụng một phần tổ chức các hoạt động kinh doanh dịch vụ, mua bán hàng hóa có thu phí.

Theo kế hoạch của quận, thời gian thí điểm thực hiện từ nay đến hết ngày 30/9. Các tuyến đường bao gồm: Hoàng Sa, Mạc Đĩnh Chi, Hải Triều, Chu Mạnh Trinh, Lê Thánh Tôn, Phan Bội Châu, Phan Chu Trinh, Hàm Nghi, Trần Hưng Đạo, Cô Bắc, Võ Văn Kiệt.

Trước đó, quận 1 lên danh mục 52 tuyến đường có vỉa hè đủ điều kiện sử dụng một phần tổ chức hoạt động kinh doanh, mua bán hàng hóa và 12 tuyến cho giữ xe có thu phí. Việc thí điểm trước 11 tuyến được đưa ra nhằm hoàn thiện, chuẩn hóa công tác quản lý và đăng ký sử dụng một phần vỉa hè phổ làm điểm kinh doanh, mua bán trên địa bàn.

Dư luận bất bình về việc chính quyền CSVN tự bàn việc sáp nhập tỉnh, tự thay đổi hiến pháp, hơn 100 triệu dân không hề được hỏi ý kiến. Nếu quyết định sai thì ai chịu? Ông Nguyễn Sinh Hùng (Chủ tịch Quốc hội khóa XIII) từng có câu trả lời

"QUỐC HỘI QUYẾT CHỦ TRƯỞNG ĐẦU TƯ SAI THÌ PHẢI NHẬN KHUYẾT ĐIỂM CHỦ KHÔNG KÝ LUẬT ĐƯỢC."

"QUỐC HỘI TỨC LÀ DÂN, DÂN QUYẾT SAI THÌ DÂN CHỊU, CHỦ KÝ LUẬT AI."

Trithipnipa Thippaphada ở các phiên bản - NGUỒN: BAOPHAPLUAT.VN

Miễn hạnh phúc...

Đàn ông hay đàn bà gì thì cũng hay tự thấy mình khổ nhất trần đời. Không cần phải ngồi liệt kê, cứ nhìn quanh là thấy ai cũng có cái khổ riêng, chẳng ai thua ai. Thành ra, có lúc tôi với mấy người xung quanh tôi cũng chụm đầu thầm ước: “Trời ơi, đổi giới tính một lần cho đỡ khổ đi!”. Dĩ nhiên, ước cho vui vậy thôi, chứ tôi mà làm thiệt chắc không nổi đâu, tại tôi... không nhẽo lắm, làm trai kiểu gì nổi! Nhưng mà, trên đời này, có mấy người làm được chuyện khó tin đó thiệt ngen...

DU UYÊN
SAIGON, VN

1. Tôi đi tìm tôi

Alia Ismail ở Detroit, Mỹ, bản thể là một cô gái xinh đẹp. Vậy mà một bữa đẹp trời, khi không Alia Ismail tự nhiên nổi hứng muốn “thử làm đàn ông”, tưởng cổ thử chơi chơi, không ngờ cổ làm thiệt. Alia Ismail quyết định cắt phăng vòng một, tiêm hormone nam, đổi tên thành Issa, nuôi râu, làm giọng trầm, tập gym cho lên cơ bắp... Sau 6 năm kiên trì để râu, giọng trầm và cơ bắp phát triển, cô bắt đầu

nhận ra rằng “Trời ơi, làm trai gì mà cực hơn đi biển gặp bão!”

Làm “anh” khó lắm, phải đâu chuyện đùa. Một bữa, Issa cảm giác như cả thế giới đè lên vai, anh-cô quyết định trở về làm con gái - làm Alia nguyên bản. Cô bỏ hormone, phẫu thuật tái tạo ngực, rồi tung tăng trở lại hình dáng mỹ miều ngày xưa. Alia chia sẻ rằng, cuộc sống trở nên nhẹ nhõm hơn, áp lực giảm đi rất nhiều.

Dù bị nhiều người trong cộng đồng LGBT chỉ

trích, Alia vẫn mạnh dạn chia sẻ câu chuyện của mình với hy vọng rằng ai đó có thể tránh được những quyết định vội vàng rồi nhận ra sai lầm như cô, dẫu thỏa mãn bản thân nhưng tổn tiền-sức khỏe-thời gian và hạnh phúc của bản thân lắm.

Ở đất Thái Lan, cũng có một “nhân chứng sống” tương tự: Trithipnipa Thippaphada, sinh ra với giới tánh nam năm 1989. Do lớn lên trong cảnh nghèo khó ở Thái Lan, nên cô đã bỏ học và đã khởi đầu hành trình

“đổi đời” từ năm 16 tuổi bằng cách nhảy nhót ở các quán bar Bangkok. Hồng kiếm tiền phẫu thuật chuyển giới thành nữ và gỡ gánh nợ cho gia đình.

Đến năm 2013, Trithipnipa chính thức “nâng cấp phần mềm” thành một mỹ nhân lồng lầy, lọt vào danh sách những gương mặt nổi bật của cộng đồng chuyển giới ở Thái Lan. Nhờ nhan sắc sắc sảo, cô làm người mẫu, vũ công. Năm 2014, Trithipnipa đoạt Á quân Hoa hậu Chuyển giới Hoàn vũ Thái Lan, nhưng tham vọng chưa dừng lại. Đến 2019, cô đã thành công đội vương miện Hoa hậu Chuyển giới Thái Lan 2019. Truyền thông săn đón, fan hâm mộ phát cuồng, gọi cô là “mỹ nhân chuyển giới đẹp nhất xứ chùa Vàng”.

Tưởng đâu cô đã thỏa mãn và yên vị làm nữ hoàng sắc đẹp, nhưng chỉ một năm sau khi đội vương miện, Trithipnipa tuyên bố xanh rờn: “Tôi mệt rồi, tôi quay lại làm trai đây!” Quyết định phẫu thuật ngược về nam sau 6 năm làm nữ khiến cả cộng đồng chuyển giới Thái Lan ngỡ ngàng. Lý do cô đưa ra còn “bá cháy” hơn: “Tôi thích mặc đồ nam, để tóc ngắn, sống thoải mái hơn.”

Năm 2020, Trithipnipa bảnh bao trong vest, trao vương miện cho người kế nhiệm trên sân khấu

Alia Ismail
“lời” hơn
nhiều người
vì đã sống
cuộc đời
phụ nữ, lẫn
cuộc đời
đàn ông
- NGUỒN:
TUOITRE.VN

Hoa hậu Chuyển giới Thái Lan. Để biến từ nữ hoàng gọi cảm thành nam vương phong độ, Trithipnipa chăm chỉ tập gym, bơm hormone nam để “lên cơ bắp”.

Thỉnh thoảng, sợ thiên hạ quên mình từng là nữ, Trithipnipa lại... trang điểm, đội tóc giả... biến thành cô nàng nóng bỏng trên các trang mạng xã hội.

Trithipnipa tâm sự “Hãy là chính mình theo cách tốt nhất của bạn. Ngày nay, mọi người đề cập đến việc chuyển giới theo cả cách tích cực và tiêu cực. Đó có phải là việc chúng ta nhìn bản thân mình theo cách nhìn của người khác? Tôi không muốn là một người đàn ông điển trai, hay một người đàn bà đẹp. Tôi chỉ muốn hạnh phúc sống cuộc đời của mình. Tôi muốn mọi người hiểu về chính bản thân tôi, không dựa trên bản sắc giới tính.”

Trang sức mỹ kỹ nhưng tấm lòng vàng - NGUỒN: FACEBOOK

2. Miễn hạnh phúc!

Trithipnipa nói đúng, tìm được chính mình đôi khi là cả một chuyến phiêu lưu dài, đâu phải ai cũng trúng ngay lần đầu. Quan trọng là trong quá trình đó, bạn có vui vẻ hay không? Làm con người, đàn ông hay đàn bà gì thì cũng vậy, miễn hạnh phúc là được. Chỉ khi hạnh phúc, người ta mới muốn sống, muốn

người xung quanh vui, muốn xã hội ấm áp. Chữ sống trong đau khổ, tổn thương, có khi chẳng muốn sống nữa, hoặc chỉ muốn làm người khác khổ theo.

Dù là con người, đàn ông hay đàn bà, có lẽ hạnh phúc nhất là khi tìm được một người muốn nắm tay cùng nhau vun đắp niềm vui. Dẫu bạn nghèo, bạn xấu, hay tương lai mịt mờ, chỉ cần gặp được người đồng hành tử tế,

bạn sẽ thấy động lực để cố gắng – để đẹp hơn, bớt nghèo hơn, và mở ra một tương lai sáng sủa hơn, ít nhất là để người bên cạnh bạn mỉm cười hạnh phúc...

Như chuyện chú rể ở Đắk Lắk kia, cưới vợ mà túi rỗng tuếch, không một xu teng. Nghèo quá mà, làm sao dám mở một đám cưới “đúng điệu” – khi mạng xã hội đầy hình cô dâu “nhà người ta” đeo vàng đỏ người (Giá vàng

ngày (21-3-2025) ở Việt Nam đã hơn 100 triệu đồng/lượng). Vì thương người phụ nữ đi bên mình nửa đời sau, anh nảy ra ý rồi bàn với cô dâu và hai bên gia đình, nhờ hàng xóm đặt giúp bộ trang sức mỹ ký cho cô dâu. Bộ vàng mỹ ký đầy đủ kiềng - bông tai - lắc tay - nhẫn... giá cỡ 1.2 triệu VND thôi, nhưng khiến nước mắt tủi thân của cô dâu không bị trào ra trước mặt bà con lối

xóm. Có cái hình cưới “ra đề” với con cháu sau này. Đây cũng là câu chuyện đẹp để một tóc bạc, rằng rưng ngời kể cho con cháu nghe.

Tưởng chuyện êm xuôi, ai ngờ cái xóm đó có cha nội chuyên giao hàng, mần thêm nghề vlogger. Bộ vàng mỹ ký với giá 1.2 triệu VND cũng là một món hàng giá trị bự rồi, nên bà khách (cũng là bà hàng xóm mà anh chú rể nhờ mua vàng) mở ra kiểm tra tại chỗ cho chắc ăn. Thấy bộ trang sức lộng lẫy đầy đủ kiềng - bông tai - lắc tay - nhẫn... tinh xảo, anh giao hàng trầm trồ “Đẹp dữ á cô!”. Máu tám chuyện của bà hàng xóm nổi lên, bả kể vanh vách câu chuyện ở trên mà không để ý camera. Anh giao hàng nghe xong, tò mò hỏi lại: “Rồi lỡ nhà gái phát hiện ra sao?”. Bà hàng xóm xua tay liền, “Không có đâu mà, hai bên gặp nhau thống nhất hết trơn rồi. Nhà nó nghèo, nhà con bé cũng nghèo, cả xóm này nghèo... Đặt bộ này cho con bé lên sân khấu đỡ trống trôn cái cỗ, chứ bộ này chắc cả trăm triệu, lấy đâu ra tiền!”

Rúa là cả nước biết xóm đó có một đám cưới xài hàng giả, người ta bàn ra tán vào đủ kiểu. Người thương, kẻ chê, trăm người trăm ý, nhưng đa số là thương cho đôi trẻ, mong sau này họ thành đạt, mua vàng thiệt bù vô. Anh giao hàng chắc

Mì 0 đồng nhưng tình 0 thể đếm - NGUỒN: HUYNH ANH KIET

Anh bếp trưởng kiêm trưởng ban “cắm bảng quảng cáo” của tiệm mì 0 đồng “lên xe hoa” - NGUỒN: BẢO PHAN

vui nhất vì video đó là video hiếm hoi mà anh đạt “triệu view” kể từ khi “làm thêm” nghề vlogger.

Cùng khoảng thời gian này, có một cái đám cưới khác, không lộng lẫy, xa hoa như những đám cưới rình rang trên mạng đương thời, nhưng vẫn nhận được muôn vàn lời chúc phúc. Đó là đám cưới của đôi trẻ Đình Phúc với Kim Hằng - chú rể là đầu bếp chính cho cái quán “mì 0 đồng” nổi tiếng ở Hóc Môn. Họ không làm tiệc cưới

thường tình như ai, lại nghĩ ra cái chuyện mặc đồ cưới, tay trong tay nấu mì đãi bà con nghèo miễn phí. Cô Tám ở ấp Hậu Lân, Bà Điểm, Hóc Môn cười tươi rói, kể: “Vừa ăn mì ngon, vừa ngó cô dâu chú rể lẳng xăng trong bộ đồ cưới, hạnh phúc lây luôn. Chuyện này xưa nay hiếm á chèn ơi!”

Nghe đâu, cô dâu chú rể cưới xong không làm bể bình bông mà sẽ đem bình bông trao cho những cặp tân giai nhân khác, với những đám

cưới 0 đồng đang lên kế hoạch. Hai đám cưới, hai số phận, một bên nghèo tiền tới mức mua vàng mỹ ký cho đỡ tủi, một bên giàu tình nghĩa tới nỗi áo cưới còn thơm mùi khói bếp mì 0 đồng. Nhưng chung quy là họ hạnh phúc, người xung quanh họ hạnh phúc, kẻ xa lạ như tôi cũng thấy hạnh phúc lây khi biết tới họ...

Cuộc sống muôn màu, mỗi người có một tiêu chí đánh giá hạnh phúc khác nhau. Có người loay hoay tìm kiếm hạnh

phúc đầu ai cũng thấy họ may mắn, con cưng của trời. Có người chỉ cần còn thở là còn hạnh phúc. Có người ở ngôi cao mà thấy lạnh lẽo, cô đơn, có người dưới bùn mà nghe mùi sen thơm ngát. Riêng tôi, tôi thấy mình không mong cầu nhiều nên dễ hạnh phúc, dễ vui vẻ, đôi khi chỉ cần ăn bịch chè 6 ngàn VND thì tôi cũng thấy hạnh phúc. Lúc nào tôi cũng thấy tràn đầy năng lượng, trừ khi hết... tiền.

DU

Suy Đi Ngẫm Lại

Sai lầm lớn nhất của đàn ông là cãi nhau với phụ nữ.

- Nếu thắng thì tên đó hơn cả đàn bà
- Nếu thua thì ông đó tệ hơn đàn bà
- Nếu hòa thì cha đó như đàn bà.

VÔ DANH

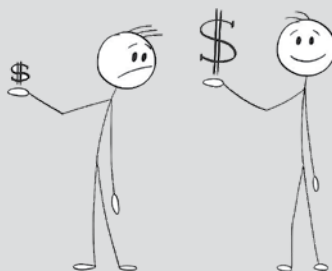
Những thứ mua được bằng tiền thường đi đôi với hạn sử dụng

SƯU TÂM

Đạo đức tồn tại mãi mãi, tài sản thì sang tay từ người này đến người kia.

PLUTARCH

MINH HẢI

Khi đi chung xe

Ở Mỹ việc đi xe chung thường được thấy. Giả sử bạn có một người bạn cũng có xe như mình và hai người thường đi chung xe với nhau. Hẳn bạn cũng đồng ý là khi có một người nào đó lái xe và bạn ngồi ngắm phong cảnh bên ngoài thì thật là tuyệt thú. Đúng là hết ý đó bạn ơi. Thế nhưng nếu bạn không tuân thủ một vài quy tắc ứng xử thì cơ may là người bạn đó sẽ chẳng bao giờ chở bạn đi nữa.

Sau đây là một vài điều cần ghi tâm khắc cốt.

– Nếu đó là một quãng đường dài thì bạn nên đề nghị thay phiên nhau lái. Ấy là giả thuyết bạn có bằng lái (tất nhiên) và biết điều khiển chiếc xe. (Biết lái là điều cực kỳ quan trọng và bạn phải bảo đảm là cha hoặc ông anh của bạn vẫn thường cho phép bạn lái chiếc xe của họ. Còn không thì, xin lỗi bạn, đừng mớ vào chiếc xe của người ta!)

– Nếu đó là một quãng đường dài mà bạn, vì một lý do nào đó, chẳng thể cùng chia nhau lái với chủ xe, thì bạn nên chia sẻ bằng cách trả tiền xăng và trả trạm phí (tolls), cũng như cùng với chủ xe quan sát và giải quyết các tình huống trên lộ trình của đường đi.

– Nếu bạn và người bạn kia cùng có xe và thường phải cùng nhau đi xa thì nên thay phiên nhau khi dùng xe người này khi dùng xe người kia để lái đi. Chứ bạn không thể cứ ngồi lơ mơ trong khi cô bạn xinh đẹp của mình hùng hục lái. Và cũng không nên để người kia lúc nào cũng dùng xe của họ trong hành trình chung của hai người.

MH- THEO THE ETIQUETTE GIRLS

BẢO HUÂN

HOÀNG VŨ

Trong nhà bạn thường phảng phất nhiều mùi, thơm như mùi bánh nướng, khó chịu như mùi ẩm mốc, mùi phân thú cưng... Hãy tìm hiểu cách khử sạch những mùi hôi gây bức bối trong nhà.

Khử mùi hôi trong nhà

Dù nhà bếp của bạn nồng nặc mùi popcorn cháy hay mùi hành, tỏi phi, những cách thức sau đây có thể giúp bạn.

CÁCH XỬ TRÍ

■ Nếu tủ lạnh bốc mùi, hãy kiểm tra và loại bỏ bất cứ thực phẩm nào bị hư và vứt vào thùng rác ngoài trời thay vì thùng rác trong bếp. Nếu vẫn còn mùi khó chịu, đặt một hộp baking soda mở nắp hoặc một chén than hoạt tính activated charcoal vào tủ lạnh để hấp thụ mùi hôi nhẹ. Nhưng nếu mùi hôi nặng đã ám vào tủ - như mùi của một gói thịt bị bỏ quên - hãy làm sạch kỹ cả tủ lạnh và freezer.

Việc này có nghĩa là bạn cần tháo các trays và shelves ra để rửa sạch bằng nước nóng pha xà bông hoặc chất tẩy rửa như Simple Green. (Nhớ làm theo hướng dẫn của nhà sản xuất một cách cẩn thận). Dùng nước nóng pha một chút baking soda để lau sạch bên trong tủ lạnh, bao gồm cả cánh cửa và phần đệm cao su (gasket). Cuối cùng, lau lại toàn bộ bằng dung dịch gồm 1 muỗng canh (chlorine bleach) không mùi pha với 1 gallon nước. Để tủ lạnh thoáng khí trong 15 phút trước khi đặt thực phẩm trở lại.

ĐỪNG LÀM

Tránh sử dụng các loại xịt khử mùi có hương thơm nhân tạo trừ khi danh sách thành phần có nguồn gốc tự nhiên. Chỉ sử dụng các loại xịt được dán nhãn an toàn cho nhà bếp và có chất đẩy tự nhiên (natural propellants).

KỶ 1 - Mùi thức ăn

■ Nếu mùi thức ăn vẫn còn trong nhà bếp, hãy bật máy hút mùi (nếu có) trong và sau khi nấu ăn. Điều này giúp loại bỏ mùi hôi, cũng như khói, dầu mỡ và các hợp chất hữu cơ dễ bay hơi (volatile organic compounds) có thể gây hại được sinh ra khi đun nấu ở nhiệt độ cao. Nếu không có máy hút mùi, hãy mở một hoặc nhiều cửa sổ.

Còn về popcorn cháy (hoặc các mùi khó chịu khác) trong microwave có thể làm sạch bằng cách quay trong lò một ly nước pha với một muỗng canh nước cốt chanh hoặc giấm trong 2 đến 5 phút. Đợi 30 giây, sau đó lau bên trong bằng khăn sạch.

Arm & Hammer
Baking Soda
87¢. Walmart.com

Simple Green All-Purpose Cleaner 32oz.
\$4.47 Walmart.com

VẪN CÒN MÙI HÔI?

Trước khi đặt thực phẩm trở lại tủ lạnh, hãy rắc một lớp than hoạt tính mới hoặc baking soda lên một vài khay nướng có viền và đặt chúng vào đáy tủ lạnh và freezer. Sau 24 giờ, lau bên trong bằng dung dịch giấm trắng và nước theo tỷ lệ 1:1, sau đó để tủ thoáng khí.

Đối với microwave có mùi hôi dai dẳng, hãy để một hộp baking soda mở nắp bên trong qua đêm. Nếu mùi vẫn không biến mất, có thể bộ lọc của lò đã bị ám mùi; coi sách hướng dẫn sử dụng để biết cách thay thế.

Cúm gia cầm dưới mắt khoa học gia

Bird flu, H5N1 avian influenza hay cúm gia cầm đã xuất hiện tại vùng Bắc Mỹ từ năm 2022, gây bệnh cho gia súc, chim trời và cả con người. Tính đến hôm nay, khoảng 70 người nhiễm bệnh từ gia súc (chưa có trường hợp lây bệnh giữa con người), tuy nhiên việc lây lan cúm gia cầm giữa con người chỉ là thời gian sớm muộn mà thôi?

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Dưới đây là bản lược dịch đúc kết từ cuộc hội luận của các chuyên viên trong tổ chức Massachusetts Consortium on Pathogen Readiness, hay MassCPR. Chủ tọa là ông Bruce Walker, director of the Ragon Institute of Mass General, MIT, và Harvard; thành viên của ban điều hành MassCPR. Các chuyên viên khác bao gồm Robert Goldstein, Massachusetts Department of Public Health Commissioner;

Jacob Lemieux, giáo sư phụ khảo ngành bệnh truyền nhiễm tại Massachusetts General Hospital; Jeremy Luban, giáo sư sinh hóa tế bào (molecular medicine, biochemistry & molecular biotechnology) tại UMass Chan Medical School; Jonathan Runstadler, giáo sư khoa trưởng phân khoa bệnh truyền nhiễm và Y tế toàn cầu tại Cummings School of Veterinary Medicine, Tufts University; và Kathryn Stephenson, giáo sư ngành bệnh truyền

nhiễm tại Beth Israel Deaconess Medical Center.

ĐỀ TÀI: Cúm gia cầm hiện nay chỉ là một hiện tượng không đáng kể hay chúng ta đang đối diện với lúc khởi đầu của một trận dịch toàn cầu?

HỎI: Ta biết gì về lịch sử và sự chuyển biến của các siêu vi khuẩn [gây] cúm, đặc biệt là H5N1?

ÔNG LUBAN: Siêu vi khuẩn cúm gây tử vong cho cả mấy trăm ngàn người thế giới mỗi năm, trong trận dịch toàn cầu, cả chục triệu người

đã chết vì nhiễm bệnh. Khi cúm lan từ người này sang người khác, siêu vi khuẩn [gây bệnh] biến thể (mutation), vì thế ta cần cập nhật thuốc chủng ngừa [cúm] hằng năm. Đôi khi, một sinh vật bị nhiễm bệnh từ 2 chủng siêu vi khuẩn cúm; trong trường hợp ấy, siêu vi khuẩn “trao đổi” di tính và tạo ra một chủng siêu vi khuẩn mới. Hiện tượng này xảy ra dẫn đến trận dịch cúm toàn cầu năm 1918.

Năm 1996, một chủng H5N1 [với khả năng gây bệnh dễ dàng] xuất hiện trong chim chóc tại Hoa Lục; ngay sau đó con người nhiễm bệnh. Siêu vi khuẩn biến thể nhanh chóng khi lan truyền trong chim chóc, và các loài chim thiên di mang căn bệnh đi khắp nơi. Cúm gia cầm đến vùng Bắc Mỹ vào năm 2014, gây bệnh tật tại nhiều nông trại Hoa Kỳ; các trận cúm gia

cầm ấy đã được trừ khử tương đối nhanh chóng và chủng siêu vi khuẩn nọ biến mất. Đến năm 2024, ta có khoảng 1,000 người bị cúm gia cầm tại nhiều nơi trên thế giới, tỷ lệ tử vong là 50%. Năm 2022, một chủng H5N1, tên khoa học “2.3.4.4b”, xuất hiện tại Bắc Mỹ và lan truyền trong gia súc cũng như thú hoang. Suốt năm vừa qua, chủng siêu vi khuẩn này đã lan sang bò sữa. Nói chung, H5N1 với khả năng biến thể nhanh chóng đã chứng minh rằng siêu vi khuẩn này có thể lan truyền khắp nơi, qua nhiều loài chim chóc và cả các loài gia súc [như bò, mèo]. Hiện tượng nhiễm cúm gia cầm của bò sữa là một sự kiện mới và ta chưa ước đoán được các hệ quả. Chúng tôi tiếp tục theo dõi mức lan truyền của chủng siêu vi khuẩn này sang con người; các trường hợp cúm kể trên

đều nhẹ. Ta chưa thấy dấu hiệu của việc truyền bệnh cúm gia cầm từ người-qua-người nhưng đã có việc lan truyền từ người qua mèo. Nghĩa là con người có thể truyền bệnh cúm gia cầm!

HỎI: H5N1 ảnh hưởng đến con người ra sao?

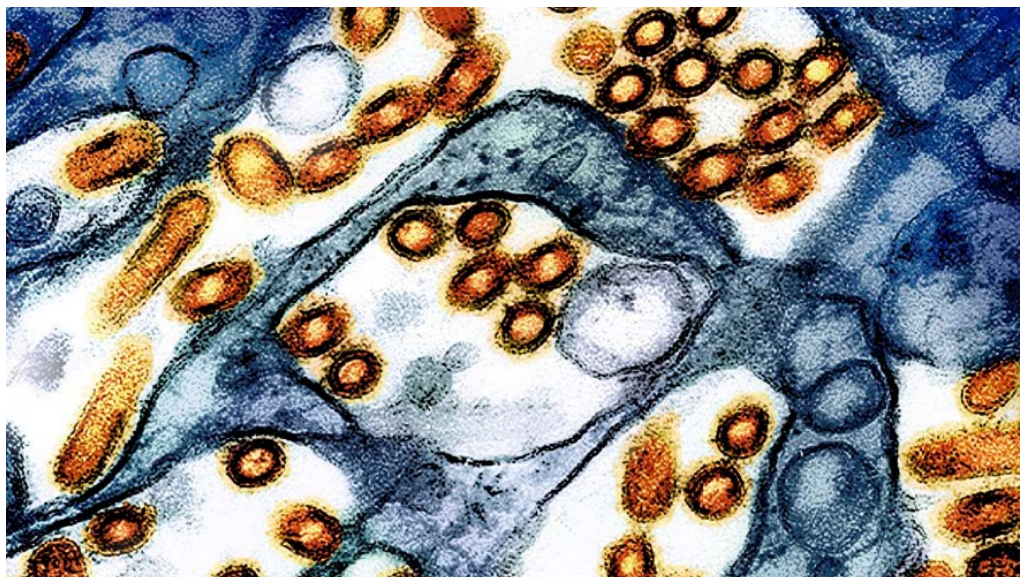
BÀ STEPHENSON: Trước đây, các chủng siêu vi khuẩn H5N1 có ảnh hưởng rất nặng nề, đó là lý do tại sao ta lo âu. Suốt năm vừa qua tại vùng Bắc Mỹ, chứng cúm gia cầm xem ra nhẹ hơn và người bệnh tự hồi phục. Trong 90% các ca này, người bệnh bị “mắt đỏ”, conjunctivitis, thường thấy khi bị cúm. Từ năm 2022, đã có 70 cư dân nhiễm cúm gia cầm và rất hiếm khi cần chữa trị tại bệnh viện; có người bị nhiễm trùng do cả hai chủng siêu vi khuẩn; hiện tượng này cũng xuất hiện trong gia súc. Mấy tháng trước, có 3 bệnh nhân bị bệnh nặng và

một người tử vong.

Ta nên thử nghiệm siêu vi khuẩn H5N1 cho các bệnh nhân bị cúm và sinh sống trong môi trường dễ nhiễm trùng. Hiện nay, chúng tôi đề nghị việc thử nghiệm H5N1 cho các bệnh nhân nhiễm siêu vi khuẩn influenza và cần chữa trị tại bệnh viện. Hy vọng là ta sẽ nhận diện các ca nhiễm trùng H5N1 mới mà trước đây không [nhận] biết.

HỎI: Việc chữa trị và chủng ngừa H5N1 hiện nay ra sao?

BÀ STEPHENSON: Nên dùng kháng sinh oseltamivir (Tamiflu) để chữa trị. Cho đến nay, ta chưa thấy siêu vi khuẩn này có tính đề kháng thuốc kháng sinh kể trên nên việc sử dụng vẫn hiệu quả. Tuy nhiên, một tài liệu mới từ Canada cho thấy một chủng H5N1 trong gà đã có tính đề kháng. Chủng siêu vi khuẩn này là một biến thể khá hiếm hoi và chưa gây nhiễm trùng cho con người. Nhưng ta vẫn phải suy đoán và tìm cách đối phó với khả năng biến thể của H5N1. Do đó, rất cần thiết để tiếp tục các chương trình tìm kiếm và phát triển thuốc kháng sinh [để chữa trị] cũng như kháng thể [để chủng ngừa] cúm gia cầm. Ta cũng cần mở rộng các chương trình quan sát (surveillance) di tính của H5N1 để tìm hiểu về các biến thể.

Tiền dịch toàn cầu, Hoa Kỳ dự trữ được ba loại thuốc chủng ngừa H5N1, cả ba đều tạo kháng thể và an toàn để dùng. Tuy nhiên, các loại thuốc chủng ngừa này không hoàn toàn thích hợp với các chủng siêu vi khuẩn [mới] hiện hành, ta chưa xác quyết được mức hữu hiệu của các thuốc chủng ngừa kể trên. Việc dự trữ thuốc chủng ngừa rất quan trọng nhưng ta vẫn cần cập nhật các loại thuốc chủng ngừa mỗi khi tìm thấy biến thể H5N1 mới. Tại phòng thí nghiệm, dù ta đã chế tạo được thuốc chủng ngừa mới nhưng vẫn cần nhiều thời gian để có thể sản xuất một lượng thuốc lớn (“đại trà”?) đủ để sử dụng cho cư dân. Vì thế, các kỹ thuật mới, kể cả mRNA, đang được thử nghiệm để có thể chế biến và nhanh chóng sản xuất một lượng thuốc lớn khi cần thiết.

ÔNG LEMIEUX: Để phát triển và thử nghiệm thuốc chủng ngừa, ta cần liên tục đầu tư dài hạn vào các chương trình thử nghiệm lâm sàng. Hầu hết các cuộc thử nghiệm thuốc chủng ngừa Covid-19 đều do Viện Y Tế Quốc Gia (National Institutes of Health) đảm nhiệm, từ nhân lực đến tài lực; các hạ tầng cơ sở này đã được xây dựng từ mấy chục năm nay. Việc tài trợ cho các chương trình thử nghiệm lâm sàng không chỉ bao

gồm lương bổng cho nhân viên mà còn chi phí cho các hội đồng thẩm định (Review Board) địa phương cũng như các trung tâm nghiên cứu. Khi không thể đoan quyết mức tài trợ, ta khó lòng hoạch định chương trình nghiên cứu và khó có thể sửa soạn cho tương lai.

HỎI: Chương trình quan sát / thẩm định [bệnh truyền nhiễm] hiện nay diễn tiến ra sao tại Hoa Kỳ?

ÔNG LEMIEUX: Hầu hết các chương trình quan sát / thẩm định (surveillance) kể trên đều được đảm nhận bởi Centers of Disease Control and Prevention (CDC), phối hợp với các phòng thí nghiệm [của] cơ quan y tế công cộng địa phương. Hai chương trình chính là:

1. Influenza Surveillance, thử nghiệm và phân loại các mẫu siêu vi khuẩn cúm, và
2. chương trình quan sát đặc biệt chú trọng đến những người tiếp xúc với thú nhiễm bệnh. Cơ quan CDC cũng thử nghiệm các mẫu máu của nhân công tại trang trại nuôi bò sữa.

Một số yếu tố về H5N1 khiến mức rủi ro và sự bất ổn gia tăng: tình trạng nhiễm bệnh kéo dài suốt cả năm qua cho thấy siêu vi khuẩn này dai dẳng, không dễ trừ

khử. Mức truyền nhiễm lan từ gia súc đến thú hoang rồi con người. Số người nhiễm bệnh gia tăng từ năm ngoái khi cúm gia cầm khởi đầu từ bò sữa. Triệu chứng cúm gia cầm trong con người thường nhẹ và dễ lầm lẫn với các chứng cúm khác nên khó lòng nhận diện cúm gia cầm gây ra bởi siêu vi khuẩn H5N1. Điều may mắn là ta chưa thấy hiện tượng truyền bệnh giữa con người. Dù vậy, ta vẫn cần một chương trình quan sát rộng lớn phối hợp chặt chẽ giữa liên bang, tiểu bang và địa phương từ nông trại nuôi gà, nuôi bò ...

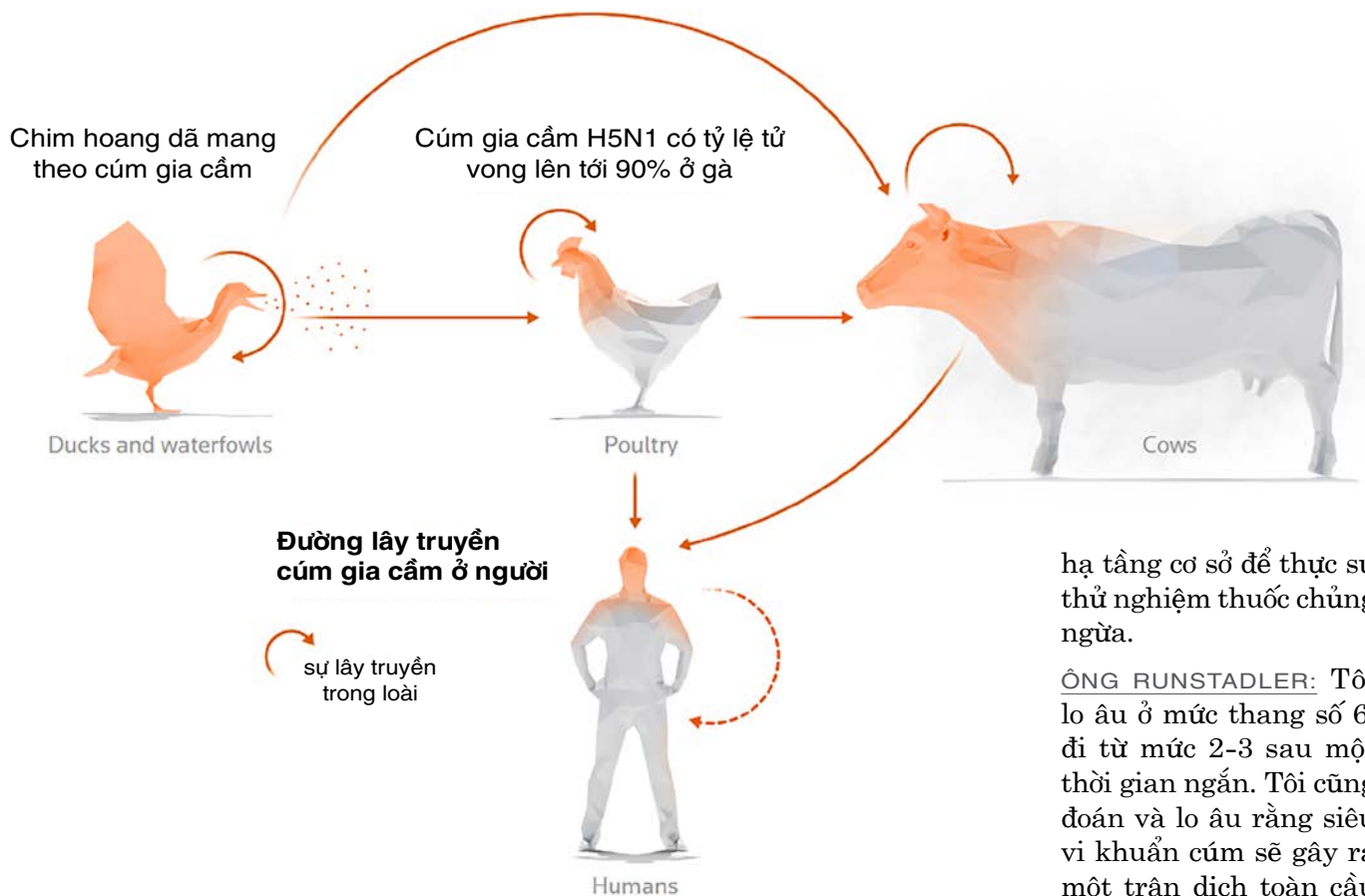
ÔNG GOLDSTEIN: Tại Massachusetts, chương trình quan sát đang tiếp diễn với sự phối hợp giữa các thành viên hoạt động trong ngành canh nông. Mùa hè năm ngoái, Massachusetts Department of Agriculture Resources và Department of Public Health cộng tác với MassCPR để đặt các chương trình thử nghiệm tại trại bò sữa trong tiểu bang. Massachusetts là tiểu bang đầu tiên có chương trình này và sẽ tiếp tục là tiểu bang duy nhất thử nghiệm H5N1 ở tầm mức lớn như thế. Mọi nông trại trong tiểu bang đều được thử nghiệm và tính đến nay, chưa trại bò sữa nào nhiễm bệnh. Ta cần tiếp tục phối hợp các hoạt

động giữa ngành canh nông, y tế công cộng và các trường đại học... để mạng lưới quan sát kia càng rộng rãi hơn.

HỎI: Làm thế nào để hoàn thiện chương trình quan sát?

ÔNG LEMIEUX: Với con người, ta cần thẩm định kỹ lưỡng hơn về các bệnh ho cảm đi cùng với chứng “đỏ mắt”. Ta cũng cần những phương cách chẩn đoán các chứng cúm chi tiết hơn, do chủng loại nào gây ra. Nhất là ta cần sự hợp tác trong các chương trình quan sát chứng cúm. Hiện nay, dù việc đầu tư vào sức khỏe cư dân là điều cần thiết, chính phủ Hoa Kỳ đã tạm ngưng việc tài trợ nên tổ chức nào cũng hoang mang không rõ là có thể tiếp tục các chương trình quan sát hay không.

ÔNG RUNSTADLER: Với thú vật, các chương trình quan sát cũng bị chững lại. Tại vùng Tây Bắc, chúng tôi làm việc rất hữu hiệu với Department of Public Health, MassWildlife, và nhiều tổ chức khác. Ở những nơi khác, các hoạt động không được phối hợp chặt chẽ nên việc theo dõi siêu vi khuẩn gây cúm gia cầm rất khó khăn. Khó khăn nhất là việc quan sát bệnh truyền nhiễm các loài hải sinh, chủng cá có vú. Tại vùng Nam Mỹ, cả ngàn con hải cẩu và hải sư mất dấu sau khi nhiễm siêu vi khuẩn

H5N1. Mùa xuân là thời điểm thử nghiệm hải cẩu nhưng một trong những tổ chức bạn vừa bị cắt tài trợ từ chính phủ nên ta không thể tiếp tục công việc trong năm nay.

Điều hiển nhiên là ta không thể sửa soạn cho những điều không hiểu biết. Khi áp dụng các chương trình quan sát, ta biết siêu vi khuẩn nào đang hoành hành và mức rủi ro của sự lây lan. H5N1 giết hại một số lớn sinh vật trong biển cả nhưng ta không biết đủ chi tiết để có thể ước đoán việc thú vật tử vong có thể xảy ra cho con người hay không. Nghiên cứu và tìm hiểu sẽ giải đáp

nhiều câu hỏi về tính cách truyền nhiễm của H5N1.

HỎI: Từ 1-10, quý vị lo âu đến mức nào về việc siêu vi khuẩn H5N1 gây ra một trận dịch toàn cầu?

ÔNG GOLDSTEIN: là một bác sĩ chuyên khoa bệnh truyền nhiễm và một chuyên viên về y tế cộng đồng, tôi luôn lo âu. Tôi đoán rằng chúng ta đang ở mức 4-5 về xác suất H5N1 dịch toàn cầu.

ÔNG LUBAN: Mức lo âu của tôi cao hơn. Từ các cuộc thảo luận “bỏ túi” giữa chuyên viên về cúm, tôi đã nghe nhiều ý kiến khác nhau. Có vị cho rằng H5N1 đã hiện diện

từ những năm 1990 mà chưa gây bệnh tật đáng kể nên dịch toàn cầu khó xảy ra. Vị khác lại quan tâm về mức biến thể của loài siêu vi khuẩn này, đã lan truyền từ loài [động vật] này sang loài khác, thay đổi di tính nhiều lần; do đó thêm “vây cánh” và trở nên nguy hại hơn.

BÀ STEPHENSON: Tôi là chuyên viên về chủng ngừa nên nhìn từ khía cạnh này; mức lo âu của tôi ở thang điểm số 5. Ta có thuốc chủng ngừa đã dự trữ nên sẽ giúp phần nào nhưng trong hoàn cảnh thiếu tài trợ như hiện nay, tôi không đoán chắc rằng ta có đủ

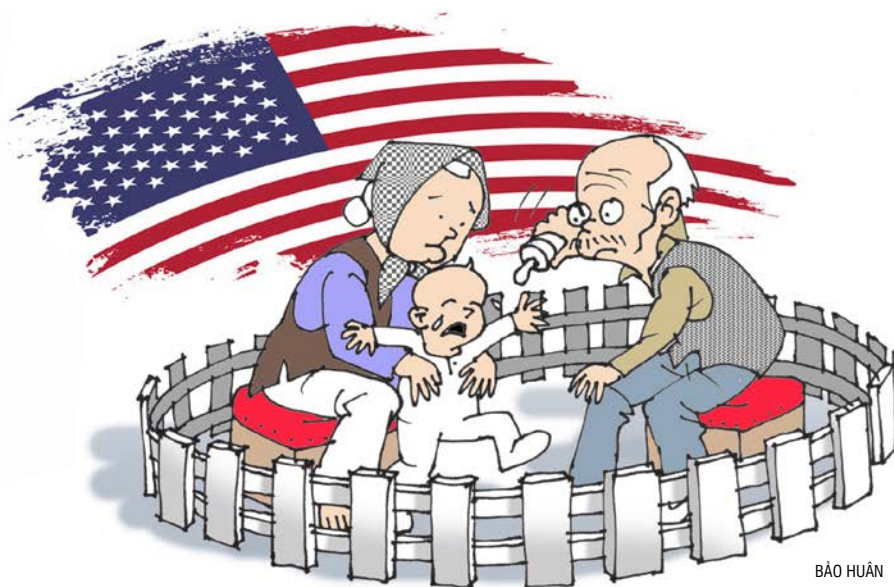
hạ tầng cơ sở để thực sự thử nghiệm thuốc chủng ngừa.

ÔNG RUNSTADLER: Tôi lo âu ở mức thang số 6, đi từ mức 2-3 sau một thời gian ngắn. Tôi cũng đoán và lo âu rằng siêu vi khuẩn cúm sẽ gây ra một trận dịch toàn cầu trong tương lai gần, mức thang 9-10!

ÔNG LEMIEUX: Tôi ước đoán ở mức 6-7. Với bệnh truyền nhiễm, việc đề kháng [thuốc chữa trị] sẽ xảy ra, đây chỉ là vấn đề thời gian và tùy thuộc vào số lượng [người nhiễm bệnh]. Siêu vi khuẩn này đã có mặt khá lâu, đã lây lan qua nhiều loài [động vật kể cả con người] nên có nguồn [chứa] hay “reservoir” khá lớn. Sinh sống gần núi lửa, núi lửa kia có thể ngủ im nhưng cũng có thể phun trào và ta phải sửa soạn để đối phó với tình huống xấu nhất, trận dịch toàn cầu.

TLL

(THEO HARVARD MEDICAL NEWS)

BẢO HUÂN

Phận làm cha mẹ “12 bến nước”

Xưa người ta nói “Phận gái mười hai bến nước trong nhờ đục chịu.” “Cha mẹ đặt đâu con ngồi đó.” Nay thì con đặt đâu cha mẹ ngồi đó, không phải cha mẹ chồng đem trầu rượu đi hỏi cưới con dâu, mà con dâu chọn cha mẹ chồng.

TẠ PHONG TẦN
RANGE COUNTY, CA

Trước đây tôi học ESL cùng lớp với một bà Việt tóc bạc phơ, vẻ mặt phúc hậu, bà thường mặc áo bà ba, quần vải đen, nói giọng rất miền Tây, Nam kỳ. Toàn bộ con người bà là hình ảnh rất tiêu biểu của phụ nữ lớn tuổi ở quê. Bà đi học “bữa đục bữa cái,” và mỗi khi thầy giáo hỏi tối thì bà ấp a ấp úng không biết trả lời như thế nào. Cuối cùng, ông thầy phát hiện bà tóc trắng không biết một chữ tiếng Anh, trong cuốn tập bà chỉ ghi cách đọc và nghĩa của từng chữ, từng câu tiếng Anh (ghi bằng tiếng Việt.) Ông thầy hỏi

bà học như vậy làm sao thi quốc tịch được, bà ngồi làm thình. Mấy bà bạn học thấy kiểu học của bà tóc trắng lạ quá, xúm lại hỏi han, thì bà tóc trắng nói bà được con gái bảo lãnh qua giữ cháu ngoại cho vợ chồng con gái đi làm, rồi nó kêu bà đi học tiếng Anh để mai một thi lấy quốc tịch Mỹ để xin bảo hiểm y tế và xin nhà housing. Hỏi bà đi học một tuần có một, hai ngày làm sao theo kịp cả lớp? Bà nói hôm nào con bà siêng thì chở bà tới lớp, nó không siêng thì bà phải đi bộ, mà đi bộ xa quá bà đi không nổi. Có hôm bà vô lớp học mà bị ho rất nhiều, bạn

học hỏi có uống thuốc gì chưa, bà nói chưa. Hỏi tại sao không đi bác sĩ khám bệnh, bà rưng rưng nước mắt nói bà không có bảo hiểm y tế, cũng không có tiền. Có hôm bà đang ngồi trong lớp thì nhận điện thoại của con gái kêu bà về giữ cháu, bà lại tất tả chạy ra khỏi lớp, để lại sau lưng nhiều ánh mắt nhìn theo ái ngại và thương cảm. Bà tóc trắng đi học được khoảng 2 tháng thì không thấy bà tới lớp nữa. Tôi hỏi thăm một bà bạn học nhà ở gần nhà con gái bà tóc trắng thì được biết bà đã bay về Việt Nam rồi. Từ lúc bà tóc trắng vô lớp học cho tới khi bà nghỉ học,

ngoài ông thầy giáo ra thì bạn học không ai biết bà tên gì.

Cũng trong lớp học này có hai vợ chồng ông trung niên qua sống ở thành phố Westminster để “giữ cháu.” Không bao lâu, ông chồng đột quỵ qua đời, bà vợ đem thi hài chồng bay về Việt Nam chôn cất và dứt khoát không chịu trở qua Mỹ dù con cái năn nỉ bao nhiêu cũng không được.

Ngoài ra, lớp tôi còn có đôi vợ chồng kia, thuộc diện “*Quần lông đèn khăn mảnh bát*,” nói chuyện rất giọng miền Tây mà là miền Tây ở “vùng sâu, vùng xa.” Ông chồng khoe mới mua được quán phở (cho tên, địa chỉ trên đường Bolsa, Westminster,) mời bạn học qua ăn phở. Vợ chồng ông này qua Mỹ để “giữ nhà cho con.” Vốn quen làm việc chân tay hơn là ăn không ngồi rồi, ông chồng tỏ vẻ rất vui khi được làm ông chủ quán phở và chạy ra chạy vô bung phở. So với các trường hợp cha mẹ phải “bị nhốt” ở nhà giữ cháu thì vợ chồng ông chủ quán phở có phúc hơn nhiều. Ít ra, vợ chồng nhà này có thể đi bộ từ quán phở tới lớp học.

Có thể nói, các trường hợp ở trên cha mẹ đã lớn tuổi, “bị” qua Mỹ theo ý muốn của con cái để tiếp tục làm “osin” cho con, không phải được con rước qua Mỹ để hưởng phúc tuổi già. Các cụ xưa có

câu: “*Bà già bằng ba con ở*.” Dù con có nhiều tiền muốn người giữ trẻ, cũng không bằng giao cháu cho ông bà giữ. Các cụ cao niên này quen sống ở làng quê, quen đi chợ chồm chồm, chợ hẻm, chợ đường, nay không thể hòa nhập với đời sống nước Mỹ. Các cụ bị nhốt trong chiếc lồng vô hình, không thể giao tiếp với người xung quanh, mất khả năng tự mình đi mua con cá, mớ rau hay ăn hàng vật.

Một bà khác cũng trong lớp học ESL này, mau mắn hơn 3 nhân vật kia, được con rước qua ở nhà bị, mà không cần phải giữ cháu. Tuần nào bà cũng hái rau đem vô lớp học cho người này người kia. Hỏi bà ở đâu có nhiều “cây nhà lá vườn” vậy? Bà nói nhà con gái bà có vườn rộng, suốt ngày bà không làm gì hết nên trồng rau, không trồng rau thì buồn lắm.

Điểm chung của các vị cha mẹ này là không biết lái xe và không có ý học lái xe. Vì tiếng Anh kém nên cũng không biết làm cách nào đi xe bus. Nếu đi được xe bus cũng khó, không thể “tay xách nách mang” nặng nề được. Vậy là các bà ru rú trong nhà, cảm thấy buồn bã, tù túng.

Nói đi cũng phải nói lại, có những cha mẹ lại “cam tâm tình nguyện” làm osin cho con mà không có nhu cầu gì khác. Vợ chồng bạn học tôi là thương gia

ở Sài Gòn (nhìn bề ngoài rất sang trọng) nghe con than thở phải ở nhà trợ cực khổ, bèn học tốc bay qua mua căn nhà bị chẳng 5 phòng ngủ, sân vườn đầy đủ, tọa lạc tại thành phố Garden Grove (Quận Cam) cho 2 đứa con ở đi học. Mua nhà xong thì hai vợ chồng quá rảnh, chồng biết lái xe, bèn mua luôn xe hơi rồi ngày ngày chồng lái xe chở vợ đi học ESL kiểu “Cỡi ngựa xem hoa” giải trí. Ngoài giờ học, vợ ở nhà lục đục nấu nướng hết món này tới món khác ép con ăn, con thì chê không ăn, nói “Mẹ để con học, đừng quấy rầy.” Vậy là hai vợ chồng phải cố gắng ăn hết phần thức ăn đã nấu, mà ngày nào cũng vậy. Ăn không hết thì kiếm người cho nhờ ăn giúp. Ông chồng bức quá, vô lớp học “nói xấu” vợ. Tôi hỏi: “Sao anh không ngăn cản bà?” Ông chồng nói: “Tui cản không được. Tui không cho nấu thì bà lặn đùng ra giãy đành đạch. Nói ở nhà không có chuyện gì làm thì nấu ăn cho vui.” Vợ chồng nhà này bay tới bay lui từ Việt Nam qua Mỹ, Mỹ qua Việt Nam liên tục như đi chợ.

Vợ chồng một ông ở gần nhà bạn tôi lại làm osin cho con kiểu khác. Ngày trước ông là kỹ sư chuyên về máy tính, nghỉ hưu được hưởng tiền hưu trí cao. Lẽ ra ông bà phải tận dụng cơ hội đi đây đi đó du lịch, thưởng ngoạn

danh lam thắng cảnh, hưởng thụ của ngon vật lạ bốn phương, nhưng không. Cứ cuối tuần ông bà lại lui cui gom góp đồ đạc “cuốn gói” đi hơn 4 tiếng lái xe tới nhà con trai để giữ cháu nội cho con trai và con dâu đi chơi. Bạn bè muốn kiếm ông ra quán ngồi nhâm nhi ly cà phê, ăn tô phở để hàn huyên tâm sự thiệt là khó. Chỉ có ông mời bạn cà phê, ăn phở, bạn không mời ông được, vì lúc nào cũng nghe ông trả lời bạn “giữ cháu.”

Tôi có quen một bà nọ, lần nào gặp tôi cũng khoe được ông chồng lái xe chở đi chỗ nọ chỗ kia. Tôi hỏi bà sao không học lái xe để tự mình lái, lẽ thuộc chồng như vậy rồi ổng mắc công chuyện hoặc ổng không vui thì ổng không chở đi rồi làm sao? Bà ấy tự hào trả lời là ổng rất ghen, không cho bà học lái xe, sợ biết lái xe rồi “Đi kiếm trai.” Trời đất quỷ thần ơi, già sắp xuống lỗ hết rồi mà cứ tưởng vợ chồng son.

Nói cho văn vẻ, thì đây là những “nạn nhân tình nguyện.” Khi “nạn nhân” không muốn tự mình “tháo cũi sổ lồng” thì chẳng có ai giúp được.

Ở quê tôi người ta hay nói vui: “Giày dép còn có số hướng chỉ là người. Cái số con rệp thì làm cách nào, đi đâu, quấy đạp cỡ nào cũng là con rệp.”

TPT

Loại bỏ bớt cán bộ, sẽ có thêm một lực lượng lao động mới

Sáp nhập ai vui - ai buồn?

UYÊN CA
QUẢNG NAM - VN

Nhìn chung, bầu khí quyển Việt Nam từ hôm tháng Hai đến nay thay đổi đáng kể, ban đầu, người dân hoang mang vì việc sáp nhập địa giới hành chính tỉnh và xã, bỏ cấp huyện khiến nhiều người lo lắng về việc làm lại các giấy tờ tùy thân và giấy tờ liên quan đến đất đai, hợp đồng... Tuy nhiên, khi chính phủ công bố sẽ không làm lại giấy tờ, những ai làm giấy tờ mới sau ngày 1 tháng 7 năm 2025 sẽ lấy theo địa giới hành chính mới. Nghe vậy, mọi người thở phào.

Cán bộ nói gì?

Hầu hết cán bộ đều không muốn nhập tỉnh và đưa ra lý lẽ “làm mà không trưng cầu dân ý”, cái lập luận của phần đông cán bộ hiện nay trong nước lại rất giống một số nhà hoạt động dân chủ trong và ngoài nước. Không biết ý gì và ai đúng, ai sai, nhưng rõ ràng, “dân” họ biết nếu nhập tỉnh, người bà con, họ hàng, chỗ dựa của họ rất có thể bị loại khỏi quyền lực.

Và hầu hết các Sở đều dư cán bộ, đến thời điểm hiện nay, lượng cán bộ Sở dư ra hơn một nửa, nên nhào nhào cả lên vì ai cũng sợ mất việc, mất ghế, mất chỗ kiếm ăn béo bở. Dân thì nghĩ rằng nếu cán bộ về vườn mà chi ra tiền tử trả cho họ thì ngân sách cũng đủ lụn bại. Số tiền cho họ về vườn “vui thú điền viên” kia chẳng là gì so với số tiền họ moi được mỗi năm, đó là chưa nói đến gánh nặng trĩu trĩu do kém năng lực và nạn quan liêu, cửa quyền, sách

nhiều mà họ gây ra.

Đó là cấp huyện, tỉnh, hầu như cán bộ tỉnh chỉ còn giữ lại chừng 50% mặc dù ban đầu tính giữ lại đến 80% (nếu không dự tính như vậy, đổ mà thay đổi được!). Đến khi cấp xã được nhập nhiều xã thành một cụm xã, tương đương với nhập một lộ cụm huyện thành một huyện bự hơn. Loại bỏ hàng loạt cán bộ địa phương, và đây là lúc rất nhiều ông cán bộ bắt đầu giờ “lý lịch”, bề dày “thành tích” ra để kể công... Như

trường hợp ông H., một người mà không riêng gì tôi, cả xã ai cũng biết ông ta học hết lớp 8 trung học cơ sở, sau đó đi bộ đội, giải ngũ làm vũ trang, rồi công an xã, sau đó làm trưởng công an xã kiêm phó chủ tịch xã và cuối cùng là chủ tịch xã. Khi ông H. làm chủ tịch xã thì đã có bằng Cao học, tức bằng Thạc sĩ. Mỗi khi đi họp với ngành giáo dục địa phương, ông H. giảng đạo đức và hướng dẫn cả chuyên môn tâm lý cho các thầy cô. Mặc dù ai cũng thừa biết thực học của ông H. là lớp 8, nhưng vẫn phải “chịu đựng” nghe lãnh đạo thuyết giảng, để yên ổn cái chỗ dạy, để lỡ có vay tiền hay ký đám gì thì không bị làm khó dễ.

Đùng cái thay đổi chính sách, thay đổi vấn đề hành chính, ông H. có nguy cơ về quê chăn vịt, ông H. giận lắm, buồn lắm. Tôi tỏ ra thông cảm, hỏi ông H. về vấn đề thay đổi nhân sự, ông H. xổ luận:

- Mẹ nó, người vừa có công lại vừa có năng lực như chú đâu phải dễ có, bây giờ thay đổi cái rết, vậy là chú phải chạy đua với mấy thằng trẻ chưa sạch cứt mũi!

- Chú thấy mình thắng được bao nhiêu phần trăm?

- Tụi nó trẻ, chỉ hơn chú cái trẻ, chứ năng lực, kinh nghiệm và công lao đóng góp cho đất nước thì

Tinh gọn bộ máy, sáp nhập tỉnh, bỏ huyện, rất nhiều ghế bị cất đi

tụi nó làm sao so bì với chú được.

- Thế chú đóng góp những gì cho đất nước này?

- Chú đóng góp nhiều lắm chứ, làm sao kể hết được, bao nhiêu dân

trong xã này có nhà cũng nhờ chú, bao nhiêu đứa ra trường có việc làm cũng nhờ chú, chú làm công an thời trước, 'xử lý' biết bao nhiêu tội phạm, rồi lên làm chủ tịch xã, cái tượng đài to lớn của xã mình cũng do chú xây!

Không biết trong những rổ tôm cá được giữ lại, bao nhiêu phần tươi bao nhiêu phần ươn

- Cháu nghe nói chú từng đánh một vụ lùm xùm về từ thiện lũ lụt và chú có đánh mấy vụ lùm xùm về đất đai. Đây là tiếng đồn ác ý hay là có thật hả chú?

- Đồn cả thôi, chú một đời thanh liêm, nhờ thanh liêm mà chú hiện tại rất giàu có, khấm khá, cháu thấy đó, có bao nhiêu chủ tịch xã khi về già được như chú.

- Cháu vẫn chưa hiểu vì sao thanh liêm mà lại giàu được hả chú, vì hiện tại chú có hai khách sạn, đất đai chú có nhiều nơi?

- Cái đó là do thím bán bún, rồi chú nuôi heo, nhờ bán bún, dư nước bún thì cho heo ăn mà mình có vốn.

- Đất đai là chú mua?

- Ừ, đất đai của chú mua, hồi đó xã tổ chức đấu giá,

chú mua rồi trừ dần vào tiền lương.

- Hay quá, chắc mấy chủ tịch huyện, chủ tịch tỉnh người ta cũng mua đất giống như chú phải không?

- Họ cũng mua theo cách này. Ông bà mình nói rồi, sống có đức mặc sức mà ăn. Chú giàu là nhờ có đức.

Tôi dừng câu chuyện với ông H. ở đây, vì tôi là người từng tham gia tìm hiểu chuyện ông dắt một nhà từ thiện về nhà mẹ ruột của ông, sau đó rủ rỉ với nhau, nhà từ thiện này đưa cho mẹ ruột của ông vài chục triệu đồng, sau đó ông ký xác nhận đã nhận từ nhà từ thiện này trăm triệu đồng và dắt nhau đi nhà hàng. Dân tình tán

thán về vụ này không ít nhưng không dám nói trực tiếp vì chủ tịch xã có rất nhiều “uy quyền” ở địa phương.

Và chuyện đất đai, nếu phanh phui thì chắc ông chủ tịch này sẽ chẳng còn miếng đất nào để dung thân.

Dân hoan hô

Trước đây người dân lo lắng về chuyện sáp nhập đơn vị hành chính sẽ dẫn đến thay đổi giấy tờ, thế rồi chuyện này được bỏ qua, người dân thấy vui. Vì việc thay đổi từ tỉnh này sang tỉnh khác hay nhập thành một cái tên tỉnh mới thì cũng chẳng ảnh hưởng gì đến nồi cơm của họ. Chị Xuân, một giáo viên dạy môn lịch sử, tâm sự:

- Lịch sử Việt Nam có nhiều lần sáp nhập rồi lại tách tỉnh, cấp huyện cũng vậy mà cấp xã cũng vậy thôi, chẳng có gì mới đâu!

- Theo chị thì việc sáp nhập lần này có ảnh hưởng gì đến công việc của giáo viên như chị nói chung không?

- Mình nghĩ là không, trong lần sáp nhập tỉnh và xã này, dôi dư một mớ cán bộ, cắt bỏ bớt sẽ giúp xã hội phát triển thay vì ăn không ngồi rồi đeo bám chế độ, quấy nhiễu dân lành. Mà có thể nói rằng họ, những kẻ đeo bám kia là kẻ phá hoại chế độ nặng nề nhất, vì họ không có năng lực, không có chuyên môn nhưng giỏi bày trò. Dân rất mệt mỏi.

- Lần thay đổi này, theo chị có toàn triệt không?

- Tất cả những người có chuyên môn (thật) đều không bị loại, từ bác sĩ, y tá, giáo viên, giảng viên, chuyên gia, chuyên viên ngân hàng cho đến kỹ sư, chuyên gia xây dựng đều làm việc bình thường và có cơ may được trọng dụng hơn, được tăng lương. Chỉ có cán bộ là bị loại, loại rất nhiều. Mà những cán bộ này vẫn còn sức khỏe, họ có thể về mở quán bán ăn, đi phụ hồ, đi chăn nuôi gà vịt, trâu, bò, heo... Họ có vốn mà!

Tôi thử dạo một vòng, từ chợ đầu làng la cà quán cà phê rồi mon men ra chợ huyện, vừa hỏi vừa nghe ngóng những người dân thử phản ứng của họ

Người dân thấp cổ bé họng đều vui khi cán bộ về bót

ra sao về việc sáp nhập địa giới hành chính và tinh gọn bộ máy quản lý nhà nước. Hầu hết có vẻ nức lòng. Nức lòng vì “cái bọn ăn không ngồi rồi, gây phiền phức bấy lâu nay” bị loại khỏi chính quyền, khỏi bộ máy quản lý. Chưa nói đến nghịch lý là người dân cày như bò mộng, vẫn chật vật với đời sống. Trong khi tài sản của họ cứ mỗi ngày một phình ra, một cách khó hiểu...

Bài và hình UC

Cây mùa xuân với chim tự do

NHẬN IN SÁCH

NHẬN

IN ẤN | THIẾT KẾ | MINH HỌA

CÁC LOẠI SÁCH

VỚI SỐ LƯỢNG THEO YÊU CẦU

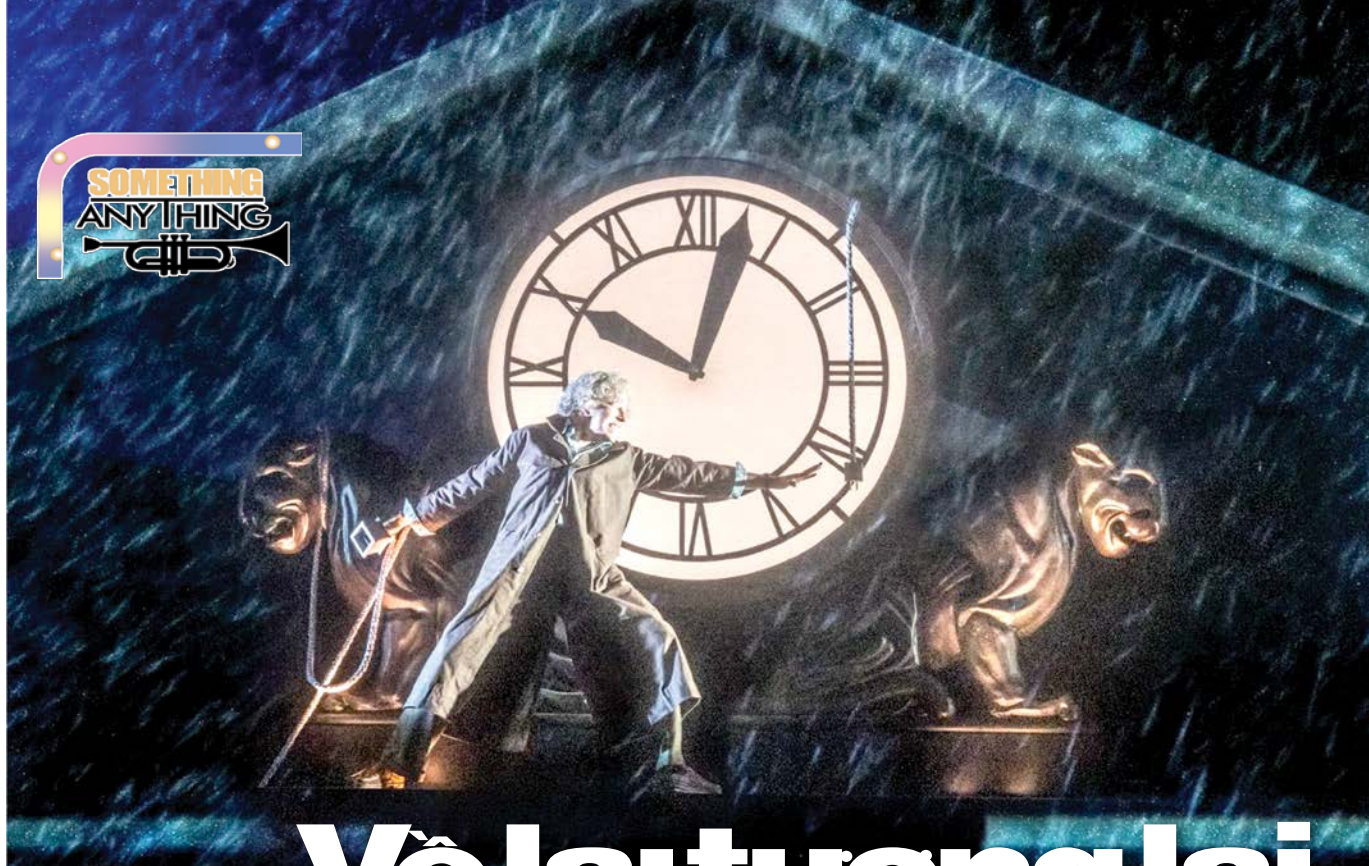
TỪ **50** CUỐN TRỞ LÊN

BÌA CỨNG HAY MỀM

MUỐN BIẾT CHI TIẾT, XIN ĐIỆN THOẠI

972.675.4383

Email: info@trenews.net

Về lại tương lai

IAN BÙI
DALLAS, TX

Back To The Future (BTTF) là bộ phim khoa học giả tưởng ăn khách nhất năm 1985, không chỉ ở Mỹ mà trên toàn thế giới với doanh thu phòng vé gần 400 triệu USD. Thành công vượt bậc ấy (cộng thêm một giải Oscar) đã dẫn đến hai bộ phim tiếp theo (1989, 1990) cho đạo diễn Robert Zemeckis và soạn giả Bob Gale. Và sau hơn 4 thập niên, thương hiệu BTTF vẫn sống mạnh qua các dạng phim hoạt hoạ, video game, Universal Studios ride v.v. Và gần đây nhất là một vở nhạc kịch hết sức thú vị! ẢNH: (MATTHEW MURPHY/BROADWAY DALLAS)

Ắt hẳn nhiều người sẽ đặt câu hỏi, làm sao có thể lồng âm nhạc và múa hát vào một câu chuyện khoa học giả tưởng như thế này? Làm thế nào để thay thế kỹ xảo điện ảnh bằng kỹ thuật sân khấu? Thế hệ iPhone và Internet thời nay sẽ nghĩ gì về “cỗ máy vượt thời gian” cổ lỗ sĩ trong Back To The Future? Nhưng chỉ cần nhìn lướt thành phần khán giả là ta có ngay câu trả lời. Thanh niên thiếu nữ đi đông vô kể, và đặc biệt là các cha mẹ trẻ dẫn con lứa tuổi tiểu học đi xem khá nhiều. Chắc ai cũng háo hức được nhìn tận mắt chiếc DeLorean bất hủ.

Nhà phát minh “Doc” Brown (trái) và nhân vật chính Marty bên chiếc xe vượt thời gian. (MATTHEW MURPHY/BROADWAY DALLAS)

Đồng tác giả của bộ phim -- Bob Gale, cũng là kịch tác gia của vở nhạc kịch. Do đó mọi tình tiết và lời thoại đều gần với bản gốc; vài chỗ còn hay hơn phim vì mang kịch tính nhiều hơn ...phim tính. Một trong những điểm son của tuồng hát này là cách nhà thiết kế trang phục và sân khấu đưa người xem đi ngược thời gian trong tích tấc; thậm chí những chi tiết nhỏ nhất như chén đĩa hay khăn trải bàn cũng được chọn lựa rất khéo. Trong ảnh là cảnh phòng ăn của gia đình Marty với ông bố George (phải) và bà mẹ (phải) cùng hai đứa em đang giành nhau bịch Doritos, vốn là món ăn vật thịnh hành thời 1980.

(MATTHEW MURPHY/BROADWAY DALLAS)

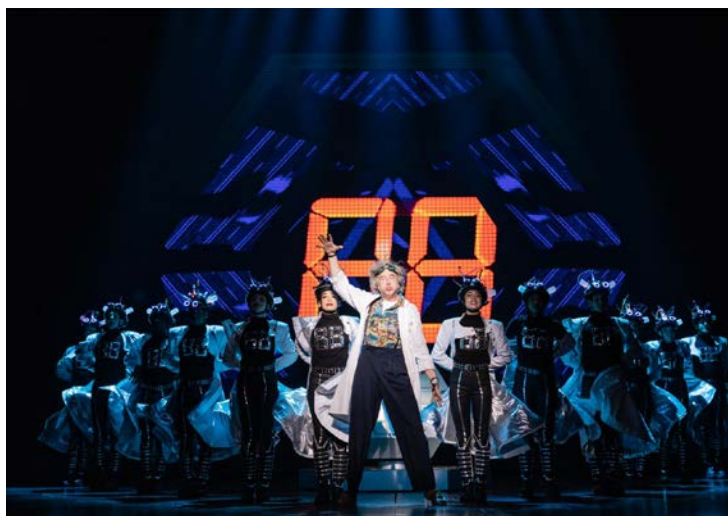

Đùng một cái, Marty bị đưa về thập niên 1950 bằng chiếc xe thời gian. Tại đây anh ta gặp bố của mình, George (phải) hồi ổng còn trẻ. Trong những màn này chúng ta có thể thấy được sự khác biệt trong tóc tai, quần áo của các nhân vật. Đến như font chữ trên tường cũng tiêu biểu cho thời ngay sau Đệ II Thế Chiến. Không những vậy, những bài nhạc trong đoạn này cũng mang nặng âm hưởng thời tiên-Elvis, khác hẳn nhạc thời MTV của Marty. Tuy nhiên, so với âm nhạc của nhiều vở nhạc kịch khác thì các ca khúc trong Back To The Future chỉ trung bình, không có gì đặc sắc trừ bài "Power of Love" của Huey Lewis rất thành công nhờ bộ phim năm 1985. (MATTHEW MURPHY/BROADWAY DALLAS)

Không chỉ gặp bố mình, Marty còn gặp cả mẹ tương lai của mình là Lorraine. Lorraine mất cậu con trai (đến từ tương lai) tạo nên một tình huống dở khóc dở cười -- và cũng là vấn nạn nghiêm trọng cho Marty. Anh không thể để Lorraine yêu mình, vì như thế cô nàng sẽ không lấy George và rồi sẽ ... không sinh ra anh! Hậu quả của bài toán khó gỡ này là những màn hài hước gây cười thiếu điều bẻ rập. Phải công nhận óc tiểu lâm của soạn giả Bob Gale quả là siêu đẳng, và các kịch sĩ diễn xuất cũng rất đạt. Trong ảnh là cảnh Marty, sau khi gặp tai nạn được mang vào phòng ngủ của Lorraine, không biết phải nói năng làm sao với bà mẹ xinh đẹp của mình! (MATTHEW MURPHY/BROADWAY DALLAS)

Được soạn lại sau bộ phim cả mấy chục năm, nhạc kịch cũng đã được “cập nhật hoá” bằng những kỹ thuật tân tiến nhất. Chẳng hạn như màn mở đầu sử dụng màn ảnh video với hình bản đồ Dallas (nơi đang diễn) xong dẫn người xem qua tận California bằng GPS. Chắc chắn đạo diễn đã cho người viết lập trình sẵn để đổi khởi điểm dọc theo tuyến lưu diễn. Ngoài ra Bob Gale còn soạn thêm một hoạt cảnh hoàn toàn mới để biểu hiện tương lai -- qua giấc mơ của “Doc” Brown về một thế giới của thế kỷ 21. Có thể nói màn “21st Century” mở đầu Hồi 2 của vở nhạc kịch là bản nhạc nghe “đã” nhất trong show – số 88 là vận tốc chiếc DeLorean phải đạt đến để có thể “đi vào tương lai.” (MATTHEW MURPHY/BROADWAY DALLAS)

Một màn nhạc khác cũng khá hay là lúc Marty đánh đàn trong đêm khiêu vũ của trường Hill Valley High School, nơi bố mẹ của cậu cuối cùng hôn nhau và lấy nhau. Là một thiếu niên lớn lên trong thời MTV với giấc mộng trở thành rock star, Marty đã đem nhạc rock của tương lai trở về thập niên 1950 khiến thiên hạ ai cũng ngỡ ngàng, không hiểu những cung bậc quái dị ấy là cái thứ gì. Thậm chí ông giám thị (phải) còn đòi tống cổ anh ra khỏi building. Nhưng nếu để ý kỹ ta sẽ thấy không phải ai cũng không thích nhạc rock'n'roll! Đến màn này thì ai cũng nhận ra rằng biến Back To The Future thành một vở nhạc kịch cũng có lý. (MATTHEW MURPHY/BROADWAY DALLAS)

Ra mắt tại West End, London, năm 2021, Back to the Future ngay lập tức đoạt giải Lawrence Olivier cho Best New Musical. Hai năm sau BTTF được đưa qua Broadway và tiếp tục gặt hái thành công tại phòng vé. Nhạc kịch này hiện đang lưu diễn vòng quanh nước Mỹ với chiếc xe DeLorean lừng danh không thua gì chiếc trực thăng trong vở Miss Saigon. Xem nhạc kịch này rồi mới thấy kỹ thuật sân khấu của Âu Mỹ đã tiến bộ quá sức tưởng tượng. Nhiều cảnh trong phim tưởng không thể nào thực hiện nổi ngoài đời, vậy mà họ vẫn làm được mới tài. Mong sao người Việt trong một “tương lai” nào đó cũng sẽ làm được nhạc kịch cỡ vậy -- hy vọng không phải đợi 40 năm! (MATTHEW MURPHY/BROADWAY DALLAS)

Dùng thuốc tẩy

HOÀNG HƯƠNG

Thuốc tẩy clo (Chlorine Bleach) có thể dùng để khử trùng bề mặt và hàng dệt may; trong khi thuốc tẩy Oxy (Oxygen Bleach) không có đặc tính khử trùng.

Chỉ nên dùng thuốc tẩy clo trên các vật dụng an toàn với thuốc tẩy. Không trộn với amoniac, giấm, các loại axit khác hay bất kỳ chất tẩy rửa gia dụng nào có chứa những nguyên liệu này.

Thuốc tẩy clo có thể dùng để làm sạch

- Nấm mốc.
- Mặt bàn, thớt và các bề mặt chế biến thực phẩm khác.
- Đồ sứ, thủy tinh trắng bao gồm đồ dùng trên bàn ăn và đồ gia dụng cần làm sạch.
- Thùng rác, thùng ủ phân compost.
- Đồ nội thất ngoài trời.
- Bề mặt gạch, đá phiến, bê tông và gỗ ngoài trời.
- Dụng cụ làm vườn.
- Đồ chơi bằng nhựa.
- Quần áo và đồ gia dụng màu trắng có thể dùng thuốc tẩy để làm sạch.

Không dùng thuốc tẩy clo để làm sạch

- Kim loại bao gồm thép không gỉ và nhôm.
- Đá cẩm thạch (marble), đá granit và đá tự nhiên.
- Gỗ đã phủ sơn.
- Đồ điện tử, bao gồm màn hình điện thoại, máy tính và tivi.
- Quần áo và đồ gia dụng không an toàn với thuốc tẩy.
- Thực phẩm.

GARLAND ANNUAL EGG HUNT

17/4 (6-7:30pm). Săn tìm trứng và kẹo nhân ngày lễ Easter dành cho trẻ em 2-10 tuổi. Có trứng trứng thưởng. Sinh hoạt dành cho trẻ em: bounce houses, vẽ mặt, chụp hình với Easter Bunny

Địa điểm: Carter Softball Complex at Audubon Park, 550 W Oates Rd.
Giá vé: miễn phí.

EASTER EGG HUNT

11/4 tới 13/4. Sinh hoạt giải trí nhân ngày lễ Easter dành cho trẻ em. Săn tìm trứng, ăn uống. Giá vé bao gồm phần ăn sáng của nhà hàng Beyond the Box và hộp dụng cụ trang trí bánh cookie. Chụp ảnh với Easter Bunny

Địa điểm: Dallas Arboretum and Botanical Garden, 8525 Garland Rd, Dallas TX 75218. **Giá vé:** \$33.

BITS & BITES

13/4. Trên 40 đầu bếp hàng đầu của Dallas cùng các sinh viên ngành ẩm thực, bánh ngọt và khách sạn trình diễn nấu nhiều món ăn ngon và nhiều thức uống đặc biệt

Địa điểm: Dallas Arboretum and Botanical Garden, 8525 Garland Rd, Dallas TX 75218.
Giá vé: \$95-\$215.

LỜI GIỚI THIỆU: Andy Nguyễn là một nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp. Anh từng đoạt những giải thưởng nghệ thuật nhiếp ảnh quốc tế từ 2009 đến 2012. Nhiều tác phẩm của anh được đăng tải trên những tạp chí chuyên đề nổi tiếng như: National Geographic, Birder's world Magazine, BBC Wildlife Magazine, Nature's Best Photography Magazine và The Cornell Lab of Ornithology website.

Cách yêu thích nhất để sắp xếp ảnh trên máy tính của tôi

Việc sắp xếp ảnh trên máy tính có thể rất nhàm chán, nhưng Adobe Bridge giúp bạn làm điều đó dễ dàng hơn nhiều. Nhờ khả năng lọc đơn giản và sự tích hợp liền mạch với các ứng dụng Adobe khác, công cụ này là công cụ tốt nhất trong loại phần mềm này.

Cách tôi sắp xếp ảnh của mình bằng Adobe Bridge

Tôi đã trở nên nghiêm khắc hơn nhiều với những bức ảnh tôi chỉnh sửa kể từ khi trở thành nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp. Tôi sử dụng nhiều tính năng của Adobe Bridge để sắp xếp các hồ sơ ảnh của mình và chọn những hình ảnh nào được cất.

1. Tạo thư viện

Tạo thư viện trong Adobe Bridge giúp tôi phân đoạn hình ảnh dựa trên vị trí chính xác của chúng. Đôi khi tôi sử dụng tính năng này để chia ảnh theo tháng tôi chụp, nhưng tôi cũng sẽ tạo thư viện dựa trên các bài viết mà tôi sẽ sử dụng ảnh.

Nếu bạn muốn nâng cao kỹ năng chụp ảnh du lịch của mình, tôi khuyên

bạn nên tạo thư viện mới dựa trên mỗi chuyến đi. Bạn có thể phân chia nhỏ hơn nữa bằng cách tạo thư viện mới cho những ngày khác nhau.

2. Sử dụng hệ thống xếp hạng sao

Kiểm tra ảnh trước khi nhập vào ứng dụng là một trong những cách tốt nhất để tôi tăng tốc quy trình chỉnh sửa ảnh của mình. Adobe Bridge cho phép tôi đánh giá ảnh của mình từ 1-5 sao và quy trình làm việc của tôi ở đây khá đơn giản.

Nếu tôi biết chắc chắn rằng tôi muốn chỉnh sửa một bức ảnh, tôi sẽ đánh giá 5 sao. Ngược lại, tôi sẽ đánh giá 3 sao cho những bức ảnh nếu tôi còn do dự và muốn xem lại sau.[H1]

Tôi đánh giá hình ảnh trên mạng xã hội là 4 sao để phân biệt giữa hình ảnh tôi sử dụng trên mạng xã hội và hình ảnh xuất hiện ở nơi khác. Sau khi nhấp vào hình ảnh trong Adobe Bridge, các ngôi sao sẽ tự động xuất hiện.

3. Từ chối những bức ảnh tôi không sử dụng

Tôi tự động từ chối bất kỳ bức ảnh nào mà tôi biết mình sẽ không sử dụng – những bức ảnh bị mờ, ánh sáng kém nặng và bố cục mà tôi không thích.

Đôi khi, tôi giữ lại các biến thể khác nhau của cùng một bức ảnh; thường là khi tôi sử dụng các khẩu độ khác nhau. Tuy nhiên, nếu mọi hình ảnh đều giống nhau, tôi sẽ giữ lại một bức và loại bỏ phần

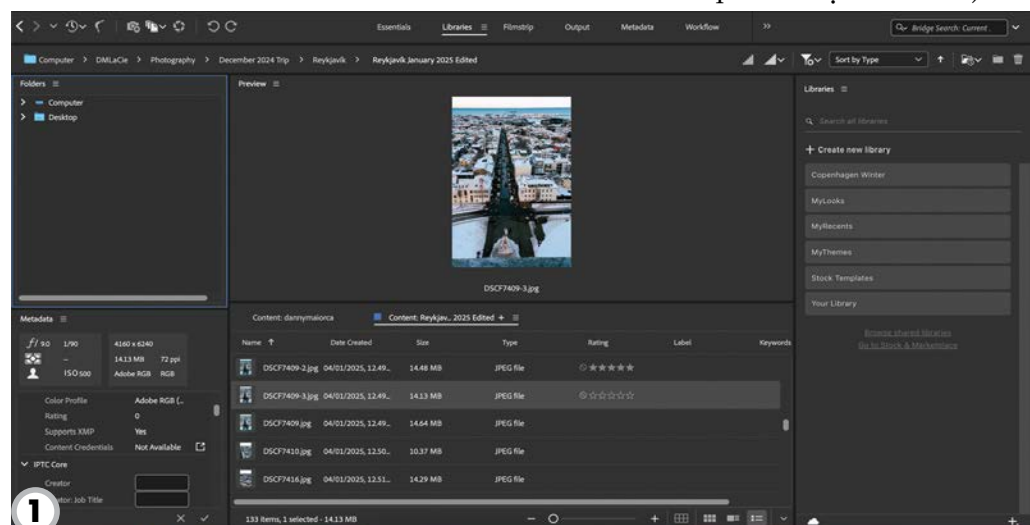
còn lại.

Tôi chạm vào biểu tượng hình tròn có đường chéo để từ chối hình ảnh.

4. Sử dụng bộ lọc

Tôi có thể truy cập các hình ảnh bị từ chối bằng cách chọn bộ lọc **Show Rejected Items Only**. Bạn cũng có thể chỉ hiển thị hình ảnh dựa trên xếp hạng sao của chúng, điều này hữu ích khi tôi chưa quyết định về một số ảnh. Sau khi xem lại, tôi thường biết liệu mình có muốn chỉnh sửa chúng hay không.

Adobe Bridge có các công cụ để sắp xếp ảnh theo từ khóa, ngày tạo và các số liệu khác. Sắp xếp theo từ khóa hữu ích nếu tôi muốn sắp xếp ảnh theo danh mục (ví dụ: thực phẩm hoặc kiến trúc).

Tại sao tôi thích sắp xếp ảnh của mình bằng Adobe Bridge

Tôi có thể sử dụng nhiều tính năng của Adobe Bridge trong các ứng dụng khác, nhưng Bridge vẫn là lựa chọn số một của tôi vì nhiều lý do.

- Tôi có thể làm việc liên mạch với các ứng dụng Adobe khác

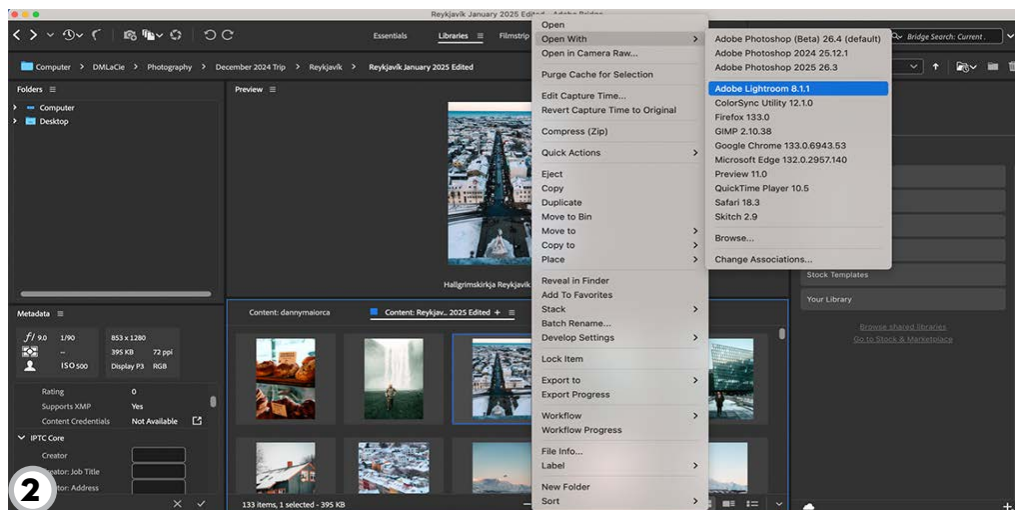
Mặc dù bạn có thể sử dụng Adobe Bridge mà không cần Photoshop hoặc Lightroom, công cụ này hoạt động rất tốt với cả hai. Ví dụ, tôi có thể mở bất kỳ hình ảnh nào trong Photoshop chỉ bằng cách nhấp hai lần vào hình ảnh đó trong Bridge.[H2]

Adobe Bridge cũng có một tính năng cho phép bạn mở hình ảnh trong Camera Raw. Từ đây, bạn có thể thực hiện các điều chỉnh mong muốn.

- Tôi có thể tạo chuỗi ảnh và quy trình làm việc

Tạo quy trình làm việc tùy chỉnh là một trong những bí quyết của tôi để sắp xếp hình ảnh hiệu quả hơn trong Adobe Bridge. Ứng dụng cho phép tôi xây dựng chuỗi ảnh dựa trên việc đổi tên hàng loạt, thay đổi định dạng hình ảnh, thay đổi kích thước và áp dụng siêu dữ liệu.

Tôi không cần sử dụng tất cả các tính năng này mỗi lần, nhưng chúng hữu ích nếu tôi có nhiều loại hình ảnh giống nhau.

Ví dụ, nếu tôi đã đi du lịch, tôi có thể phân đoạn siêu dữ liệu của mình dựa trên khu vực.[H3]

Trong khi đó, việc thay đổi kích thước rất hữu ích khi tôi định tải ảnh lên Instagram. Bridge cho phép tôi chọn mức độ tôi muốn thay đổi tỷ lệ/kích thước ảnh để có kết quả tối ưu hơn. Sau khi tạo quy trình làm việc tùy chỉnh, tôi có thể lưu và đặt tên dựa trên các

thông số cần thiết.

- Nhiều góc nhìn để quản lý hiệu quả

Có quá nhiều chế độ xem có thể gây nhầm lẫn, nhưng Adobe Bridge tạo ra sự cân bằng tốt. Tôi có thể dễ dàng xem hình ảnh của mình, các hình ảnh khác được lưu ở cùng một nơi, các khu vực dành cho siêu dữ liệu và nhiều hơn nữa.

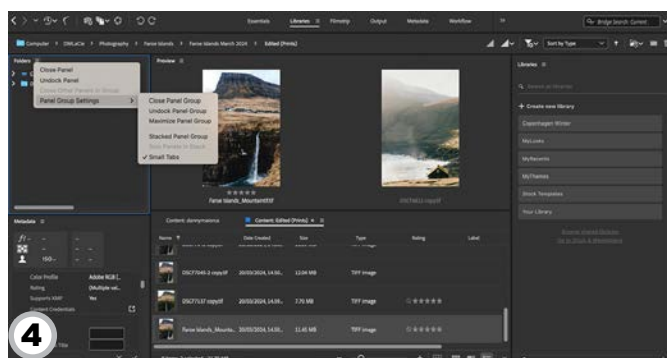
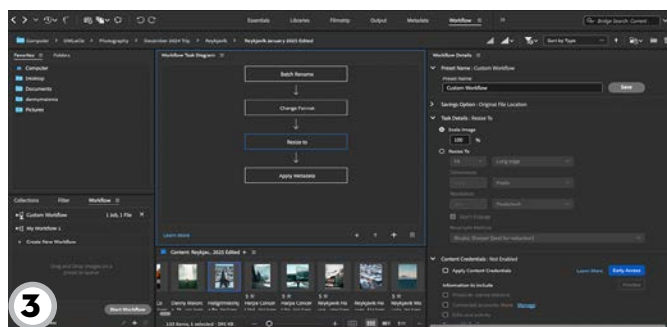
Tôi có thể thay đổi kích

thước các bảng điều khiển dựa trên những gì tôi cho là quan trọng nhất, cùng với việc tháo rời và xóa nếu cần. Adobe Bridge cũng cho phép bạn thêm các tab mới trong một số khu vực nhất định nếu cần.[H4]

Vì tôi có thể thấy nhiều thành phần ở một nơi, nên việc thực hiện các thay đổi ưa thích của tôi trở nên đơn giản hơn nhiều. Ví dụ, tôi có thể dễ dàng di chuyển siêu dữ liệu của hình ảnh mà không cần phải nhấp vào màn hình khác.

Ngay cả khi tôi không sử dụng các ứng dụng Adobe khác, tôi vẫn sẽ sắp xếp ảnh của mình bằng Bridge. Đây là nơi hoàn hảo để chỉnh sửa các thư mục trên máy tính, ổ cứng và thẻ SD của máy ảnh. Tôi thích cách tôi không cần phải chuyển đổi ngữ cảnh trong khi làm việc và ứng dụng này có nhiều tính năng giúp việc chọn và xóa ảnh dễ dàng hơn.

AN

■ **Quần jean bootcut dễ mặc diện hay đi làm.** Là một quần jean thịnh hành nhất trong năm nay, rất đáng để mặc nếu chán các kiểu ống thùng barrel, ống rộng ... hay skinny jeans bó. Khác với jean ống loe với ống rộng phần đùi, jean bootcut gọn ở đùi và loe ra phía dưới gối. Bootcut ống lửng là kiểu “kick flares” loe nhẹ, bootcut thường thì lại quần dài phủ xuống boot.

■ **Giày đế khối block heel rất hợp với quần jean bootcut.** Dáng cao, gót chắc chắn, thoải mái, cân đối nên nhìn gọn gàng thanh lịch. Da lộn hay da bóng đều OK.

■ **Mặc đi làm lựa kiểu jean bootcut tối màu darkwash**, một chút boho khoáng đạt thì lựa jean bootcut cạp cao, dưới là guốc clog, giày đế xuống wedge, giày chunky, phần trên thanh thoát chút phồng, bèo nhún ...

■ **Một chút màu sắc với giày sneaker**, nhất là những đôi retro để đẹp hơn và đỡ nhạt với tông màu denim trung tính, nhìn có style hơn. Hoặc mang chung với giày sneaker trắng, hợp với ống loe xanh denim của bootcut.

■ **Bootcut xuân hè dễ mang với đôi sandal có gót** để lộ chút da và khoe bộ móng. Kiểu strappy sandal dây buộc hay sandal đế mộc nữ tính mà không quá diện. Giản dị, thanh lịch ngầm với giày ballet. Phong cách trẻ trung, vẫn hài hòa, để nổi bật phần ống loe của quần bootcut.

Thơ

Lâm Chương

Một ngày của Tháng Tư ngồi đọc lại thơ Lâm Chương.

Lâm Chương sinh năm 1942 tại Gò Dầu Hạ, Tây Ninh. Thuở nhỏ ông đi học muộn. Học xong trung học, ông một mình ra miền Trung, vừa học vừa làm nhiều nghề, rồi nhập ngũ khóa 24 trường sĩ quan Thủ Đức. Sau khi ra trường ông là sĩ quan Quân lực Việt Nam Cộng Hòa, phục vụ trong binh chủng Biệt động quân.

Sau 1975 ông bị đi tù cải tạo 10 năm. Đến năm 1987 vượt biên sang Hoa Kỳ, hiện định cư tại Boston, tiểu bang Massachusetts.

Người ta thường chỉ biết Lâm Chương là một nhà văn, tác giả những tập truyện ngắn đặc sắc như *Đoạn Đường Hốt Tất Liệt*, *Lò Cừ*, *Đi Giữa Bầy Thú Dữ*...

Ít ai biết ông còn là một nhà thơ, tác giả thi tập *Loài Cây Nhớ Gió*. Những bài thơ viết buổi khởi đầu văn nghiệp của Lâm Chương mang không khí chiến tranh và thoáng hương vị tình yêu. Ngôn ngữ thơ và hình ảnh trong sáng, dễ đi vào lòng người đọc.

Có thể nói thơ Lâm Chương cũng để lại dấu ấn của một thời kỳ văn học khi Miền Nam đi vào chiến tranh với một lớp người trẻ đi vào lửa khói mà mang theo cả hồn thơ... SAO KHUÊ

lá xanh hồn du mục

*Tôi đi giữa rừng cao
Bốn bề cây nhớ gió
Bóng lá vờn lao xao
Trên vai thằng bạn nhỏ*

*Mồ hôi đầm lưng áo
Đời mòn theo gót chân
Giày mòn theo dốc núi
Nhìn nhau mà băng khuâng*

*Ơi những thằng bạn nhỏ
Cầm súng không hận thù
Dừng quân ngồi tâm sự
Lòng nao nao nhớ nhà*

*Áo vương màu bụi đỏ
Ngụy trang lá hoa rừng
Thân còng ba lô nặng
Đường hành quân gian nan*

*Sáng mù sương thung lũng
Chiều đôi cao mây giăng
Lá xanh hồn du mục
Đời còn nhiều lang thang*

tình ơi

*tình ơi, về lại tháng ba
ghé thăm một chút cho ta đỡ buồn
lục trong ngăn kéo, thổi son
tình đi ngày ấy hãy còn bỏ quên
biết ta vẫn giữ tình riêng
tình cho về trọ một đêm với tình
gừng cay muối mặn làm tin
gương chung soi bóng ta mình có đôi
dấu mai đất lở sông bồi
tình đi tình ở, thì thôi cũng đành
lửa rơm nếu lạnh tro tàn
tình ơi nhớ nhé, mỗi lần điểm trang
cái đầu dao cắt đầu bằng
trăm năm nát đá phai vàng, đau hơn*

loài cây nhớ gió

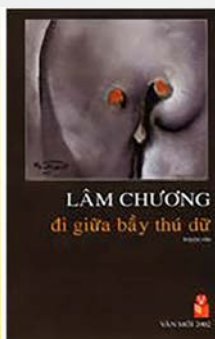
Từ buổi đến rừng cao như mắt nhớ
Áo sương che lá ngủ ướt lệ người
Chiều lên đứng đôi xa trông bốn hướng
Hồn mơ bay cánh én liệng bên trời

Vàng cây cỏ những ngày đi chẳng hết
Dọc biên thủy môn rã gót hành quân
Mình lỡ hẹn không về thương tóc đỏ
Thì ngồi đây điều thuốc đốt buồn thêm

Tình lính trận tê tê ngoài tuyến gió
Chút bụi mờ trên áo nhẹ như sương
Lòng hiu hắt cũng buồn cây súng lạnh
Trên vai đời nghe nhớ đã rừng rừng

Ba lô nặng tâm tình theo đơn vị
Những nẻo đường u uất của quê hương
Chân phiêu bạt chưa hề đo ý nghĩ
Sao lệ người đã vương gót lang thang

Từ buổi đến rừng cao cây nhớ gió
Mình nhớ đời đêm nhớ gối trên tay
Mong trở lại một ngày thương tóc đỏ
Có tình người trên vầng trăng mây bay.

tội tình chi

không hẹn
có gì đâu phải vội
mà em đi
quên nón che đầu

chiều lất phất vòm sông
mưa theo về thị trấn
tóc ủ ê
ướt chân mây nguyệt khuyết
lạnh từng dòng chảy xuống vai em

ngoái lại
vời trông bến cũ
ngiên mái tình bước xuống Giang Tân
em đứng tuổi trắng xanh ngồi xõa tóc
đường chiêm bao thổi gió xuân thì
ai biết được tai ương rình bắn sẻ
liếc đuôi mây lấp sẵn vòng cung
tà áo vẫy thoát đi về biệt khuất
chiều mù tăm đim đắm đời nhau

thôi không hẹn
lỡ mai trời chẳng tạnh
tội tình chi con nhện giăng tơ
nước Tào Khê có bao giờ trở lại
mà em còn trông ngóng nẻo về xưa?

ngọn tóc sương mù

Tôi từ rừng núi hoang vu
Về đây ngọn tóc sương mù chưa tan
Tay tôi đôi nhánh khô vàng
Lòng tôi cỏ úa cỏ khan giọng cười
Núi đời tìm chút yên vui
Lấn trong khói bụi nộ cười chiêm bao
Nhớ em tình thoáng đêm nào
Đèn treo mắt đỏ lửa sâu đêm nay

Tôi về ngơ ngác đôi tay
Chân đi hồn rã áo bay lạ người
Vẫn mình trên phố ngược xuôi
Nghe trong cơn rộn tiếng đời héo hon
Mai đây bỏ lại phố phường
Bụi se cát mồi trên đường tôi đi.

Nữ thần tháng 4

Trong thần thoại Hy Lạp, La Mã có nhiều câu chuyện với những nhân vật tuyệt vời, kỳ diệu lẫn kỳ quái, thường cho chúng ta thấy những mặt khác nhau của bản chất, đặc tính và văn hóa của con người sống trong xã hội. Những câu chuyện thần thoại này mang đầy kịch tính và tai tiếng, đặc biệt là tình yêu, đời sống tình cảm của các vị thần thánh, vua chúa và anh hùng.

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Tháng 4 - April
- trích từ
Aphrodite, tên vị
nữ thần sắc đẹp
và tình yêu của
Hy Lạp, người La Mã gọi
nàng là Venus.

Một cuộc hôn nhân “cha
mẹ đặt đầu con ngồi đấy”
gây nhiều tranh cãi nhất
trong thần thoại là nữ
thần xinh đẹp Venus kết
hôn với Vulcan, thần lửa
lò rèn, xấu xí, tật nguyền.
Họ không xứng đôi vừa
lúa, Venus bị vua cha
ép gả cho Vulcan để hòa
hoãn một cuộc xung đột.

Huyền thoại về Venus
được sinh ra đời ly kỳ
hấp dẫn như sắc đẹp
và tình yêu của nàng.
Venus là con gái của
thần vương Jupiter và

Dione. Nàng sinh ra từ
những bọt biển trắng
như ngọc được thần gió
Tây thổi nhẹ theo những
con sóng trôi dạt đến
đảo Cyprus. Venus được
các nữ thần Thời Gian
khoác lên người chiếc áo
nhẹ như mây trời và các
vị thần Bốn Mùa đội lên
đầu vòng hoa thơm ngát,
nàng bước lên thiên đình
với những lời chúc phúc
của các vị thần. Nàng
được ban cho chiếc thắt
lưng Cestus diệu kỳ,
biểu hiện quyền lực của
tình yêu. (Ai đeo chiếc
bùa yêu Cestus, sẽ khiến
người mình yêu trở nên si
mê mình say đắm).

Chàng Vulcan sinh ra
đời cũng không kém
“dị thường”... Vulcan là

con trai của thần vương
Jupiter và nữ thần Juno.
Vulcan sinh ra xấu xí,
dị dạng đến nỗi bà mẹ
đã ném con xuống núi
Olympus khiến bị khập
khểng suốt đời. Là con
của thần vương nhưng
Vulcan không được ở trên
thiên cung mà phải sống
như những thường dân
trên đảo Lemnos. Vulcan
có khiếu về ngành đúc
kim loại, trở thành thần
lửa lò rèn, làm ra những
kiệt tác như vũ khí, áo
giáp và đồ trang sức.

Vulcan oán hận cha mẹ
đã ruồng bỏ mình, chàng
làm quà tặng mẹ cái
ngai bằng vàng quý giá.
Nhưng khi bà ngồi lên
ngai thì bị cột chặt vào
bằng những sợi dây vô

hình. Vulcan thỏa thuận
với vua cha là sẽ thả mẹ
ra với điều kiện phải gả
Venus cho chàng. Vua
cha đồng ý vì cho rằng
với thiên tài như Vulcan
phải được đền bù xứng
đáng bằng cô vợ đẹp như
Venus.

Nhưng cuộc hôn nhân
sắp đặt đã đem đến đau
khổ cho Venus, nàng
thấy Vulcan xấu xí, tật
nguyền, thô lỗ và nhàm
chán, nàng không yêu
mà cũng không tôn trọng
chồng. Venus không hề
khen tặng hay ủng hộ
niềm đam mê sáng tạo
của Vulcan, nàng chỉ
quan tâm đến vẻ đẹp,
dục vọng và khoái lạc của
riêng mình.

Venus đã lừa dối chồng,
ngoại tình, hoạn lạc với
nhiều vị thần lẫn người
trần. Người tình mê say,
lâu dài nhất của Venus là
Mars, thần chiến tranh,
vị thần đẹp trai, dũng
mãnh, đầy thú vị và thật
hung bạo, những thứ
mà chồng nàng không
có được.

Vulcan phát hiện ra
Venus ngoại tình nhờ
thần mặt trời Helios
mách bảo. Vulcan ghen
tức bèn dệt một tấm
lưới bằng những sợi kim
loại mỏng manh gắn vào
các cột giường và giấu
kín dưới tấm chăn. Khi
Venus và Mars hẹn hò
thì bị giăng lưới bắt nhốt
cả hai đang trần truồng
ôm nhau.

Vulcan gọi tất cả các vị
thần đến chứng kiến và

Thần lửa lò
rèn - Vulcan

chế giễu vợ cùng người tình của nàng. Các vị thần cười nhạo nhưng một số cũng ghen tỵ vì Mars được lọt vào mắt xanh của Venus. Vả lại, thần chiến tranh không được tôn thờ, sùng bái vì là người hiếu chiến, hung bạo, thích những cuộc giao tranh tàn khốc mà thần không hề mủi lòng thương xót cho bao sinh linh đã phải đi vào tử địa. Chỉ có Hải vương Neptune thấy cảm thông và thương hại cho hai kẻ ngoại tình bị bắt tại trận. Hải vương đề nghị trả cho Vulcan một số tiền phạt để thả họ ra. Vulcan đồng ý lấy tiền rồi thả Venus và Mars.

Vulcan ly dị Venus, cô vợ xinh đẹp nhưng tình ái quá lãng nhãng. Mỗi tình với thần Mars sinh ra: Cupid, Deimos, Phobos và Harmonia. Ngoài ra, Venus còn có con với thần Mercury, Neptune, Bacchus và hoàng tử thành Troy, Anchises. Có lúc Venus đau đớn khi người tình trẻ là hoàng tử Adonis lìa trần đi vào âm phủ.

Venus và Vulcan kết hôn vì lý do chính trị và chiến lược chứ không phải vì tình yêu, lãng mạn của lứa đôi. Cuộc hôn nhân định sẵn bởi cha mẹ đã làm nổi bật sự khác biệt giữa vẻ đẹp với thiên tài, tình yêu với nhục dục, lòng chung thủy và sự phản bội. Những điều này cũng dạy chúng ta rằng “Không phải mọi

Mars và Venus ngoại tình bị Vulcan giăng lưới bắt tại trận.

thứ lấp lánh, óng ánh đều là vàng”.

Venus yêu nhất “tiếng cười và vàng” (Gold is blond – vàng óng như mái tóc vàng mượt mà của nàng), nàng rất nóng tính, kiêu ngạo về vẻ đẹp của mình, thích xa hoa, phù phiếm. Tuy quyền biến, xảo quyệt nhưng nàng luôn mang một vẻ quyến rũ mê hồn. Sự thờ cúng Venus bắt nguồn từ miền Cận Đông (Near East), trước những giáo phái ở đảo Cyprus, nơi nàng sinh ra. Một số thành phần phụ nữ trong xã hội Hy Lạp đã thờ

cúng Venus như một “tổ mẫu” của nghề nghiệp được gọi là “Hetaira”.

Hetaira là tiếng cổ Hy Lạp, tiếng La Tinh là *Hetaera*, có nghĩa đen là “bạn đồng hành”, ám chỉ một kỹ nữ hoặc gái mại dâm. Vào thời Hy Lạp cổ đại, những kỹ nữ này, ngoài việc cung cấp tình dục còn “escort” đi chung với khách vào các buổi tiệc (ở tư gia) để trò chuyện, uống rượu, giải trí... Một loại “gái hạng sang” có mối quan hệ lâu dài với khách. Những kỹ nữ này thường có trình độ kiến thức và hiểu biết

về nghệ thuật, âm nhạc, nhảy múa. Một hình thức như “Gái cô đầu” ở Việt Nam, “Geisha” ở Nhật Bản và nàng Vivian trong phim *Pretty Woman* của Hollywood.

Theo truyền thống, các sử gia Hy Lạp đã phân biệt “gái hạng sang” *Hetaira* và *porna* – một tầng lớp gái mại dâm “rẻ tiền” – thường cung cấp tình dục trong những nhà thổ hoặc trên phố. Nhưng, trong từ điển Oxford, thuật ngữ “*Hetaira*” đã xếp tất cả các “Kiêu nữ” vào một nhóm.

GVV

Còn ai viết những lá thư tay?

VI LÊ
CHANDLER, AZ

Sau hôm Ba tôi mất ít ngày, gia đình tôi nhận được một phong thư từ xa gửi qua bưu điện. Hoá ra đó là lá thư từ người cậu của tôi đang ở Houston, Texas. Trong thư là một tờ cheque trị giá 200 dollars như một món quà để chia sẻ với sự mất mát của gia đình tôi (ở Việt Nam người ta hay gọi là tiền phúng điếu). Tuy

nhiên, điều khiến chúng tôi xúc động lại là lá thư viết tay của cậu. Một ông già ở tuổi 80 có sức khỏe không được tốt cho lắm vẫn cặm cụi ngồi nắn nót viết những dòng chữ thật đẹp để chia buồn, an ủi, nâng đỡ chúng tôi hỏi sao không xúc động cho được? Giữa thời đại thông tin liên lạc chủ yếu nhờ những ứng dụng kỹ thuật số qua email, gọi điện thoại, tin

nhắn của nhà mạng viễn thông, lá thư viết tay gửi qua bưu điện của cậu nhắc tôi nhớ về những lá thư viết tay khác mà tôi từng được nhận trong đời.

Lần cô ruột của tôi đi vượt biên cách đây 41 năm, cả nhà tôi đều không nghĩ đó là một chuyến đi xa đến thế vì lúc đó cô còn rất trẻ, lại ra đi trong bí mật nên ai cũng nghĩ cô chỉ đi chơi đâu đó một thời gian

rồi về. Mãi đến khi nhận được lá thư tay của cô gửi về, nhận ra nét chữ quen thuộc cùng với mấy tấm hình của cô chụp với mấy người quen đi cùng chuyến tàu vượt biển đang ở trại tị nạn Galang (Indonesia), cả nhà mới bất ngờ và cũng hú hồn vì xem như cô đã thoát được nguy hiểm.

Thời đó người ta đang có phong trào đi vượt biên nhưng không phải ai cũng được đến nơi an toàn nên cả nhà rất mừng khi biết cô đã bình an vô sự dù chuyến đi cũng gặp nhiều sóng gió trên biển, kể cả đói khát. Kể từ đó cho đến khi cô được sang Úc định cư, gia đình tôi nhận được thư của cô thường xuyên hơn.

Những lá thư viết tay luôn được cô chu đáo gửi kèm những cái tem quốc tế màu xanh lá cây để nhà tôi dùng gửi thư lại cho cô, đỡ tốn tiền cước bưu điện. Những dòng chữ quen thuộc miêu tả về những ngày đầu lạ lẫm tập

làm quen với cuộc sống mới nơi xứ người, về công việc, những mối quan hệ mới và về người yêu cũng là chồng của cô sau này...

Khi cả nhà đã an tâm về cô tôi thì chúng tôi lại bất ngờ nhận được thư của chú Út (em kế cô). Chú Út tôi đi bộ đội trước đó. Gia đình đã nhận được giấy báo tử của chú cùng thông báo rằng chú đã tử trận trên chiến trường Campuchia, ba mẹ tôi cũng đã lập bàn thờ cho chú. Vậy mà, vào ngày nọ, nhận được lá thư tay của chú từ một đất nước xa xôi, ai nấy đều mừng rỡ khi biết chú vẫn còn sống nhưng cũng đã vượt biên sang một đất nước khác. Nhận được thư của chú, chúng tôi lập tức trả lời ngay vì muốn xác tín rằng đó là sự thật. Thư đi tin lại mất hàng tháng trời mới nhận được hồi âm.

Mỗi lần nhận thư cô tôi với chú Út, cả nhà rất vui. Cho đến khi cô với chú cùng đoàn tụ tại Úc, mọi người

mới thở phào nhẹ nhõm, cùng tạ ơn trời đất đã chở che, giữ gìn mạng sống của cô với chú.

Một cô bạn đồng nghiệp người Philippines rất thích viết cho tôi những lá thư tay. Khi thì là chiếc thiệp giáng sinh, lúc là chiếc thiệp sinh nhật. Cũng có khi chỉ là vài dòng ngắn ngủi để chia sẻ hoặc nhắc nhở tôi điều gì đó nhưng tôi rất thích dù tôi với cô ấy chỉ ngồi cách nhau có... cái bàn, muốn nhắn nhủ gì cô ấy chỉ cần nói miệng hoặc email, nhắn tin. Dù tôi đã rời khỏi công ty ấy khá lâu nhưng nếu hỏi tôi nhớ gì về nơi làm việc cũ, điều đầu tiên nhắc tôi nhớ đến chính là cô đồng nghiệp dễ thương với nét chữ xiêu vẹo, cầu thả trong những lá thư tay.

Nhắc đến những lá thư viết tay, tôi không thể không nhắc tới cô bạn nhỏ tên Quý Hương ngày tôi học lớp 9. Tôi quen Quý Hương qua một người bạn chung. Hương nhỏ hơn tôi 2 tuổi, là con một nên rất thích có chị em. Gặp tôi, Hương xem tôi như chị ruột của mình. Thời đó, nhà Hương ở Sài Gòn. Còn tôi ở Thủ Đức. Lúc đó phương tiện đi lại không đa dạng, thuận tiện như bây giờ, điện thoại cũng chưa có nên chúng tôi chỉ liên lạc với nhau qua những cánh thư. Được vài năm chị em thăm thiết thì em đột ngột bất tin. Có lần, tôi tìm được đến địa chỉ em ghi trên mấy lá thư nhưng người ta bảo gia đình em đã chuyển đi đâu mất, có khi đã đi nước ngoài rồi cũng nên.

Tôi buồn vì không hiểu sao đã thân nhau đến vậy mà lúc ra đi em cũng không từ giã tôi tiếng nào. Đôi khi tôi cũng tự hỏi không biết có chuyện gì xảy ra với em không mà em đột ngột biến mất không để lại tin tức gì. Trong khi em vốn là người chu đáo trước sau và luôn biết nghĩ cho người khác. Trước đó em chẳng bao giờ để tôi đợi lâu. Vậy mà bây giờ những lá thư tôi gửi đi đều bị trả lại vì không có người nhận. Một vài lần tôi có viết về em trên báo, những mong em đang ở một nơi nào đó trên trái đất này, đọc được bài viết về mình và liên lạc lại với tôi. Ngẫm cuộc đời cũng thật kỳ lạ, có những lá thư tay đem đến niềm vui vì những

điều tưởng chừng đã mất nay được tìm thấy lại như hai người cô với chú của tôi. Nhưng cũng những lá thư tay đem cô em gái dễ thương dù không chút ruột rà đến với tôi rồi lại đem em đi mất, bỏ lại tôi với những lá thư gửi đi mà không có hồi âm.

Từ lúc qua Mỹ, tôi nhận ra hình thức gửi thư truyền thống qua bưu điện vẫn còn được sử dụng nhiều, nên những cánh thư viết tay vẫn còn tồn tại nhưng có lẽ chỉ dành cho những người lớn tuổi rảnh rỗi mà không rành (hoặc không thích) công nghệ (nói vậy khác nào tôi tự thú nhận mình đã già khi vẫn còn lưu luyến những lá thư viết tay?)

Trong những nhà sách hay thậm chí là các cửa tiệm của CVS, người ta có bán đủ loại thiệp xinh xắn với nhiều màu sắc, hình ảnh dùng cho các dịp khác nhau như sinh nhật, kỷ niệm ngày cưới, baby shower, tốt nghiệp... để người ta ghi tay lên đó trước khi gửi tặng. Hoá ra, tại một đất nước hiện đại hàng đầu thế giới với các phương tiện truyền thông số hoá như Mỹ, thư tay vẫn còn được ưa chuộng. Phải chăng cuộc sống dù có tiến bộ đến đâu đi nữa thì những giá trị truyền thống, những tình cảm mộc mạc, chân thành vẫn không bị công nghệ, kỹ thuật hiện đại vùi lấp dưới lớp bụi thời gian?

VL

Nếu bạn có thắc mắc?

Nếu bạn có bất kỳ thắc mắc nào về các vấn đề An Sinh Xã Hội (Social Security) như: **Trợ cấp hưu trí- Trợ cấp người già- Trợ cấp tàn tật.**

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Angie Hồ Quang.

Cô Angie Hồ Quang đến Hoa Kỳ năm 1984, là Giám đốc cơ quan tìm việc làm cho người Việt. Bà từng làm việc cho Sở An Sinh Xã Hội từ năm 1991 đến 2020. Câu hỏi xin ghi:

Mục "An Sinh Xã Hội" Địa chỉ: **3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044**

hoặc email: bientap@trenews.net

Nếu bạn cần trợ giúp hoặc có bất kỳ câu hỏi nào về tiêu chuẩn, quyền lợi **thực phẩm, chăm sóc sức khỏe**, bao gồm các chương trình **Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid), Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP).**

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Cindy Thu Hoàng, phụ trách **Phúc Lợi Xã Hội (Texas Health and Human Services Commission (HHSC))**, đây là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình về các quyền lợi trên. Cô Cindy Thu Hoàng hiện đang là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang. Câu hỏi xin ghi:

Mục "Phúc Lợi Xã Hội" Địa chỉ: **3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044**

hoặc email: bientap@trenews.net

Nếu bạn có bất kỳ **câu hỏi** gì về **Thuế** hoặc **gặp rắc rối với sở Thuế**, cần được giải thích và cố vấn miễn phí, xin đặt câu hỏi với cô Đài Thi.

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Xin gửi câu hỏi cho cô Nguyễn Đài Thi.

Mục "Thuế vụ"

Địa chỉ: **3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044**

hoặc email: bientap@trenews.net

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Khi Thế chiến II bùng nổ năm 1939, Philippines là thuộc địa của Mỹ và chịu sự kiểm soát của quân đội Mỹ. Ngày 8/12/1941, chỉ vài giờ sau trận Trân Châu Cảng, Nhật Bản tiến đánh Philippines. Năm 1942, sau các trận chiến khốc liệt như Bataan và Corregidor, quân Mỹ và Philippines buộc phải đầu hàng. Tuy nhiên, phong trào kháng chiến vẫn tiếp tục. Đến năm 1944, tướng Douglas MacArthur chỉ huy quân Mỹ phản công, mở màn chiến dịch tái chiếm với các trận Leyte và Luzon. Đến năm 1945, quân Nhật bị đánh bại.

Đảo Lubang, cách Manila khoảng 120 km về phía Tây,

Hiroo Onoda - WIKIPEDIA.ORG

Ngu trung?

có vị trí chiến lược quan trọng. Nhật Bản chiếm đóng hòn đảo từ năm 1942 và xây dựng các căn cứ quân sự tại đây.

Tháng 2/1945, trung úy Hiroo Onoda được điều đến Lubang với nhiệm vụ tổ chức chiến tranh du kích, phá hủy sân bay và cản trở quân Mỹ. Tuy nhiên, ngay sau đó, quân Đồng minh chiếm đảo, phần lớn binh sĩ Nhật đầu hàng hoặc bị tiêu diệt. Riêng Onoda và 3 đồng đội vẫn bám trụ trong rừng, tin rằng chiến tranh chưa kết thúc. Suốt nhiều năm, họ khước từ tin rằng nước Nhật Bản đã đầu hàng quân Mỹ. Họ tin rằng các truyền đơn, tin tức phát thanh đều là đòn tâm lý chiến của kẻ thù chỉ để làm lung lạc tinh thần chiến đấu bất khuất của quân đội Thiên Hoàng. Khi những đồng đội khác lần lượt chết hoặc đầu hàng, Onoda vẫn ngoan cố tiếp tục cuộc chiến đơn độc.

Năm 1974, nhà thám hiểm Norio Suzuki tìm thấy Onoda và cố gắng thuyết phục ông quay trở về, nhưng Onoda kiên quyết chỉ nghe lệnh đầu hàng từ cấp trên. Suzuki sau đó tìm đến thiếu tá Yoshimi Taniguchi, người từng là chỉ huy của Onoda. Ngày 9/3/1974, Taniguchi đến Lubang và trực tiếp ra lệnh cho Onoda đầu hàng. Lúc này, Onoda mới chịu buông vũ khí.

Sau khi trở về Nhật Bản, Onoda cảm thấy xa lạ với đất nước Nhật Bản giờ đã thay đổi quá nhiều. Một năm sau, ông rời Nhật sang Brazil, sống như một người chăn nuôi gia súc và chỉ trở lại quê hương vào những năm cuối đời. Ông qua đời năm 2014.

Câu hỏi đặt ra là: Vì sao Hiroo Onoda không đầu hàng? Hành động của Onoda phản ánh tư tưởng của Nhật Bản trong Thế chiến II, đặc biệt là tinh thần võ sĩ đạo (Bushido) và thần phong (Kamikaze).

- Bushido (võ sĩ đạo): Các samurai phải trung thành tuyệt đối với chủ nhân, thà chết còn hơn đầu hàng. Tinh thần này được quân đội Nhật áp dụng triệt để, coi đầu hàng là nỗi ô nhục lớn nhất.

- Kamikaze (thần phong): Nhật Bản cổ vũ tinh thần hy sinh tuyệt đối, bằng chứng là những phi công cảm tử Kamikaze lao máy bay vào tàu địch.

Những tư tưởng này được tuyên truyền mạnh mẽ, khiến nhiều binh sĩ Nhật sẵn sàng chết trận thay vì đầu hàng.

Tâm lý học gọi đây là hiệu ứng “niềm tin cố định” (confirmation bias) – khi con người chỉ chấp nhận những thông tin phù hợp với niềm tin sẵn có, bác bỏ mọi thông tin trái ngược.

Onoda đã quá quen với tư

tưởng “chiến tranh chưa kết thúc” đến mức khi nhận được bằng chứng ngược lại, ông từ chối chấp nhận.

Trong văn hóa phương Đông có quan niệm về “ngu trung” – trung thành tuyệt đối mà không suy xét đúng sai: Quân xử thần tử, thần bất tử bất trung” (Vua xử tội thần, nếu thần không chết thì không trung thành*).

–”Phụ xử tử vong, tử bất vong bất hiếu” (Cha mẹ bảo chết mà không chết thì không phải con hiếu thảo).

Những quan niệm này đề cao sự trung thành nhưng cũng tạo ra tư duy phục tùng mù quáng, khiến con người dễ bị quyền lực thao túng để sai khiến.

Ngày nay, ‘ngu trung’ không chỉ tồn tại trong quân đội mà còn trong nhiều lĩnh vực khác: Những người cuồng tín, không chấp nhận phê phán lãnh đạo, bất chấp thực tế. Nhân viên sẵn sàng làm theo mọi mệnh lệnh của cấp trên dù biết nó sai trái, chỉ vì sợ mất việc. Những người tin vào tin giả, tin vào ‘fake news’, mà không kiểm chứng nguồn có khả tín hay không nên họ bị thao túng bởi mạng xã hội.

Chính vì sự mù quáng tin theo như vậy mà không cần suy nghĩ đã sản sinh ra vô số truyện

Hiroo Onoda đã trao thanh kiếm của mình cho Tổng thống Philippines Ferdinand Marcos để đầu hàng tại Cung điện Malacanán ở Manila, ngày 11 tháng 3 năm 1974.(JUI PRESS / AFP/GETTY IMAGES)

cười ra nước mắt về các chế độ độc tài CS như Trung Quốc, Bắc Triều Tiên, Việt Nam... Và mệnh danh là Tổng thống chế, bầu cử dân chủ; nhưng Tổng thống Nga Xô Vladimir Putin là CS trá hình, cự Trung tá Mật vụ KGB nắm quyền bằng hành động khủng bố để đòi hỏi sự trung thành.

Chuyện rằng: 3 người dân xứ CS – một người Nga, một người Bắc Triều Tiên, và một người Việt Nam – bị lãnh tụ của họ ra lệnh nhảy từ tầng 10 xuống để chứng minh lòng trung thành tuyệt đối. Người Bắc Triều Tiên hô to: “Lãnh tụ Kim Jong-un muôn năm!” Ông ta nhảy xuống và chết ngay lập tức. Người Nga hô vang: “Vì vinh quang của Gấu mẹ Nga vĩ đại” Ông ta

nhảy xuống, gãy cổ, chết ngay. Người Việt Nam nhìn lên trời rồi nhìn xuống đất câu giờ xong chép miệng: “Dạ, em xin phép lãnh tụ ạ!”* Ông ta đẩy lãnh tụ xuống trước, nghe thấy tiếng xương gãy nát, rồi bỏ đi vì còn vợ con phải nuôi!

Và chuyện rằng lãnh tụ 3 nước CS: Trung Cộng, Bắc Hàn và Việt Nam tập hợp quần chúng nhân dân bên bờ sông và ra lệnh: “Ai trung thành với ta, hãy nhảy xuống bơi qua sông ngay lập tức!” Người Bắc Triều Tiên khóc nức nở hô to: “Kim Jong-un muôn năm!” Ông ta lao xuống sông, bị nước cuốn trôi đi mất tiêu. Người Trung Quốc hô vang: “Vì Đảng Cộng sản Trung Quốc vĩ đại!”* Ông nhảy xuống, bơi nửa đường trong nước ô nhiễm, nên chết

ngắc. Người Việt Nam đứng trên bờ, hỏi: “Ủa, sao lãnh tụ không bơi trước để làm gương ạ?”

Kết luận: Tuân thủ các mệnh lệnh một cách mù quáng, Hiroo Onoda và đồng đội đã góp phần vào những hành động tàn bạo của quân đội Nhật Bản đối với dân thường trong các khu vực bị chúng chiếm đóng. Thời Đế nhị Thế chiến, những chế độ độc tài khác, như Đức, Ý đều dựa vào sự tẩy não dân chúng và quân đội để bảo đảm lòng trung thành mù quáng với lãnh đạo và chế độ. Chớ một mình Hitler, Mussolini thì làm được cái giống gì? Thế nên kẻ thù lớn nhất của chúng ta là sự mù quáng của chính cá nhân mình.

ĐXT

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

(NGUỒN HÌNH: FACEBOOK DƯƠNG BẢO NGỌC)

- “Tiệm mì ba đời sắp khai trương, tôi là đời đầu tiên”

(NGUỒN HÌNH: FACEBOOK NHẬT THÁI) -

Gia truyền giờ xưa rồi! Đây là quán «Bún bò Huế thất truyền»

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhấc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ơ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Lương đi đâu

Trong thời đại mà chỉ cần một cú chạm nhẹ trên điện thoại, cả tháng lương có thể “bốc hơi” như chưa từng tồn tại, chúng ta không biết nên cảm ơn hay trách móc “ông tổ” đã tạo ra những trang web bán hàng trực tuyến đầu tiên...

NetMarket chỉ là một trong những “ông già làng” của các trang web mua sắm online, nhưng trang web này được ghi nhận là nơi thực hiện giao dịch bán lẻ trực tuyến an toàn đầu tiên trên Internet. NetMarket ra đời năm 1994 bởi Dan Kohn, một sinh viên 21 tuổi tốt nghiệp Đại học Swarthmore, cùng với Roger Lee và một số chiến hữu khác. NetMarket có trụ sở tại Nashua, New Hampshire, Hoa Kỳ.

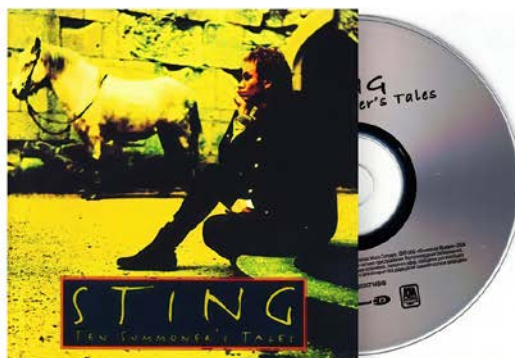
Ngày 11-8-1994, NetMarket ghi dấu ấn lịch sử với giao dịch bán lẻ online đầu tiên được mã hóa bảo mật. Món hàng là đĩa CD “Ten Summoner’s Tales” của Sting, giá 12.48 USD cộng thêm lệ phí ship – cái giá mà giờ nghe xong chắc nhiều người thốt lên: “Rẻ thế, sao không gom hết kho?” Người mua là Phil Brandenberger từ Philadelphia, và giao dịch này được thực hiện qua một hệ thống sử dụng phần mềm mã hóa Pretty Good Privacy (PGP), bảo đảm an toàn cho thông tin thẻ tín dụng của khách

hàng. Sự kiện này được tờ The New York Times “giật tít” ngay ngày 12-8-1994 với tiêu đề “Attention Shoppers: Internet Is Open” - gọi NetMarket là “chợ trời trong không gian mạng”.

Không chỉ mở hàng cho mua sắm online, NetMarket còn đặt viên gạch đầu tiên cho thương mại điện tử hiện đại nhờ công nghệ mã hóa, giúp khách hàng bớt run tay khi quẹt thẻ. Dan Kohn và đội ngũ của anh đã chứng minh Internet không chỉ để chat chit mà còn để... tiêu tiền, mở đường cho các ông lớn như Amazon (hay eBay sau này) càn quét ví nhân loài.

NetMarket sau đó được mua lại bởi CUC International và tiếp tục hoạt động thành công trong một thời gian, mở rộng danh mục sản phẩm. Đến năm 1999, khi thuộc sở hữu của Cendant, nó vẫn sống tốt nhưng đã phải nhường “hào quang” cho Amazon - Jeff Bezos sáng lập.

Sau khi Dan Kohn mở đường cho thương mại điện tử thì đi theo đuổi đam mê khác, còn Jeff Bezos biến việc bán hàng trực tuyến thành một đế chế “tạp hóa” đúng nghĩa. Có thể kết luận, nếu Dan là người đầu tiên bật công tắc đèn, thì Jeff Bezos là người xây cả nhà máy điện.

một bức tranh huyền bí

Chile mà người Việt mình quen gọi là Chí Lợi, là một quốc gia nổi tiếng với những phong cảnh tuyệt đẹp, thắm đẫm nét hoang dã của rừng rậm, sông suối, ao hồ và núi lửa đầy băng tuyết, cũng như sa mạc cằn cỗi, đất đai lồi lõm như trên mặt trăng. Sở hữu một dải đất đầy nét địa chất đa dạng này, Chile còn là nơi nảy sinh những huyền thoại lạ lùng như đây là vùng đất của những người khổng lồ Patagonia.

TRÌNH THANH THỦY
ORANGE COUNTY, CA

Ferdinand Magellan tuyên bố rằng khi ông đi thuyền ra khỏi bờ biển phía nam của Chile, ông đã nhìn thấy một người khổng lồ đang nhảy múa trên bờ biển. Những câu chuyện tương tự đã xuất hiện rất nhiều sau khi tàu thuyền đi qua mũi phía nam của Nam Mỹ, và nhiều thủy thủ và nhà thám hiểm đã trở về từ những chuyến đi của họ đã kể lại những câu chuyện về những người bản địa to lớn trên vùng đất này, cao tới 9 feet.

Ý tưởng Patagonia có tên bắt nguồn từ tiếng Tây Ban Nha có nghĩa là “người

khổng lồ” đã ăn sâu vào tiềm thức và những bản đồ đầu tiên của khu vực này được các nhà vẽ bản đồ đánh dấu là “vùng đất của những người khổng lồ”. Người ta không biết những câu

chuyện này có đúng không hay là kết quả của việc uống rượu say của thủy thủ trên tàu, nhưng cái tên thì vẫn còn đó. Ngày nay, từ này có thể ám chỉ đến những ngọn núi nguyên khối, những

Sa Mạc Atacama

tảng băng trôi khổng lồ tách ra từ các sông băng lớn hơn cả thành phố, và những ngọn núi lửa thiêu đốt phần đuôi dài của dãy Andes.

Mặc dù là một trong những nơi khô cằn và có vẻ khắc nghiệt nhất trên trái đất, sa mạc Atacama vẫn có rất nhiều động vật hoang dã. Giữa những thung lũng đá nứt nẻ vì gió và những ngọn núi lửa cao chót vót là loài vicuña, guanaco, viscacha và cáo trong khi loài kền kền và diều hâu bay lượn trên bầu trời trong xanh. Đi xuống bờ biển đá Atacama, bạn thậm chí có thể nhìn thấy chim cánh cụt Humboldt. Có lẽ cảnh tượng kỳ lạ nhất là các đàn chim hồng hạc đi khắp các hồ nước lợ để tìm tảo, tạo nên màu sắc đặc trưng của chúng ở nơi này.

Tiếp tục cuộc hành trình đi về miền Cực Nam của trái đất, du thuyền chúng tôi qua Cape Horn, tới sông băng Amalia Glacier rồi vào hải phận của Chile.

Cape Horn là nơi Đại Tây Dương và Thái Bình Dương va chạm dữ dội. Nơi này nổi tiếng với tuyến đường biển rất đáng gờm, từng là thử thách quan trọng đối với những người đi biển và giờ đây là một địa danh hàng hải huyền thoại. Nằm ở mũi cực nam của quần đảo Tierra del Fuego, nơi đây đánh dấu

điểm giao nhau giữa Chile và Argentina. Lịch sử phong phú của khu vực này bao gồm các chuyến viếng thăm của những nhà thám hiểm nổi tiếng như Magellan và Darwin và có mối liên hệ sâu sắc với người dân bản địa Yaghan, những người đã phát triển mạnh mẽ ở đây trong hơn 8,000 năm. Đi thuyền quanh Cape Horn đắm chìm vào vẻ đẹp thiên nhiên

nguyên sơ và lịch sử lâu đời của khu vực. Bạn có cơ hội ngắm nhìn nhiều loài động vật hoang dã và thỉnh thoảng là gia đình của các cư dân, cốt để duy trì sự hiện diện của con người ở tiền đồn xa xôi này.

Tàu sẽ đi qua sông băng Amalia Glacier và đây là điều cả tàu ai cũng mong mỏi. Sông băng này còn có tên là Skua Glacier.

Khối băng xanh rực rỡ này nằm giữa các vịnh hẹp ở Nam Patagonia, trông nổi bật trên những đỉnh núi hiểm trở. Nó nổi tiếng với những thay đổi năng động, với các sự kiện tách băng thường xuyên, khi băng vỡ ra thành nước, tạo nên màn trình diễn ngoạn mục của sức mạnh thiên nhiên. Trời mưa mà mấy ngàn người trên tàu, ai cũng mặc áo mưa và áo

Núi lửa Osorno và thác Petrohue

lạnh đứng chờ đón để chụp hình dải sông băng, mặc cho gió rít và khí hậu vô cùng lạnh.

Địa điểm kế tiếp là thành phố Punta Arenas, nằm ở mũi phía nam của đất liền Chile. Nó đóng vai trò cửa ngõ quan trọng vào Nam Cực, thu hút các nhà thám hiểm từ khắp nơi trên thế giới. Thành phố này thấm đẫm lịch sử hàng hải và là trung tâm dân số lớn nhất ở Patagonia, mang đến sự pha trộn hấp dẫn giữa các ảnh hưởng văn hóa thể hiện rõ trong kiến trúc và phong tục địa phương. Bảo tàng Nao Victoria, trưng bày các bản sao của những con tàu lịch sử và Monumento al Ovejero, tôn vinh di sản chăn nuôi cừu của khu vực, là những điểm nhấn chính.

Phong cảnh hùng vĩ, lồng gió xung quanh Punta Arenas mời gọi những người đam mê hoạt động ngoài trời khám phá. Công viên quốc gia

Thành phố Punta Arenas

Torres del Paine gần đó mang đến những cơ hội đi bộ trên những đường dài ngoạn mục, trong khi Eo biển Magellan mang đến tầm nhìn toàn cảnh ra biển và cơ hội để phát hiện nhiều loài động vật biển đa dạng, biến khu vực này thành trung tâm khám phá thiên nhiên và lịch sử.

Tôi lấy một tour độc lập tại bến, đi xem phố cảng có những ngôi nhà nhiều màu sắc, khu

nghĩa trang đậm nét cổ kính Âu Châu với những ngôi mộ của nhà giàu xây toàn bằng đá cẩm thạch và lớn như một căn nhà. Tôi rất muốn đi xem công viên quốc gia Torres del Paine, nơi có rất nhiều cảnh đẹp hùng vĩ của hồ và núi lửa cùng băng tuyết tuyệt đẹp. Tuy nhiên thời gian không đủ vì tôi đó rất xa và cần cả ngày dài để đi bộ thám hiểm cùng chụp hình. Tôi đành hẹn với lòng, lần khác tôi nhất

định trở lại và dành thời gian để đi xem nơi này.

Tàu ghé Puerto Montt ở phía nam Chile. Đây là cửa ngõ vào các vịnh hẹp Chile, Patagonia và dãy núi Andes. Thành phố cảng này đóng vai trò quan trọng trong việc kết nối các vùng xa xôi hơn của miền nam Chile. Chợ Angelmó, nổi tiếng với nhiều loại hải sản tươi sống, đồ thủ công mỹ nghệ và hàng len, tượng trưng cho nền văn hóa bản địa.

Chilean lake district

Thành phố Puerto Montt

Lake District gần đó có cảnh quan núi lửa ngoạn mục và những khu rừng tươi tốt, khiến Puerto Montt trở thành điểm trung tâm để tiếp cận các kỳ quan thiên nhiên như Công viên quốc gia Vicente Pérez Rosales, nơi Thác Petrohué và Núi lửa Osorno là những điểm thu hút chính. Sự pha trộn giữa vẻ đẹp thiên nhiên và sự phong phú về văn hóa của thành phố phản ánh những dịch vụ đa dạng của khu vực. Tôi đi thăm hồ, thác và núi lửa Osorno. Phải nói là phong cảnh thiên nhiên đượm vẻ thanh nhã và bình yên ở đây khiến tôi thấy lưu luyến nơi này vô cùng.

Tàu rời cảng để hai ngày sau về Santiago và kết thúc chuyến hải hành dài 14 ngày lên đèn trên biển của bao ngàn người trên tàu. Rất nhiều người đã thuê khách sạn ở lại để khám

phá thêm về Chile và thủ đô Santiago. Chile còn nổi tiếng với rượu nho và Easter Island. Chile cũng là thủ đô thiên văn của thế giới vì sa mạc Atacama là địa điểm lý tưởng để quan sát những bí ẩn của vũ trụ.

Trên bờ biển Thái Bình Dương của sa mạc Atacama ở Arica, một

thị trấn nổi tiếng về lướt sóng, người ta đã tìm thấy xác ướp nhân tạo lâu đời nhất thế giới, có niên đại trước xác ướp Ai Cập hàng nghìn năm. Người ta biết rất ít về nền văn hóa Chinchorro đã tạo ra xác ướp hoặc tại sao họ lại trang trí cơ thể bằng mặt nạ đất sét và trang trí chúng bằng

que và sậy. Tuy nhiên, nhà nhân chủng học nổi tiếng Bernardo Arriaza đưa ra giả thuyết rằng đây chính là cách mà người Chinchorro trở thành “chủ nhân của cái chết”. Do đó người ta đã gọi Chile là tấm vải liệm của những thần thoại huyền bí.

Bài và hình TTT

Đài tưởng niệm Ferdinand Magellan.

Lễ Hội Hoa Anh Đào ở DC

Lễ hội hoa anh đào ở Mỹ thường diễn ra vào cuối tháng 3 và đầu tháng 4, khi những bông hoa đạt độ nở rộ nhất. Thời gian cụ thể của lễ hội có thể thay đổi hàng năm, phụ thuộc vào điều kiện thời tiết.

Washington, D.C. là trung tâm của lễ hội, nhưng các thành phố khác như New York, Philadelphia, và San Francisco cũng tổ chức các sự kiện tương tự để chào đón mùa hoa anh đào. Đây là cơ hội để du khách khám phá nhiều địa điểm nổi tiếng và tận hưởng bầu không khí đầy sắc và hương xuân.

Lễ hội hoa anh đào ở Mỹ không chỉ là dịp ngắm hoa mà còn mang đến hàng loạt hoạt động giải trí và văn hóa đặc sắc. Các cuộc diễn hành, chương trình biểu diễn nghệ thuật, và hội chợ thực phẩm là những điểm rực rỡ không thể bỏ qua.

Du khách cũng có thể tham gia các buổi triển lãm nghệ thuật, workshop làm đồ thủ công, hoặc ẩm thực truyền thống Nhật Bản. Những hoạt động này không chỉ làm phong phú thêm kinh nghiệm mà còn giúp người tham dự hiểu sâu hơn về ý nghĩa của lễ hội.

Washington, D.C. là địa điểm nổi tiếng nhất để thưởng thức lễ hội hoa anh đào ở Mỹ. Tidal Basin, với khung cảnh hồ nước xanh biếc được bao quanh bởi hàng ngàn cây anh đào, là nơi thu hút đông đảo du khách. Theo tìm hiểu về lịch sử hoa anh đào ở Washington, vào năm 1912, để thắt chặt tình thân hữu giữa 2 nước Nhật Bản – Hoa Kỳ, thị

NGUỒN CHERRYBLOSSOMWATCH.COM

trưởng Tokyo là Yukio Ozaki đã trao tặng 3,000 cây hoa anh đào cho người dân Washington D.C. Một buổi lễ đơn giản diễn ra vào ngày 27/03/1912, có sự hiện diện của Đệ nhất phu nhân Hoa Kỳ là bà Helen Herron Taft và bà Viscountess Chinda phu nhân của Đại Sứ Nhật. Hai người đã trồng hai cây anh đào đầu tiên tại bờ phía Bắc hồ Tidal Basin trong công viên West Potomac Park. Năm 1935, Lễ Hội Hoa Anh Đào đầu tiên được tổ chức.

Tại New York, công viên Brooklyn Botanic Garden là điểm đến lý tưởng với những khu vườn anh đào nở rộ. Trong khi đó, thành phố San Francisco cũng tổ chức lễ hội hoa anh đào tại Japantown, nơi du khách có thể tìm hiểu văn hóa Nhật Bản đặc sắc.

Lễ hội hoa anh đào ở Mỹ không chỉ là một sự kiện giải trí mà còn

mang ý nghĩa văn hóa sâu sắc. Hoa anh đào tượng trưng cho vẻ đẹp mong manh, sự tái sinh và hy vọng, điều này phản ánh tinh thần tích cực và lạc quan của mùa xuân.

Sự kết hợp giữa văn hóa Mỹ và Nhật Bản tại lễ hội tạo nên một không gian đa dạng, nơi mọi người có thể học hỏi và gắn kết. Lễ hội hoa anh đào ở Mỹ không chỉ tôn vinh vẻ đẹp thiên nhiên mà còn là biểu tượng của sự hòa bình và tình hữu nghị.

Với những bông hoa anh đào nở rộ, các hoạt động đa dạng và ý nghĩa sâu sắc, lễ hội này chắc chắn sẽ để lại dấu ấn khó quên trong lòng du khách. Hãy dành thời gian để tham gia lễ hội hoa anh đào ở Mỹ và tận hưởng mùa xuân tràn đầy sắc màu và sức sống.

DH - THEO TIN INTERNET

Lừa đảo thuế

BẢO SƠN

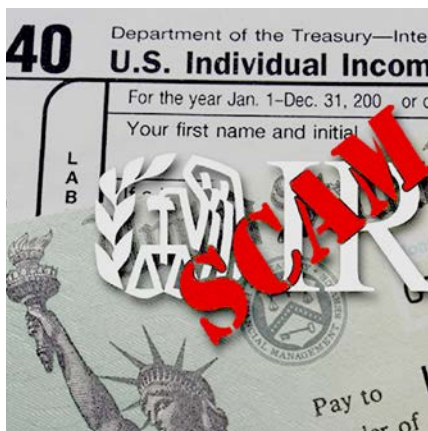
Lừa đảo không có mùa, nhưng kẻ lừa đảo biết rõ những ngày trước kết thúc khai thuế 15/4 là thời gian tốt nhất để tung ra những bẫy rập lừa đảo thuế. Mỗi năm, Sở Thuế Quốc Gia (IRS) đều có nêu danh sách những kiểu lừa đảo phổ biến nhất mà cư dân cần biết. Người không hiểu rõ về thuế hoặc lo lắng về tiền hoàn thuế dễ dàng sập bẫy.

1. Email xác nhận thông tin. Kẻ lừa đảo sẽ gửi cho bạn một email giả mạo là của IRS yêu cầu kèm theo đe dọa phải khẩn cấp thanh toán. Khi bạn nhấp vào liên kết trong email, bạn sẽ đến một trang web trông giống như trang web của IRS. Nhưng đó là một trò lừa bịp. Bất kỳ thông tin nào bạn cung cấp cho chúng như số an sinh xã hội, số thẻ tín dụng...đều được chuyển thẳng đến kẻ lừa đảo. Bạn thậm chí còn có thể bị nhiễm phần mềm độc hại trên thiết bị của mình và bị mất thông tin trong máy mà bạn không biết.

CÁCH TRÁNH: Kiểm tra tên thực của chúng bằng cách rê chuột ở phía trên phần tên của chúng sẽ thấy tên email thật hiện ra. Nếu tên này không phải là ".gov" thì đó là kẻ lừa đảo. Nếu được, nên sử dụng phần mềm chống virus để bảo vệ thiết bị và mạng lưới internet của gia đình.

2. Điện thoại đòi tiền. Kẻ gian sử dụng phần mềm tự động hoặc thậm chí công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI) để gửi hàng ngàn cuộc gọi cùng lúc giả vờ là từ IRS gọi. Khi bạn trả lời, chúng sẽ nói rằng bạn đang thiếu nợ thuế, yêu cầu thanh toán ngay lập tức và đe dọa sẽ bắt giữ bạn nếu bạn không trả.

CÁCH TRÁNH: Lừa đảo qua điện thoại giả vờ là từ IRS gọi, có khi kẻ gian còn cung cấp cho bạn số thẻ nhân viên của họ. Họ còn có thể biết số an sinh xã hội của bạn. Những thứ này đều là họ có từ đánh cắp. Nếu bạn nhận được cuộc gọi từ ai đó nói rằng họ là nhân viên của IRS, hãy yêu cầu cho số tham

chiếu (reference number). Sau đó, cúp máy và gọi vào số điện thoại chính thức của IRS để xác minh lại hồ sơ qua số tham chiếu đã có.

3. Kẻ gian khai thuế dưới tên của bạn. Kẻ gian ăn cắp tên, số an sinh xã hội và ngày sinh của bạn để khai thuế dưới tên của bạn mà không cần bất cứ giấy tờ thuế nào. Số tiền khai hoàn thuế của bạn chúng rất lớn và chúng lấy số tiền đó. Bạn chỉ phát hiện khi khai thuế và sổ thuế báo là bạn đã khai thuế rồi.

CÁCH TRÁNH: Thiết lập Mã PIN Bảo vệ Danh Tính (IP PIN). Đây là bước tự nguyện mà IRS cung cấp để bảo mật tờ khai của bạn. Bạn sẽ thiết lập một mật mã mới mỗi năm để sử dụng khi gửi tờ khai của mình. Mật mã này đóng vai trò là mật khẩu để xác minh danh tính thực của bạn và ngăn chặn kẻ mạo danh nộp tờ khai dưới tên của bạn. Bạn có thể thiết lập mật khẩu tại trang Mã PIN IP chính thức của IRS. (còn tiếp)

DALLAS Sự Kiện

CELEBRATE EASTER AT REUNION TOWER

20/4. Lễ Easter vui vẻ ở Reunion Tower với biểu diễn của ảo thuật gia Diamond Jim Tyler. Cơ hội để chụp ảnh lưu niệm với Easter Bunny

Địa điểm: Reunion Tower, 300 Reunion Blvd E, Dallas TX 75207.
Giá vé: \$10-\$40.

ENNIS BLUEBONNET TRAILS FESTIVAL

11/4 tới 13/4. Du khách sẽ dùng ứng dụng trên điện thoại để tìm tuyến đường tốt nhất đi xem hoa bluebonnet trải dài trên 40 miles và những địa điểm mua sắm, ăn uống, giải trí.

Địa điểm: Ennis Welcome Center, 201 NW Main. Ennis TX 75119.
Giá vé: \$5. **miễn phí** cho trẻ em.

THE AMERICAN RODEO CHAMPIONSHIP WEEKEND

11/4 và 12/4. Giải vô địch Rodeo Hoa Kỳ và trình diễn âm nhạc của nhiều ca sĩ nổi tiếng như Bailey Zimmerman, Riley Green, Ella Langley

Địa điểm: Globe Life Field, 734 Stadium Dr, Arlington TX 76011.
Giá vé: \$45 tới \$200.

Chỉ riêng Berlin, CHLB Đức, mạng lưới các nhà bán lẻ, các cơ sở của Tập đoàn Rewe-là chuỗi siêu thị lớn đứng sau Tập đoàn Edeka (hoạt động theo kiểu hợp tác xã trong ngành bán lẻ), có đến hàng trăm. Nhưng nhiều chợ nhỏ họp trong một vài ngày trong tuần hoặc cả tuần rải rác quanh Berlin... cũng cạnh tranh không ngại ngùng với các... “ông to bà lớn” ngành thương mại.

LÊ KUNG DIỄM
(BÀI VÀ HÌNH)
ĐÀ NẴNG, VN

Chợ nhỏ truyền thống ở Berlin

Chợ nhỏ Antonplatz, quận Pankow

Một số chợ nhỏ truyền thống

Chợ nhỏ thôi nhưng tuổi đời có vài chợ... già khú để! Chắc chắn là nó có trước các chuỗi siêu thị. Ở quận Pankow có chợ hàng tuần Alt Pankow, tồn tại từ năm 1857 đến nay. Chợ bán các loại thực phẩm tươi như cá, các loại rau cải, dưa chuột và các loại xúc xích, gà nướng... Chợ họp vào các ngày thứ Ba, Tư, Sáu và thứ Bảy.

Antonplatz là một thị trấn, nằm trên đường Berliner Allee. Ở đó có một quảng trường rộng khoảng 1,500m², được xây dựng vào nửa sau thế kỷ XIX. Và đặc biệt tại đây có rạp chiếu phim Kino Toni và chợ nhỏ truyền thống. Rạp phim phù hợp với trẻ em và chợ thì phù hợp với người già. Đây là vị trí đắc địa vì gần với trạm tàu điện lúc nào cũng đông khách ngược xuôi hay ghé lại chợ. Tôi từng đến chợ trước đây vì thấy lạ lạ. Chỉ trên dưới 15 gian hàng thôi nhưng không khí chợ khá nhộn nhịp. Phía trước, bên kia đường, mới đây có nhà vệ sinh công cộng cũng là một lợi thế của chợ. Thu hút khách hàng nhiều nhất là gian hàng rau quả. Trước kia chợ còn có một số quầy hàng quần áo, giày dép, túi xách da... Theo bà Eva Kensbock, một cư dân ở

đây cho biết, bà ta từng theo mẹ đến chợ này từ khi còn nhỏ. Nay bà ta đã ngoài 60 tuổi.

Thứ Sáu, ngày 07/1/2025, tôi ghé lại chợ vào một ngày mùa Đông nắng hiếm. Chợ họp vào hai ngày thứ Ba và thứ Sáu trong tuần. Tình cờ gặp một gian hàng mà chủ nhân là hai vợ chồng người Việt. Cô X. quê Bắc Giang, có chồng quê Bà Rịa-Vũng Tàu. Hai vợ chồng chuyên bán hàng lưu động. Lái xe hơi kéo theo rơ móc như một cửa hàng ăn uống. Thức uống có cà phê nóng, đá, trà sữa trân châu... Thức ăn có bánh bao nhân thịt, bánh cuốn, cánh gà chiên, há cảo chay... Nhiều món ăn Việt, Tàu...khá thu hút khách hàng người Đức. Anh chồng góp

chuyện có vẻ không vui: “Tiền lệ phí mặt bằng từ 40 đồng (euro) nay tăng lên 58 đồng. Bà quản lý chợ là người Thổ nói, tao tính mầy tròn số luôn, 60 đồng cho chẵn! Mấy cái chợ khác, lệ phí chỉ 35 đến 40 đồng là hết mức! Buôn bán ngày

càng khó mà lệ phí mặt bằng ở đây lại rất cao!”.

Trong tuần, vợ chồng họ chỉ nghỉ bán ngày Chủ Nhật. Xe cứ kéo rơ móc chạy từ nhà đến chợ. Trước đó đã ghi danh với ban quản lý chợ thị trấn, chợ làng...

Hôm 14/2/2025, cả Berlin gần như bị phủ trắng tuyết nhưng các chợ nhỏ vẫn hoạt động bình thường. Chợ ở Antonplatz không nhộn nhịp như những hôm nắng nhẹ, trời quang. Không biết đường đầy tuyết thế này có thuận tiện cho các cụ già gần đó đến chợ? Thu nhập của những người bán hàng hẳn sẽ sụt giảm.

Quảng trường Kollwitzplatz có nhiều quán bar, nhà hàng, quán cà phê xung quanh và còn có chợ Kollwitzmarkt một tuần họp ngày thứ Năm (từ 12 giờ đến 19 giờ) và thứ Bảy (từ 09 giờ đến 16 giờ) rất đông vui. Ở đây có khá nhiều gian hàng bày bán rau, củ, hoa và

Chợ Greifswalder trước tượng đài Nhà văn Heinrich Boll (1917-1985)

các loại bánh kẹo cả đồ thủ công mỹ nghệ như cặp sách, túi xách bằng da...nhà tự làm.

Chợ Greifswalder họp trước tượng đài Heinrich Boll (1917-1985). Ông là nhà văn Đức đoạt giải Georg Buchner năm 1967 và giải Nobel Văn học năm 1972. Chợ chưa tới chục quầy hàng. Một tuần chợ họp vào ngày thứ Ba và thứ Năm. Quầy hàng trông bề thế nhất cũng chuyên bán rau, củ, quả. Một số quầy hàng bán cá khô, xúc xích, pho mát... Vài quầy bán quần áo mùa Đông.

Một quầy tạp hóa của một người Việt khá đa

dạng, phong phú các mặt hàng đồ điện, nhựa, vải, túi giả da là Anh Ph. (60 tuổi) quê Cà Mau, sang Đức học nghề từ năm 1980 và định cư tại đây. Anh chở hàng trong xe tải nhỏ, đến

chợ dựng lều lên, bày hàng ra sạp. Hàng da của Thổ Nhĩ Kỳ, Trung Quốc, có cả hàng Việt. Có khi anh mua gom hàng lại từ chợ Đông Xuân. “Nhà em ở cách đây 9 cây số. Tuần nào

cũng đến bán 3-4 chợ. Tiền mặt bằng ở đây là 30 đồng. Chủ Nhật nghỉ ở nhà. Thu nhập cũng tạm tạm”, anh Ph. chia sẻ. Chủ cửa hàng hoa trong một container nhỏ, gọt sét sơn lại màu

xám, mở cửa thường xuyên, cũng ngang tuổi như anh Ph.. Anh Ch. quê huyện Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh, trước bán hàng vải sau chuyển sang bán hoa. Anh kể: “Từ những năm 1990 đến năm 2000, chợ ở đây sôi động lắm, cũng vài chục gian hàng san sát nhau. Chợ có các quầy hàng của người Ấn Độ, Thổ Nhĩ Kỳ, Ba Lan và cả Việt Nam. Thế rồi theo thời gian quầy hàng giảm dần. Nhất là sau dịch COVID-19, nay chỉ còn chừng 10 gian hàng trụ lại. Buôn bán mỗi ngày mỗi khó. Cửa hàng em cũng thuộc diện cầm cự”.

“Chợ nông sản Zionskirche ở đây đông vào thứ Năm hằng tuần. Có các quầy hàng trái cây, rau hữu cơ, pho mát và đặc sản cà phê Ý luôn đông khách. Rau các loại được nhập từ các nơi trồng trọt không dùng phân bón, thuốc trừ sâu, chú à! Ở chợ cũng có bán nhiều món ngon truyền

thống hoặc đặc sản salad, bánh mì tươi và bánh mì làm từ lúa mạch đen khá đông khách”, chị D.T.Y, quê thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An, sống gần đó kể.

Còn chợ Hackescher Markt bán hàng vải như quần áo, vải vóc, khăn mặt, khăn quàng, ba lô, linh kiện điện tử; hàng da như nịt, bóp, giày và cả vài quầy hàng bán đồ nữ trang bằng bạc giá rẻ. Nhiều gian hàng là của người Thổ Nhĩ Kỳ và Ấn Độ.

Đánh giá về chợ

Một số đánh giá của nhiều người dân địa phương trên mạng xã hội về chợ nhỏ tại Berlin, tôi trích đăng lại: “Chợ nhỏ rất thuận lợi cho người dân địa phương. Tuy ít quầy hàng nhưng rau, cá, trái cây tươi ngon, luôn thay đổi, các sản phẩm thịt đa dạng”, “Trong đó xúc xích đến từ Ba Lan rất ngon vì được tẩm ướp đậm đà. Muối, tỏi và khói là hương vị

chủ đạo. Tôi rất thích món bánh bao truyền thống Ba Lan với hành tây nấu trong bơ và dầu ô liu rất ngon”, “Cửa hàng thịt, cá, mực cũng như rau quả luôn tươi ngon. Pho mát từ quận Charlottenburg cũng tuyệt vời không kém. Thật tiếc là chợ không bán bia, chỉ bán cà phê”. “Nếu bạn muốn ăn uống lành mạnh cho gia đình, bạn bè và tất nhiên là cho chính mình, bạn có thể đến đây thường xuyên. Tuy nhiên giá có đắt hơn một chút”...

Chợ nhỏ mang đến nhiều tiện lợi. Nhất là không phải xếp hàng chờ đợi như trong siêu thị. Tuy vậy cũng có khách hàng than phiền về giá, nhất là các mặt hàng rau, củ, quả như cà chua, nấm ... quá mắc và khuyên mọi người hãy cẩn thận, kiểm tra túi tiền trước! Tuy giá mắc nhưng phẩm chất bảo đảm. Đặc biệt rất đông người bán hàng có thái độ thân thiện,

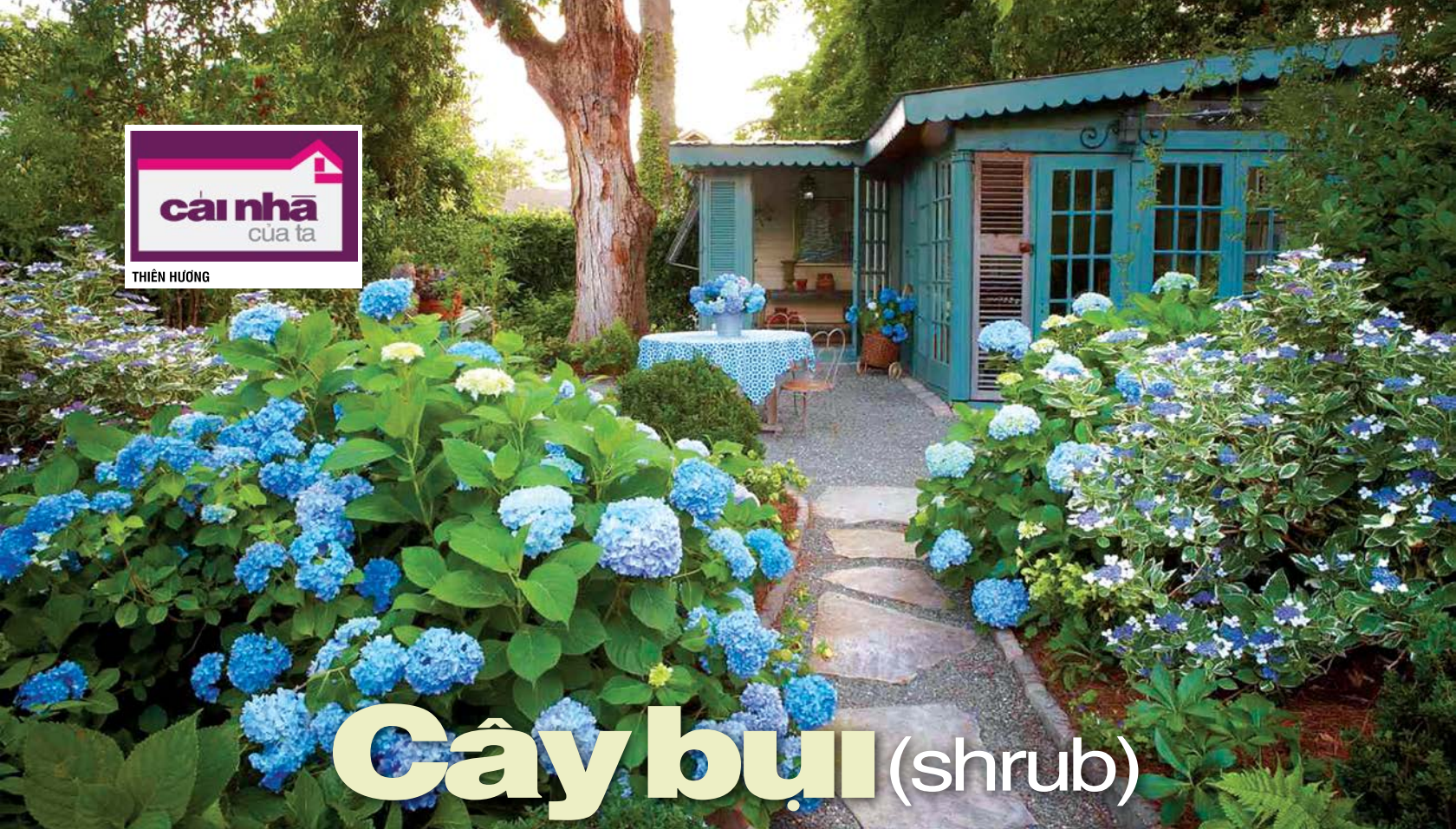
cởi mở. Chợ có quy định chặt chẽ như phải bảo đảm an toàn về điện, trước khi các gian hàng rời đi, khu vực được dọn vệ sinh sạch sẽ... Chợ họp có đóng lệ phí khá cao nếu nơi này thuận lợi về mặt giao thông. Khách hàng của chợ là nhiều người tuổi cao sống gần đó. Chính họ và gia đình là những người góp phần... nuôi sống chợ.

Chợ nhỏ truyền thống ở Berlin bán nhiều mặt hàng hữu cơ được khách hàng tin tưởng. Hàng được đưa đến từ các nhà vườn, nông trại có chứng nhận. Gần đây, người bán hàng không chỉ mỗi người Đức mà còn nhiều người Thổ Nhĩ Kỳ, Ba Lan, Ấn Độ, Việt Nam định cư ở Đức lâu năm tham gia. Họ cũng góp phần mình lưu giữ văn hóa truyền thống cho nước Đức. Thật tuyệt vời khi có những cái chợ nhỏ như thế này vẫn tồn tại qua rất nhiều năm.

Bài & ảnh LKD

Chợ nhỏ ở Antonplatz vẫn họp trong mùa Đông băng giá

Cây bụi (shrub)

Cho dù bạn muốn tạo sự riêng tư tự nhiên cho cảnh quan hay lấp đầy khoảng trống, cây bụi là cách tuyệt vời để thêm chiều sâu và màu sắc cho sân vườn của bạn. Để khỏi tốn công chờ đợi, một số giống cây bụi có khả năng phát triển và lan rộng nhanh chóng mà bạn có thể lựa để trồng cho vườn nhà.

■ **Panicle hydrangea** (Cẩm tú cầu). Là giống cây bụi rụng lá vào mùa đông, có hoa hình nón, màu trắng, nở trong suốt mùa hè và chuyển sang màu đỏ hoặc màu quế vào mùa thu. Cây đạt tới độ trưởng thành trong vòng 3 năm, có chiều cao từ 8 đến 12 feet, tán rộng từ 6 đến 8 feet tùy giống.

NGUỒN: SOUTHERN LIVING

■ **Barberry**. Giống Orange Rocket Barberry có các nhánh mảnh, thẳng đứng, lá có màu xanh chuyển dần sang màu đỏ tím vào cuối mùa. Cây trồng được cả ở nơi có nhiều ánh nắng và bán bóng râm.

NGUỒN: GARDEN GOODS DIRECT.

■ **Viburnum.** Là loại cây bụi dễ trồng với những bông hoa màu trắng có mùi thơm, nở từ mùa xuân đến mùa thu. Coppertop Sweet Viburnum là giống cây rất nhanh lớn, thường được trồng làm hàng rào. Ở điều kiện trồng thích hợp, cây có thể tăng gấp 3 lần kích thước trong một năm. NGUỒN: FAST GROWING TREES.

■ **Weigela.** Là giống cây bụi trổ bông dày, đẹp mắt. Hoa thường có màu hồng hoặc trắng, nhưng các giống mới hơn có màu đỏ, đỏ tía hoặc trắng rồi chuyển sang màu hồng. Cây đạt tới độ trưởng thành sau khoảng 3 năm. NGUỒN: FAST GROWING TREES.

■ **Chaste tree.** Là giống cây rụng lá theo mùa, có hoa màu xanh tím than hoặc hồng vào cuối tháng 5 và tiếp tục ra hoa trong vài tháng. Hoa của loài cây này thu hút ong bướm. Thuộc giống cây phát triển nhanh, chịu được khô hạn. Chaste tree cao 2 feet mỗi năm. Sau 3 năm, cây sẽ đạt tới độ cao từ 12 đến 29 feet. NGUỒN: THE DALLAS GARDEN SCHOOL.

■ **Holly (Ilex)** là giống cây bụi thường xanh, dễ trồng, nhanh lớn, rất thích hợp trồng làm hàng rào. Lá cây có gai hoặc không có gai tùy theo giống. Cây cho trái nhỏ, màu đỏ bắt mắt vào mùa đông, là nguồn thức ăn cho chim chóc. NGUỒN: PINTEREST

Máy tàu xách tay

Đây là động cơ điện dùng làm máy đẩy cho các loại thuyền nhỏ, xuống dài tối đa 25 feet (7.6 mét) có tên là RemigoOne. Đã giành được nhiều giải thưởng quốc tế nhờ có nhiều đặc điểm nổi bật. Máy có cánh quạt gắn ngoài với trọng lượng chỉ có 32 pound (14.5 kg) công suất 1,000 watt. Trọng lượng nói trên gồm cả giá đỡ gắn ở đuôi thuyền, được thiết kế để lại trên thuyền sau khi gắn lần đầu, chỉ có động cơ được mang đi, nhưng cũng có thể để nguyên động cơ trên thuyền với khóa cố định. Động cơ cũng có trục để điều chỉnh độ cao để phù hợp với thuyền. Chỉ cần bấm nút, động cơ sẽ chạy với chân vịt quay 1,200 vòng/phút, giúp thuyền chạy được 5.8 mph (9.3km/giờ). Động cơ có kèm pin điện 1,085Wh tích hợp trực tiếp vào thân nhôm, đủ cho thuyền chạy xa được 30 hải lý (55.6 km) ở tốc độ 2.3 mph (3.7km/giờ) hoặc 14 hải lý (26km) nếu chạy 3.5mph (5.6km/giờ). Một remote control giúp điều khiển tốc độ. Loại máy này có thể gắn vào bất cứ thuyền nhỏ nào một cách dễ dàng nhờ bộ khung phụ trợ.

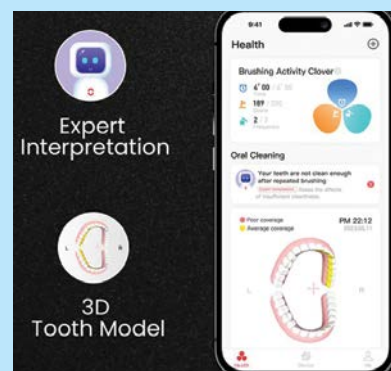
Động cơ này sẽ được bán vào mùa hè năm nay với giá \$2,999.

Bàn chải răng trang bị AI

Bàn chải răng Oclean X Ultra S Smart Sonic là một loại bàn chải mới vượt xa tất cả những loại bàn chải răng hiện nay. Tuy cũng dùng sóng âm thanh để làm sạch răng, bàn chải này lại có kết nối wifi, bluetooth, hệ thống đo lường bên trong, màn hình cảm ứng, hệ thống âm thanh và pin điện sử dụng được 40 ngày, mỗi ngày 2 lần. Trên thân bàn chải còn có màn hình cảm ứng, và có thể điều khiển bằng tiếng nói. Bộ bàn chải Oclean này có 3 đầu chải răng để sử dụng tùy theo mục tiêu: làm răng sạch, làm răng trắng, và chăm sóc nướu. Khi hoạt động, bàn chải rung với tốc độ 84,000 lần/phút và hoàn toàn không phát ra tiếng động.

Ngoài ra, ứng dụng trên điện thoại có thể dùng để theo dõi việc đánh răng. Sau khi đánh răng xong, phần mềm sẽ báo kết quả răng nơi nào sạch, nơi nào còn dư, cần phải chải răng lại chỗ nào và như thế nào để đạt mức 100% sạch. Bàn chải răng này sẽ được bán với giá \$159 trong thời gian gần sắp tới.

Chó bắn súng

Chơi dao có ngày đứt tay còn chơi súng có ngày đứt chân. Một người đàn ông tại Memphis, Tennessee để súng đã lên đạn ngay giường ngủ, không biết chú chó cũng nhảy lên đùa giỡn thế nào mà đụng cò và kết quả là khiến chủ phải... đi cấp cứu. Cô bạn gái bệnh viện cho chú chó, bảo chó thì hay đùa giỡn còn chuyện cướp cò là tai nạn thôi. Cảnh sát đồng ý nên không truy tố chú chó.

Sốt vàng

Vàng thế giới đã vượt quá 3,000 đô một ounce thì vàng Việt Nam cũng lên theo chóng mặt, đến 100 triệu một lượng vàng, tức khoảng \$4,000. Cứ mỗi lần vàng lên giá là dân ta rông rần xếp hàng đi mua vàng, các clip phim quay tại một tiệm vàng SJC tại Hà Nội thì khách hàng phải đợi khoảng 3 tiếng đồng hồ mới được bán cho... nửa chỉ vàng. Tuy nhiên giá vàng thay đổi đến mức người sắp hàng sau đã phải mua cao hơn người đứng trước.

Soi Botox

Có nhiều nơi cấm cửa nhiều dạng khách hàng nhưng sân khấu hài Top Secret tại London vừa ra thông báo cấm cửa những người... bơm mặt. Theo lý lẽ của ban tổ chức thì các diễn viên hài của họ cần nhận sự tương tác, biểu cảm từ khán giả để có hứng mà diễn, còn các khán giả bơm Botox thì cứ... đơ như sáp, diễn viên không biết họ có đang theo dõi hay không. Vậy là khán giả vừa bị soát vé, vừa bị soi Botox mới được vào coi kịch. Không rõ là họ làm thiệt hay là một cách gây cười?

Lư đã về lại Phá Tam Giang

NGUYỄN & BẠN BÈ

*Phá Tam Giang phá Tam Giang!
Gió hiu hiu sóng gợn mơ màng*

PNL

Phạm Ngọc Lư ra đi như vậy là đã được 8 năm. Anh mất ngày 26 tháng 5. 2017 ở Đà Nẵng. Xác thân về nằm lại ở một làng chài bên Phá Tam Giang, Thừa Thiên-Huế là nơi Lư chào đời và lớn lên. Mong Lư còn nghe tiếng sóng vỗ bên trời để nhớ lại những ngày ấu thơ.

Phạm Ngọc Lư sinh năm 1946 tại Huế, tốt nghiệp ban Hán văn, đại học Văn khoa Huế, dạy học tại Tuy Hòa. Làm thơ hay và nổi tiếng từ trước 1975. Bài thơ nhiều người biết nhất là “Biên cương hành” viết năm 1972, đăng đầu tiên trên Văn. Giọng thơ hào sảng, bi hùng rất được nhiều bạn đọc, thanh niên và lính tráng ưa thích... Sau 1975, Lư về ngụ cư Đà Nẵng. Anh vẫn làm nhiều bài thơ hay về thân phận, bè bạn, quê hương như “Đề thơ trước mộ Thanh Xuân”, “Quá giang tự vịnh”, “Ngập ngừng trông núi”...

Trên là theo ghi nhận của Đỗ Hồng Ngọc. Nguyễn cũng như các bạn viết lách khác rất quý mến tài năng và tấm lòng của Phạm Ngọc Lư đối với văn chương và đất nước. Cũng như Duyên, Nguyễn chưa một lần gặp mặt Phạm Ngọc Lư. Chị Huyền Chiêu và anh Khuất Đầu đã có nhận

Phạm Ngọc Lư

xét trong lần hội ngộ đầu tiên với Phạm Ngọc Lư tại nhà Nguyễn Lệ Uyên ở Tuy Hòa. “*Lư có bề ngoài hiền lành nho nhã nhưng tính tình rất cương trực, ghét thói xu thời.*”

Cung Tích Biên cũng nhận định: *Phạm Ngọc Lư khá điềm tĩnh trong hành trình sáng tác của mình, tuy sâu trong tâm khảm, từ biển rộng tâm linh, Lư vẫn chấy bỏng với những khắc khoải, tư duy. Trong bao năm Lư không chạy theo những trào lưu, trường phái, những hào nhoáng ồn ào của thị hiếu. Không làm con thiêu thân để chết non, tàn mùa, theo những cám dỗ tức thời.*

Thơ Lư hình thức là mẫu mực, cổ điển. Vì ta cứ đứng đỉnh cái ‘riêng

mình’. Cái bình cổ sống rất lâu. Chính ở điểm này Lư thành công. Nói được rất nhiều trong biểu hiện điều ‘Muốn Nói’. Không cầu kỳ. Không đánh bóng ồn ào mặt ngoài bởi ngôn ngữ rộng.”

Nhiều anh chị em khác đã tìm đến thăm Lư khi Lư nằm ở bệnh viện ung bướu Đà Nẵng. Đỗ Hồng Ngọc, Nguyễn Quang Chơn, Lâm Thúy, Viêm Tịnh, Du Tử Lê... Nhiều lắm, người viết ở xa không biết hết được. Đặc biệt có ca sĩ Thu Vàng chẳng những đến thăm Lư mà còn hát cho Lư nghe để an ủi và xoa dịu nỗi đau trong ông. Riêng NQChơn đến thăm tới mấy lần, vẽ chân dung Phạm Ngọc Lư ngoài ra còn mang đến cho Lư hình ảnh hoa ưu đàm với lời cầu nguyện Lư sớm bình phục. Duyên nữa, tuy không đến thăm được, cũng đã làm thơ cho Lư:

sáng nay, anh Chơn @ nhắc đến
tên một loài hoa lạ

ngàn năm mới nở một lần

hoa Ưu Đàm, tên đẹp quá!

*loài hoa trắng li ti như hoa tuyết
bồng nở giữa nắng hè. bám chặt
trên kính xe*

suốt đoạn đường...

*tin tưởng vào bao dung của Phật
Trời*

phó mặc cho

loài hoa dị kỳ

che chở. giữ gìn anh

bạn bè cùng cầu nguyện...
 như hạt bụi nhỏ nhoi
 anh về với đất trời.
 “nằm chơi dưới một hàng cây
 Lao xao lá, lá thơ ngây chuyện trò
 nằm thanh thản một nấm mồ” *
 mai đây. phủ kín dưới hoa ưu
 đàm...

Hôm nay, một ngày cuối tháng Ba
 của năm 2018, bầu trời đầy mây
 biển, tưởng nhớ Phạm Ngọc Lữ,
 Nguyễn xin đăng lại bài thơ viết
 ngày Lữ từ già bạn bè ra đi:

Lữ đã về lại phá tam giang
 Làm sao tôi im lặng
 dù gió đã ngủ trong vòm cây. cánh
 bướm bay vào cõi không màu
 làm sao tôi quên
 lữ. lữ đã chết
 đã về lại phá tam giang
 quê xưa
 cánh diều. mái tóc tuổi thơ
 đi học qua chiếc cầu tre
 mo cơm mẹ bới

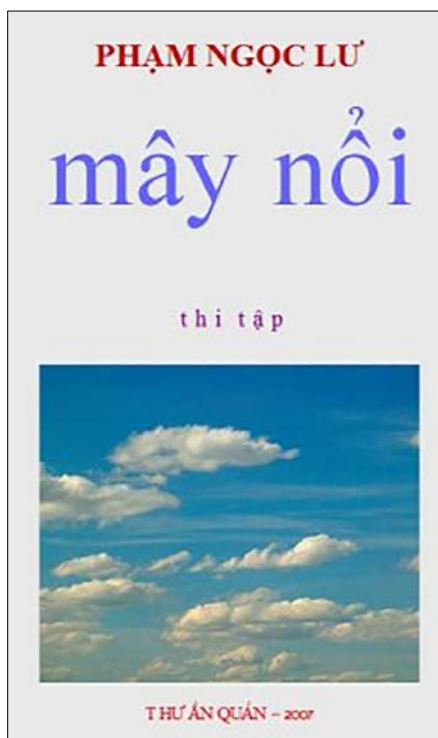
về lại phá tam giang
 buổi chiều gió biển thổi
 rạt rào
 trên mái rạ
 vàng trắng mọc sớm
 những tấm lưới. như hồn. giăng
 qua đêm
 thuyền chài. sương
 đường thi
 những câu thơ. lửa ấm. trong ngôi
 nhà vương phủ
 lữ có về thăm võ ngọc trác. trần
 vàng sao
 có thấy tôi đứng dưới cây bàng.
 nhìn những đám mây. bay qua
 mái ngói

BS Đỗ Hồng Ngọc và nhà thơ Phạm Ngọc Lữ - NGUỒN NGUYỄN THỊ NGUYỆT MAI

chiều nay
 ngồi đọc lại thơ lữ
 nghe sông hàn bạt gió
 hải vân quan đá dựng

biên cương
 cố lý
 gió Lào vẫn thổi
 sao cay mắt
 thơ ai
 như chông xuyên thấu trời
 người về lều cỏ
 nghe tiếng sáo u u
 vầng trăng treo trên ngọn sầu
 đông
 cơm. với rau rừng. nước mắt
 cô lái đò trên bến xưa. còn đợi
 lữ đã về lại phá tam giang
 gọi lại vợ con, bạn bè. tấm áo. và
 những bài thơ
 lữ ơi
 nằm trong cỏ rối
 có nghe. thu vàng hát

NXT
 NG&BH

Hạt trái cacao

Chocolate

Chocolate (Sô-cô-la) là một trong những món ăn được yêu thích nhất trên thế giới, được thưởng thức bởi người ở mọi độ tuổi, đặc biệt là không thể thiếu trong tập tục của lễ Phục Sinh (Easter). Không chỉ ngon miệng, chocolate còn có thể ảnh hưởng tích cực đến tâm trạng, vì nó kích thích cơ thể tiết ra endorphin, một loại hóa chất trong não giúp tăng cảm giác vui và thư giãn.

Một chút lịch sử

Lịch sử của chocolate bắt đầu hơn 3,000 năm trước tại Mesoamerica, nơi người Olmec, Maya và Aztec trồng cây ca cao. Người Maya coi ca cao là thực phẩm thiêng liêng, sử dụng nó để chế biến một loại đồ uống đắng gọi là "xocoatl," thường được trộn với gia vị và dùng trong các nghi lễ tôn giáo. Người Aztec coi nó là món quà thiêng liêng từ các vị thần. Họ đánh giá cao hạt ca cao đến mức sử dụng nó làm tiền tệ. Khi các nhà thám hiểm Tây Ban Nha đến vào thế kỷ 16, họ mang ca cao về châu Âu, thêm sữa và đường vào để làm cho nó ngọt và dễ ăn hơn. Theo thời gian, chocolate đã phát triển từ một loại đồ uống xa xỉ thành những thanh và kẹo mà chúng ta thưởng thức ngày nay.

Khía cạnh sức khỏe của chocolate

Chocolate sữa, một trong những loại phổ biến nhất, thường chứa khoảng 50% đường. Đường được thêm vào để cân bằng vị đắng của ca cao và tạo ra vị ngọt, dễ ăn hơn. Tuy nhiên, dù chocolate có thể mang lại cảm giác thoải mái, nhưng tiêu thụ quá nhiều đường có thể ảnh hưởng tiêu cực đến sức khỏe, đặc biệt là tim mạch, răng miệng. Do đó, chỉ nên ăn chocolate với mức độ vừa phải như một món ăn vặt, đừng tiêu thụ hàng ngày.

Mặt khác, chocolate đen, đặc biệt là những loại có chứa hơn 70% ca cao, mang lại nhiều lợi ích cho sức khỏe, vì chứa ít đường hơn và rất giàu chất chống oxy hóa, giúp bảo vệ cơ thể khỏi tổn thương. Một số nghiên cứu cho thấy rằng ăn một lượng nhỏ chocolate đen có thể cải thiện sức khỏe tim mạch bằng cách giảm huyết áp và tăng cường lưu thông máu. Ngoài ra, chocolate đen còn chứa các khoáng chất như sắt, magnesium và kẽm, rất cần thiết cho các chức năng của cơ thể.

Tuy nhiên, dù có những lợi ích này, vẫn cần tiêu thụ chocolate một cách chừng mực. Ngay cả chocolate đen, nếu ăn quá nhiều, cũng có thể góp phần gây tăng cân do hàm lượng calorie và chất béo cao.

Hiểu về nguồn gốc của chocolate và cách nó được sản xuất cũng có thể hữu ích khi thưởng thức. Chocolate được làm từ hạt ca cao, thu hoạch từ cây ca cao, chủ yếu được trồng ở các khu vực nhiệt đới như Nam Mỹ, Châu Phi và Châu Á. Sau khi thu hoạch, hạt ca cao trải qua tiến trình lên men để phát triển hương vị đậm đà, sau đó được sấy khô, rang và nghiền thành bột nhão, dùng để sản xuất nhiều loại chocolate khác nhau. Hàm lượng ca cao trong một thanh chocolate quyết định hương vị, kết cấu và giá trị dinh dưỡng của nó.

Dù bạn yêu thích chocolate sữa vì vị ngọt hay chocolate đen vì lợi ích sức khỏe, thưởng thức nó một cách có ý thức có thể làm tăng cả hương vị và thú vị.

Kim Loan và Thiên
Ân (x) trong đêm
văn nghệ Tết
2023 tại Arlington,
Texas

50 năm tiếng Việt trên đất mới

KIM LOAN
EDMONTON, CANADA

Năm đó, tôi qua Arlington, Texas thăm gia đình, rồi ghé Dallas thăm người hàng xóm cũ thân thiết từ khi còn ở Việt Nam. Chú Thím ấy đón vợ chồng tôi nồng hậu như mọi khi, bữa ăn đặc sản món Huế như tôi yêu cầu, sau đó kéo nhau ra phòng khách ăn bánh uống trà. Rồi Thím gọi cháu ngoại:

- Thiên Ân ơi, ra đây ca hát cho hai bác Canada nghe đi con.

Cô bé 2, 3 tuổi tung tăng ngoan ngoãn khoanh tay

chào chúng tôi, rồi bạo dạn chạy ra giữa phòng, tay giả bộ cầm micro phone, rồi nhún nhảy tự nhiên hát một bài hát Tiếng Việt thật rõ ràng.

Cũng giống như một số gia đình Việt Nam ở hải ngoại, bé Thiên Ân được ông bà “babysit” nên Tiếng Việt là tiếng nói đầu đời. Nhờ có gene từ ba, mẹ có giọng hát hay nên mới mấy tuổi đầu mà bé hát rất hay, nhịp nhàng hết cả bài hát.

Rồi cứ như thế, khoảng vài năm tôi lại ghé thăm Chú Thím, lại được nghe bé Thiên

Ân hát, rồi bé lớn dần đến tuổi đi học, vẫn là giọng hát bạo dạn say mê. Tôi được chứng kiến giọng hát ấy, cô bé ấy trưởng thành theo thời gian.

Năm 8 tuổi bé tham gia chương trình Vstar Kids do Trung Tâm Thúy Nga và VietFace TV tổ chức và đã được vào vòng chung kết. Cũng từ cuộc thi đó, cái tên Celine Thiên Ân bắt đầu được biết đến rộng rãi trong cộng đồng Người Việt ở vùng Dallas – Grand Prairie Texas, mỗi lần có dịp đến Nam California Thiên Ân

đều có mặt trong “Công Thành Show” và mùa Giáng Sinh nào cũng được mời hát Thánh Ca.

Rồi Celine Thiên Ân bước qua tuổi niên thiếu, vào High School, tiếng hát càng bay xa và là giọng ca không thể thiếu trong các dịp Tết Trung Thu, Tết Nguyên Đán của cộng đồng Việt Nam vùng Dallas và lân cận. Em đã từng được mời hát Quốc Ca Mỹ mở màn trong trận bóng rổ NBA tại Dallas giữa hai đội Mavericks và Phoenix Suns với chiếc áo dài Việt Nam rực rỡ trước hàng ngàn khán giả.

Mùa hè năm 2024, Celine Thiên Ân tốt nghiệp High School với danh dự là Valedictorian nên được chọn là đại diện học sinh Việt Nam tiến lên lễ đài. Tuyệt vời thay là hình ảnh một cô bé đẹp xinh, học giỏi, bước đi với lá cờ Vàng VNCH trên tay, tiêu biểu cho thế hệ tiếp nối Con Rồng Cháu Tiên trên đất Mỹ. Trong bài phát biểu ngày ra trường, Thiên Ân cũng dành ít phút để nói Tiếng Việt dành cho Ông Bà, người thân ngồi dưới khán đài, một cử chỉ đáng yêu và tự hào xiết bao.

Hiện nay Thiên Ân đang học năm Nhất Đại Học với ước mơ trở thành Nhà Sĩ, và vẫn tiếp tục đam mê ca hát phục vụ cộng đồng Việt Nam.

Một cô gái trẻ khác tôi

Thiên Ân trong ngày tốt nghiệp High School Hè 2024

muốn nói đến là em Mê Linh Phạm, dù tôi không trực tiếp biết em nhưng tôi có trong nhóm Văn, Thơ Cô Gái Việt, Minh Châu Trời Đông chung với bác ruột của em. Nhờ vậy, chúng tôi được giới thiệu xem những youtubes em hát, những show em biểu diễn.

Nếu Celine Thiên Ân có giọng hát khỏe, nội lực phù hợp với những bài hát vui nhộn, thì Mê Linh “chuyên trị” dòng nhạc hơi kén người nghe, đó là nhạc thính phòng. Tôi tìm thêm youtubes để biết nhiều hơn về cô bé này, qua chương trình Ước Mơ Việt nghe em ca Giác Mơ Hồi Hương với dáng dấp thanh mảnh, khuôn mặt xinh xắn, đúng là Á Khôi Duyên

Dáng Sinh Viên Liên Trường Nam California 2022.

Hành diện thay thế hệ tiếp nối, đã và đang duy trì “tiếng nước tôi”, mà hai trường hợp Celine Thiên Ân và Mê Linh Phạm là ví dụ điển hình, và chắc chắn còn rất nhiều em trẻ khác, sinh trưởng trên đất Mỹ, nhưng mang dòng máu và tâm hồn Việt Nam đậm đà.

Giờ thì tôi xin chuyển hướng qua Canada, mà khỏi cần kiếm đâu xa, con gái tôi, Amanda cũng là một trường hợp có năng khiếu Tiếng Việt từ lúc còn bé xíu. Khi chưa đi học, ở nhà nói và nghe Tiếng Việt là chuyện đương nhiên, nhưng “nàng” biết cảm nhận

ngôn ngữ nhạy bén. Hồi “nàng” 4-5 tuổi, vì còn biếng ăn nên vẫn bú sữa bình, hôm ấy “nàng” đang nằm vắt chân chữ ngũ trên sàn nhà, bú sữa, tôi có chuyện gì đó bức mình, nên lỡ miệng la mắng “nàng” và gọi là “mày”. Thế là “nàng” giận, quăng bình sữa vào góc nhà, rồi đứng giậm chân khóc lóc:

- Mẹ không được gọi con là “mày”, mẹ phải gọi con là “con”.

Tôi liền hờn mát, cao giọng:

- Ừ, thì “con”!

Nhưng “nàng” khóc to hơn:

- Không! Mẹ phải nói “con” nhẹ nhàng dịu dàng, không được lớn tiếng.

Lần này, tôi bật cười và ôm “nàng” xin lỗi.

Rồi “nàng” lớn lên, 9, 10 tuổi nghe nhạc Việt cùng ba cùng mẹ, biết hát ngon lành ngọt xớt nguyên cả bài hát “*hoa vẫn hồng trước sân nhà tôi/ chim vẫn hót trong vườn nhà tôi.*” (tác giả Thanh Tùng), rồi “*mai tôi đi chắc trời giăng mưa lũ/ mưa thì mưa chắc tôi không bước vội ..*” (tác giả Nguyễn Sa/Song Ngọc), và vài bài hát khác dù “nàng” đã đi học, tiếp xúc với ngôn ngữ và âm nhạc Phương Tây.

Có lần tôi gọi “nàng”:

- Đà ơi, Đà ơi

“Nàng” liền phụng phịu:

- Tên con là Amanda đẹp vậy, mẹ cứ gọi “Đà Đà” nghe xấu hoắc, y như bác Hai gọi chị Elly là “Lì”, gọi chị Tiffany là “Nì”, kỳ cục quá!

- Ủa ủa, mẹ gọi con bao năm nay con có nói gì đâu, sao bây giờ phản đối? Mà nè, trước khi chọn tên Amanda cho con, mẹ tính chọn tên Jennifer đấy, giờ còn muốn “Đà” hay muốn “Phờ”?

- Thì bây giờ con lớn rồi, con không muốn “Đà”, càng không muốn “Phờ”! Hay mẹ gọi con là Đào, Hồng Đào, giống như cô Hồng Đào diễn hài trên chương trình Thúy Nga, con thích tên đó.

Ui chu choa ời, có lẽ “nàng” là cô bé duy nhất, hoặc là cô bé đầu tiên, ở hải ngoại tự đặt tên Việt cho mình, và từ đó đến nay đi đâu gặp người Việt “nàng” cũng giới thiệu:

- Dạ, tên con là Amanda Hồng Đào.

Vào tuổi niên thiếu từ cấp hai đến cấp ba, tôi cho Amanda tham gia sinh hoạt nơi Hội Người Việt, vào nhóm múa, từng làm MC tiếng Việt cho Hội Tết Trung Thu, và hát Quốc Ca Canada-Việt Nam trong một lần Hội Chợ Tết Cộng Đồng.

Đến Nhà Thờ, Amanda vào nhóm tình nguyện dạy Giáo Lý cho các em bé bằng cả Tiếng Việt và Tiếng Anh, cũng như ghi danh vào nhóm đọc sách Thánh bằng Tiếng

Kim Loan và con gái, Amanda Hồng Đào trong một dịp thiện nguyện Hội Heritage tại Edmonton, Canada

Việt (Lời Chúa Cự Ước) trong những dịp Lễ lớn.

Đến nay, khi tôi viết những dòng chữ này thì nàng đã lớn, bước vào tuổi 28 (nên tôi bỏ ngoặc kép ra khỏi chữ nàng). Nàng đang là Head Nurse trong một

Children Hospital. Nhờ biết hai thứ tiếng (Việt và English) nên hễ trong bệnh viện có những trường hợp cần thông dịch là nàng được gọi đến giúp đỡ. (Cũng có nhiều chuyện cười ra nước mắt nhờ khả năng bilingual của nàng, tôi đã viết

trong các chuyện “Biết Rồi Khổ Lắm...” và “Đầu Năm Nhiều Chuyện” đăng trên Việt Báo mục Văn Học Nghệ Thuật).

Nàng mới vừa lấy chồng gần một năm nay, chồng nàng mang dòng máu Tàu và Tây, nhưng nàng vẫn cho chồng nghe một số bài nhạc Việt mà nàng yêu thích, rồi giải nghĩa từng câu hát cho chồng hiểu, có gì khó hơn thì nàng hỏi tôi:

- Mẹ ơi, “người từ trăm năm/ về khơi tình động/ người từ trăm năm/ về như dao nhọn/ dao vết ngọt đậm/ ta chết trăm năm”...là sao hả mẹ?

Tôi cố vận dụng hết hiểu biết để giảng cả bài hát cho nàng, dù rằng khi Nguyễn Tất Nhiên làm bài thơ này rồi được Phạm Duy phổ nhạc

Amanda Hồng Đào làm MC Tiếng Việt trong Hội Tết Trung Thu tại Edmonton, Canada

“Thà Như Giọt Mưa” thì tôi còn là cô bé để tóc muôm dừa (miêng vùa, tóc gạo dừa), cỡi trần tắm mưa ngoài đường.

Nhưng bài đó cũng chưa làm khó tôi như bài này:

- Mẹ ơi, “*Lệ rừng rừng trên mắt người hôm qua,/ Có bóng em lung linh quanh phím ngà/Em xa ta mà vóc dáng kiều sa/ Ta cúi đầu đi về mộ đời ta...*” nói sao cho chồng con hiểu đây, ảnh thích điệu hòa âm nhạc này và giọng Quốc Khanh hay quá .

- Ủa, từ từ để mẹ nghĩ xem ...

Tiếc là nhạc sĩ Anh Bằng không còn chớ nếu còn, tôi cũng dám email tác giả hỏi nhờ giúp, như đã từng email nhạc sĩ Phạm Duy chỉ vì tôi và một anh trong ban Báo Chí Giáo

Xứ từng tranh luận. Tôi nói rằng “*tóc mai sợi vấn sợi dài/ lấy nhau chẳng đặt thương hoài ngàn năm*” là từ ca dao Việt Nam, còn anh ấy là “fan cứng” của Phạm Duy cứ nhất quyết đó là câu thơ của Phạm Duy trong bài hát “Tóc Mai Sợi Vấn Sợi Dài”, và kết quả Phạm Duy trả lời là tôi đúng! (thuở đó Google chưa thịnh hành).

Nàng vẫn thích hỏi về Tiếng Việt, y như ngày xưa nàng có nhiều điệp khúc, mẹ ơi, tại sao là “chợ búa”, tại sao là “gà quế”, tại sao “buồn cười”, mẹ ơi, mẹ ơi và mẹ ơi ...

Còn tục ngữ, ca dao, dân ca... là cả một kho tàng, nhưng để giảng giải cho sự hay thắc mắc của nàng cũng là một vấn đề, cũng may lúc này đã có bác Google nên mọi chuyện

dễ dàng hơn nhiều.

Vậy đó, hai mẹ con tôi “học hỏi lẫn nhau”. Tôi dạy nàng hiểu sâu sắc hơn Tiếng Việt, nàng cũng giúp tôi chỉnh sửa trong chuyện nói, viết Tiếng Anh, và cả âm nhạc. Hồi nàng còn học Đại Học, mỗi sáng tôi lái xe đưa nàng ra bến xe điện ngầm để đến trường, lúc bài Hello của Adele đang nổi đình đám, nàng mở cho tôi nghe trên xe, hát theo, giải nghĩa những từ tôi chưa nghe kịp, riết tôi thuộc và yêu bài này hồi nào hổng hay. Hiện nay, mấy bài thịnh hành của Taylor Swift nàng cũng ngân nga, tiếc là nàng đã ở riêng với chồng, chớ không thì tôi cũng có thêm vài bài cho hợp phong trào với đám trẻ.

Mới đây trong bữa ăn sum họp cuối năm, tôi phải giải thích từng từ từng chữ cho nàng và thằng rể của tôi, một bài vui trên Facebook, đại khái rằng, tiếng Anh đơn giản nói về chữ “chết” là “die”, hoặc “pass away”, trong khi tiếng Việt mình thì ... bao la, đếm một nghỉ! Này nhé: *chết-ngõm củ tỏi- đi bán muối-châu Diêm Vương-gặp ông bà ông vải- chán sống - thích ngắm gà khỏa thân- muốn ăn chuối cả nải- về cõi Niết Bàn- tiêu diêu miền cực lạc- được Chúa gọi về- ở nơi Suối Vàng -nghỉ ngơi nơi chín suối...* Nàng và thằng rể cười thả ga, khen tiếng Việt mình độc đáo, phong phú, tuyệt vời!

Thành quả của Celine Thiên Ân, Mê Linh Phạm, Amanda và nhiều trẻ Việt thế hệ thứ 3 tại hải ngoại, là một quá trình thâm nhuần Tiếng Việt từ khi mới ra đời, trong chiếc nôi ông bà cha mẹ họ hàng cùng dạy dỗ con cháu không quên tiếng nói cội nguồn, là những buổi học tại các trường Việt Ngữ khắp nơi của các Hội Người Việt, Chùa, Nhà Thờ Công Giáo, Hội Thánh Tin Lành v.v.

Tôi cũng từng là cô giáo Việt Ngữ tại Hội Người Việt Edmonton một thời gian. Năm đầu tiên, tôi dạy lớp Một, có một cô gái trẻ dẫn đưa con gái lai chừng 7-8 tuổi đến

Kim Loan (x), khi còn dạy Tiếng Việt tại trường Việt Ngữ Edmonton

ghi danh. Xong xuôi, cô ấy giới thiệu người chồng da trắng đứng bên cạnh:

- Chị ơi, cho em ghi danh ông xã em, Joshua vào học lớp Một cùng với con gái em luôn nha!

Tôi cười cười, vì nghĩ cô ấy nói đùa, nhưng cô ấy rất nghiêm túc:

- Em nói thiệt đó chị, vì hàng năm tụi em đều đi qua quê Tiên Giang thăm gia đình em, nên anh muốn học Tiếng Việt để còn nghe bên vợ nói chuyện. Vả lại, anh là người đưa con đến đây học, rồi anh vào học luôn, học xong anh lái đưa con về, khỏi mất công đón đưa.

Thế là lớp tôi có một “học sinh đặc biệt”. Chàng Canada này dễ thương lắm, giờ ra chơi, chàng thực tập Tiếng Việt với mấy “bạn” cùng lớp, nhiều phen cười bể bụng.

Mùa chuẩn bị Tết đến, lớp nào cũng chỉ học tiết đầu, sau giờ ra chơi là tập Văn Nghệ để trình diễn tại Hội Chợ Tết, vui hết biết. Bên đây tôi mở nhạc Trống Cơm tập cho lớp mình, bên kia là bài múa Nắng Xuân, dưới lầu thì tập kịch, Áo Dài show, còn mấy em không trong nhóm múa thì gom lại ... hợp ca Xuân Đã Về, cả trường chọn rộn, chàng “học trò” Canada ngồi xem chúng tôi tập vượt đầy thích thú, rồi chạy qua tiệm Bakery đầu đường mua bánh mời mọi người.

Sau gần chục năm (dạy lớp Việt Ngữ và trong Ban Chấp Hành của Hội), gia đình tôi dọn về phía Bắc, xa trung tâm nên tôi không còn tham gia sinh hoạt với Hội Người Việt. Thỉnh thoảng đi chợ, hoặc đi đâu đó, gặp lại các em học trò cũ. Thực tình mà nói, ngoài những đứa vẫn nói Tiếng Việt khá rành rẽ, cũng có đứa nói lồm bồm, có đứa quên hẳn Tiếng Việt, trả hết cho Thầy Cô, nhưng vẫn cúi đầu chào Cô rất lễ phép, rồi cười ngượng nghịu khi tôi yêu cầu em phải trả lời cô bằng Tiếng Việt.

Có khi tôi nhận lời làm MC Hội Chợ Tết, lại được nhìn các em học sinh trường Việt Ngữ trong các tiết mục ca múa, lòng tôi lại bồi hồi nhớ về những kỷ niệm của một thời đã qua, cùng với Ban Giám Hiệu và các Thầy Cô khác, với một tâm huyết giữ gìn Tiếng Việt cho các thế hệ sau này, để các em sẽ như bài hát của Phạm Duy: “Tôi yêu tiếng nước tôi, từ khi mới ra đời người ơi, mẹ hiền ru những câu xa vời, à à ời tiếng ru muôn đời ...”

Viết về đề tài dạy Tiếng Việt là rã trúng “đài”... “bệnh nghề nghiệp” ngày xưa, tôi có thể viết nhiều hơn nữa, nhưng xin được tạm dừng nơi đây để viết bài Thơ, dành tặng cho tất cả các Thầy Cô và các học trò Việt Ngữ ở khắp nơi hải ngoại:

Các em là người Việt Nam

*Cô dạy các em học tiếng Việt Nam
Để các em nhớ cội nguồn dân tộc
Một đất nước rất xa nơi em sống
Bên bờ Thái Bình có tự ngàn năm*

*Em sẽ hiểu được bao nỗi nhọc nhằn
Những xương máu hy sinh bao thế hệ
Dân tộc Việt Nam mấy lần dẫu bể
Khao khát cuộc đời hạnh phúc tự do*

*Học tiếng Việt Nam để biết quê Cha
Để tha thiết muốn hiểu về đất Mẹ
Em sẽ nghe câu ca dao thuở nhỏ
Cha mẹ ông bà đã thấm lời ru*

*Dù em có hiểu ý nghĩa hay chưa
Sự học hỏi vẫn là điều đáng quý
Các em là bầy chim non xa xứ
Nước Việt Nam em chỉ biết bằng lời*

*Các em sẽ có nhiều giấc mộng đời
Ở một nước văn minh và giàu đẹp
Lớp Việt Ngữ là nơi cô đã gặp
Những tâm hồn như giấy trắng thơ ngây*

*Cô và trò cùng tập đọc, vui vầy
Tiếng mẹ đẻ mà sao nghe ngóng nghịu
Có em nói tiếng Việt không ai hiểu
Dẫu vụng về, cố gắng, thương làm sao*

*Cũng có em nói tiếng Việt ngọt ngào
Như tiếng sáo líu lo và rành rẽ
Tự hào thay, những học trò bé nhỏ
Tiếng Việt trên môi thắm đượm tình quê*

*Cô và trò, trong lớp học, mộng mơ
Lũy tre xanh, cánh diều, đồng lúa chín
Kìa dòng sông trôi, con thuyền ghé bến
Đêm trăng thanh nghe gió hát êm đêm*

*Và những câu chuyện cổ tích, thần tiên
Lịch sử, địa lý dải đất hình chữ S
Học đi em, tiếng Việt mình rất đẹp
Để mai này xây dựng lại non sông*

*“Tiếng Việt còn, nước Việt còn”, em biết không?
Dù chúng ta xa quê hương vạn dặm
Cô hạnh phúc vì các em vẫn nhớ
Các em mãi là giòng giống Việt Nam*

KL

EDMONTON, THÁNG 3/2025

TRUYỆN MIỀN ĐÔNG TUYẾT

Lão phù thủy của bộ lạc

NGUYỄN MẠNH TUÂN phóng tác

Không khí trong bản mấy bữa nay buồn tẻ hẳn đi: không còn giọng nói cười hồn nhiên của đám đàn bà vừa ngồi sưởi nắng, vừa thuộc da, hay khâu những đôi ủng da hải cẩu mềm và ấm như lót thứ len tốt bên trong. Bọn đàn ông vốn ít nói, lại lầm lì thêm, mặt nặng trịch, guồng guồng ngồi vệt lẫn nhau. Thậm chí tới lũ chó lang thang cũng không dám lại gần người như mọi khi...

Chúng vênh tai nghe ngóng, hơi thấy động đã phóng tuốt vào rừng. Cái ngọt ngào đè trĩu lên đầu lũ trẻ: chẳng đứa nào dám nô giỡn, chạy đuổi nhau quanh đám lều da thú căng thành nửa vòng tròn, bên dòng suối...

Thằng Đa, đứa bé gián tiếp trách nhiệm về việc xảy ra, bị mẹ đánh một trận, cha đánh một trận, bây giờ lên ra nằm thu lu dưới chiếc xuồng lật úp trên bãi, khóc thút thít, nhìn đời bằng cặp mắt giận hờn...

Tai hại cho tất cả là lão phù thủy của bộ lạc, lão Cun, lúc này đông chặt cửa lều, không bừa chú cho ai, nên chẳng còn cách nào tìm ra thủ phạm vụ trộm bí mật làm cả bộ lạc mất ăn mất ngủ. Tháng trước, lão Cun có cho mọi người hay:

- Gió Nam thổi sớm, chắc biển lặng, ai muốn đi xa cũng được!

Tin lời lão, cả bộ tộc kéo nhau ra khơi thì trời nổi gió, không phải thứ gió ấm áp thường ngày, mà là gió bắc buốt như cắt thịt; hai chiếc thuyền bị sóng lật, chiếc thứ ba đựng đá ngầm, may mà chỉ có một người chết!...

Lão phù thủy đã gieo quẻ sai, lão tuyên bố vậy, nhưng chẳng ai tin: thiên hạ không đem thịt, cá, da thú, tới nhờ gã lo liệu công việc như trước nữa... Vì vậy lão đối với tất cả mọi người. Có người đoán:

- Lão ăn chay, sấm hối... Chắc vậy!

Sự thực lão chẳng ăn chay chút nào, trong kho lương của lão còn cả đồng thịt cá khô, trông bắt thèm kia!

Câu chuyện rắc rối từ

việc mù Hun mất tấm chắn len, tấm chắn thực là dày dặn, ấm áp, chẳng kém gì tấm da chồn giữa mùa, vào lúc lông mọc dài nhất, mịn màng nhất... Mù còn quý nó hơn vì đã mua được với giá rẻ mạt của một tay chơi, thuộc bộ lạc bên cạnh.

- Thằng cha đại thiệt chó!... Đáng cả chục bộ da thú mà bán vứt đi không hà!

Nhưng mù biết đâu: Tấm chắn đẹp đẽ, đắt giá đó chính là của một tay thợ săn da trắng bị thổ dân giết cách đây không lâu... Việc mất tích này đã khiến chiếc tàu tuần tiểu quanh quần mãi trong các vùng biển khiến hàng chục bộ lạc phải lần vào rừng.

Mù hãnh diện vì tấm chắn quý; cả bộ lạc cũng hãnh diện lây... Tên mù được thiên hạ nhắc nhở tới nhiều, nhất là khi tuyết phủ kín mặt đất, và từng tảng băng từ đâu kéo về, bồng bềnh trên vịnh biển... Nói đến mù, người ta nghĩ ngay đến tấm chắn, và sự ấm áp, thú vị tuyệt vời của ai được nằm trong đó...

Vậy mà chắn bị mất trộm, mới tai hại!... Mà mất một cách bí mật lạ lùng!

Mù nhắc đi nhắc lại cả ngàn lần câu chuyện này:

- Tôi vừa phơi chắn sau lều thì thằng Đa khóc thét lên... Có gì đâu: nó ăn vụng bột, ngã chúi

vào trong thùng, chỉ thò đôi chân ra, giẫy giụa như cành cây gập gió... Tôi lôi nó ra, đập cho nó mấy cái... Quay lại, đã không thấy chắn đâu, kỳ chưa?...

Nhóm đàn bà bu quanh mù gật đầu:

- Kỳ thiệt chó!

Có tiếng thở dài:

- Tai hại thực... Trời lại trở rét nữa!

Một người thêm:

- Chẳng bao giờ kiếm được tấm chắn tốt như vậy đâu!

Vài ba người phụ họa:

- Chị gặp rủi, chúng tôi cũng buồn!...

Nhưng trong bụng, ai cũng thú vị: thế là từ nay mù Hun cũng chẳng hơn gì họ nữa rồi!

Trong lúc đó, người đàn bà kém may mắn nhắc lại lần thứ một ngàn lẻ một:

- Tôi vừa phơi chắn sau lều thì thằng Đa...

Người chồng, nghe chán tai, phát gắt:

- Thôi, nói mãi!... Chẳng có người nào lạ léo hánh tới, vậy kẻ trộm phải là người trong bộ lạc mình.

Mọi người nhao nhao:

- Ai vậy cà?... Ai nữ vậy nhỉ!... Tệ thật!

Người đàn ông gật gù ra vẻ bí mật:

- Rồi sẽ hay... Ai thì phù phép cũng tìm ra!

Mấy tiếng bùa chú, phù

phép... làm nhóm đàn bà thấy lạnh lạnh phía xương sống; họ nhìn nhau, sợ sệt hiện trên nét mặt thường ngày trầm tĩnh tới độ đần độn.

Giọng mù Hun nửa dọa nạt nửa tự phụ:

- Tôi mời thầy mo Kiu đó!... Chiêu nay thầy tới... Thuyền 4 người chèo, chắc nước triều lên là ghé bến thôi... Chờ coi!

Nhưng chẳng ai dám đứng đó mà chờ... Họ lặng lẽ tản mác mỗi người một nơi. Niềm lo âu, sợ hãi bắt đầu trĩu nặng trong lòng mọi người... Trong tất cả hoạn nạn bất ngờ thì bùa chú, phù phép của các tay phù thủy là tai hại nhất! Chỉ có họ mới tiếp xúc được với thần linh, mới biết rõ ai là người bị ma quỷ hớp hồn!...

Mà trong đám phù thủy, thầy mo Kiu, ở bộ lạc phía bên kia vịnh, nổi tiếng là ghê gớm nhất! Chẳng ai lại tìm ra kẻ gian cũng như nghĩ được những cách trừng phạt tội nhân tàn nhẫn như lão.

Đã có lần tìm được hồn ma trong người đứa trẻ lên 3, trừ mãi không được, lão ra lệnh đem đứa nhỏ phơi trên đám gai ròn rã 7 ngày liền... Sau đó, xác đứa bé được liệng xuống biển; hồn ma cũng không chịu đi cho, cứ theo sóng giạt mãi vào bờ biển như một đe dọa đối với bộ lạc. Cuối cùng lão phù thủy đành bắt hai trai tráng trời vào cọc

cho nước triều chìm chết ngộp, mới trừ được tà!...

Câu chuyện ghê gớm ấy ai cũng rõ.

Vậy mà lần này mù Hun cả gan mời lão tới đủ rõ mù xót xa tấm chắn biết chừng nào!

Đáng lý mù nên nhờ lão Cun mới phải. Lão cũng tài lắm chứ, nhưng lão không nhận giúp bất cứ ai trong lúc này, mới ngặt!

Từ già đến trẻ trong bộ lạc chỉ nghe tên lão Kiu cũng bủn rủn chân tay trừ có gã Sim!... Gã xưa nay chẳng biết sợ bất cứ ai, cả ma lẫn quỷ. Ai cũng đoán hắn rồi chết bất đắc kỳ tử cho coi!... Vậy mà gã vẫn nhơn nhơn:

- Kiu hay Kíu cũng vậy thôi!... Có nhát gan mới sợ lão ngáo ộp quen dọa đàn bà con nít!

Vài người lớn tuổi bảo gã:

- Đồ ngu!... Lão Kiu sắp tới, liệu mà giữ miệng, không lại chết oan!

Sim cười hô hố:

- Đến người còn chẳng sợ nữa là ma... Cái gì mà trông thấy tổ mới tin...

Lão Lát trợn mắt nhìn gã:

- Thằng này gan cóc tía chắc!... Có cái chỉ tay phù thủy thấy được thôi... Minh người trần mắt thịt...

Sim lắc đầu ái ngại:

- Phù thủy dễ không là người?... Họ cũng như mình, khác gì đâu?

Đoạn gã bỏ ra bãi mặc đám người yếu bóng vía bàn tán với nhau. Loáng thoáng gã còn nghe:

- Cha đó sẵn sẵn, chài lưới khá... Phải cái báng bỏ thân thánh, không tốt!

- Vậy mà gã phong lưu hơn mình, chẳng bao giờ mất gì cho thầy mo, thầy cúng hết!... Cũng xong!

Sim quay cổ lại:

- Anh em bắt chước tôi lại hóa hay... Tội nghiệp, đàn ông gì mà như lũ trẻ sợ bóng đêm vậy!

Tiếng cười chế nhạo của gã vang dội cho tới lúc thuyền lão Kiu ghé bãi. Khi lão phù thủy vấp phải viên đá chúi người đi, gã còn cả gan buông tiếng giễu cợt. Lão Kiu trợn mắt nhìn, nhưng không nói gì ... Lão lẳng lặng rẽ đám đông, tới thẳng nhà thầy mo Cun... Đất có thổ công, sông có hà bá: lão tới đây ra mắt người phù thủy địa phương là khôn.

Chẳng ai hiểu trong cuộc gặp gỡ này, hai lão trao đổi pháp thuật gì cho nhau, vì không ai có gan ghé tới gần. Họ đứng tận đằng xa, thì thầm lo lắng như đàn chim non gặp trời bão tuyết.

Sự thực, hai người phù thủy chẳng thân ái gì với nhau: mỗi lão đều có thủ đoạn riêng để hạ nhau, nếu gặp dịp tốt. Lão Kiu nơm nớp lo, lão cất tiếng trước:

- Chào thầy Cun... Tôi tới

kính thăm thầy!

Thân hình cao lớn của lão choán gần hết khuôn cửa nhỏ hẹp, càng làm cho lão Cun thấy mình gầy gò yếu đuối hơn. Cái thua kém về thể xác đó khiến lão khó chịu đôi chút, nhưng lão vẫn nhã nhặn:

- Chào thầy... Thầy tới thăm tôi hoan hỉ lắm...

Giọng lão the thé, như tiếng dế nhỏ nhẻ từ đâu vắng lại.

- Tôi nghe thầy không được vui...

Lão Cun gượng cười:

- Tôi gặp lắm chuyện buồn phiền... Có thầy tới giúp dân bộ lạc là may quá!

- Thực ra, tôi chẳng muốn vậy...

- Sao?... Tôi vui lòng mà!

Lão Kiu gãi đầu, ra vẻ suy nghĩ:

- Tôi... xin chia đôi số thưởng với thầy, chịu không?

Giọng lão Cun trở nên danh thếp:

- Đâu được!... Thầy giúp tôi là quý rồi...

Có chút lo ngại trong câu hỏi của người phù thủy mới tới:

- Vậy chuyện mất chân của mụ Hun khó khăn lắm sao?

Lão vừa hỏi vừa nhìn đắm đắm vào mắt người đồng nghiệp đang nhếch nụ cười nửa buồn nửa chán chường: lão Cun

hiểu ý gã muốn biết tình hình vụ trộm đây... Thực là một dịp tốt để lão gài bẫy, dìm lão Kiu xuống đất đen cho coi!...

- Ô... Có gì đâu... Thầy tìm ra ngay mà, xưa nay phù phép của thầy vẫn nổi tiếng đó thôi...

Lão Kiu nhả nhó:

- Đành vậy... Nhưng đôi khi có người chỉ dẫn cho vẫn hơn... Thầy lạ gì...

Ngừng một giây, lão ghé sát tai người phù thủy già:

- Thầy nghe người trong bộ lạc thăm thì gì không?

Lão Cun không trả lời ngay, lão quơ tay ra sau, rút trong chiếc dây, đôi giày đi tuyết bằng da hải cẩu, lột thêm lớp da chồn phía trong, ấm mềm như nhung:

- Thầy coi... đôi ủng đẹp chưa?... Tôi mất bao công phu mới kiếm được đó...

Lão Kiu chăm chú đón từng lời nói, người nghiêng hẳn về một phía, cặp mắt hau háu như thú đón mồi. Tiếng lão Cun thấp hẳn xuống, nhuốm vẻ bí mật đôi chút:

- Của thằng Lám đây... Thằng cha ưa dùng toàn của tốt, tôi nghĩ vậy...

Lão Kiu sốt ruột:

- Vậy chắc nó rồi... Chấn len của mụ Hun thuộc loại hảo hạng mà!

Lão Cun nhìn đồng nghiệp một cách thán phục, nhưng không nói gì thêm. Lão còn có ý

ân hận đã trót nói quá nhiều... Lão ngó ra ngoài, gật gù:

- Bữa nay trời đẹp... Thầy làm phép thuận lợi lắm đấy!

Lão Kiu tươi cười đứng dậy... Lão coi như mình nắm vững tình thế rồi; giọng lão ngọt như mía lùi:

- Thầy tài tình thực!... Tôi không quên thầy đâu. Thằng Lám sẽ biết tay tôi!

Sim đang lúi húi sửa chiếc thuyền con, thứ thuyền một người ngồi, ngoài bọc da hải cẩu, dân Êt-ki-mô vẫn thường dùng, gã thoáng thấy lão Kiu đi ngang, mặt lăm lè như sắp ra oai với ai... Sim cười gằn, dừng tay, với khẩu súng săn bên cạnh, lách cách lên đạn. Lão Kiu trông rõ cử chỉ đó, nhưng tảng lờ như không thấy gì, lão chưa muốn rắc rối với ai trước khi xong việc.

Tiếng lão oang oang:

- Mọi người lại cả đây!... Thầy mo Kiu bắt kẻ trộm chân của mụ Hun cho coi!

Lão đã tính họp dân bộ lạc tại lều của người mất của, như vậy không khí buổi lễ trang trọng hơn; có điều lão hơi ngán Sim: chắc gì gã chịu đến đó; mà lão cần gã biết tài mình để dần mặt tên trai trắng bướng bỉnh nhất trong bộ lạc cho coi!

Có khoảng dăm chục người xúm quanh lão,

ai nấy mặt tái mét, râu rĩ như dự đám tang. Mụ Hun lếch thếch chạy tới sau hết, lấm lét như chính mụ là kẻ phạm tội. Lão Kiu quát:

- Mụ để chần len ở đâu nào?

- Tôi vừa phơi ở sau lều thì chần biến mất... Khổ chưa!

Giọng mụ thút thít như đứa trẻ vừa phải đòn, thảm nã lạ!

- Kỳ há!

- Chính tại thằng Đa... Nó ăn vụng bột...

Câu chuyện mất chần được nhắc lại một lần nữa với đầy đủ chi tiết. Lão Kiu chốc chốc lại gật đầu, có lúc lão giậm chân

như đánh nhịp. Lão trở vào mặt người đàn bà, cười gằn:

- Chần len của mụ tốt lắm... Mụ giàu nhất bộ lạc phải không?

Mụ Hun chối đây đây:

- Đâu có... Tôi nghèo mà... Tôi chẳng có gì hết!

Nhưng thấy nét nhăn nhó của lão Kiu, mụ không dám nói nhiều, lẳng lặng nhìn xuống đất. Lão đâu chịu để mụ yên: lão chồm lên, mắt trợn ngược, hàm trễ xuống... găm gờ như sắp hóa dại... Tay lão chưa đụng tới mụ Hun, thân hình người đàn bà đã co rúm lại, ngã vật xuống như đồng giẻ rách... Lão Kiu trông thực đáng sợ:

Lão hoa chân múa tay, vẫy vẹo mình mảy như người đang chịu cực hình hay đang động kinh; toàn thân lão run bần, giật từng cơn... Một thứ bọt trắng xóa sùi ra bên mép. Trước mắt nhóm người khờ khạo, lúc này thần đang nhập vào lão rồi đó!

Bọn đàn bà bắt đầu ngả nghiêng, đảo người từ trước ra sau miệng lảm nhảm cầu nguyện; nhóm đàn ông cũng ảnh hưởng lây, đồ dẫn như mất hồn. Chỉ có Sim còn tỉnh táo, gã nhìn quang cảnh đó một cách bình thản, như người xem trò vui. Nhưng lâu dần gã cũng hơi xao xuyến: bao đời tổ tiên gã bị kiềm chế

dưới uy quyền bọn phù thủy, nên dù sao trong tiềm thức của gã cũng thức dậy niềm sợ hãi mơ hồ... Mặc dù gã là người duy nhất trong bộ lạc đã gần gũi người da trắng và hiểu biết nhiều phép thuật kỳ diệu của họ...

Lúc này lão Kiu không còn chút gì là người, phải nói lão là quỷ hiện thân: mớ tóc dài rũ rượi, xõa sau lưng, cuộn ngang mặt mỗi lần lão nhảy dựng, như một thứ bờm của loài thú; mắt lão đỏ xọng, tóe ánh lửa, còn mặt mũi nhăn nhúm một cách ghê rợn... Cứ nhảy một hồi lão lại rú lên, tiếng rú nghe na ná tiếng tru của chó sói.

Lão nhảy múa theo một

nhịp điệu đặc biệt có sức cuốn hút lạ lùng... Chỉ một lúc sau, hầu hết người có mặt đều đu đưa thân hình, uốn éo theo lão. Vào lúc cuộc lễ tới hồi gay gắt nhất lão Kiu chợt dừng phắt lại, giơ thẳng ngón tay nhọn hoắt như một thứ móng sắt trở ra phía trước... Cử chỉ đột ngột này của lão đi đôi với tiếng rên rỉ nghẹn ngào phát ra từ họng lão, có tác dụng làm đám người khờ khạo đứng đó sợ tới ngậy người... Ngón tay cứ từ từ quanh một vòng đem theo tai họa chết chóc cho kẻ nào bị nhắm thẳng vào mặt... Chỉ những người được nó lướt qua mới yên trí là thoát... Thoát chết, họ càng chú ý theo dõi xem nạn nhân là ai đây... Không khí ngột ngạt khiến có người lịm đi...

Rồi tiếng reo mừng thoát từ hàng chục bộ ngực vạm vỡ khi ngón tay lão Kiu dừng lại trước mặt Lám. Gã này người tái nhợt, tự coi như chết tới nơi, chưa chi đã khụy xuống, rũ rượi như gà bị cắt tiết... Gã toan nói mà không sao cất tiếng lên được, lưỡi gã dính chặt vào hàm, khô cứng như nhện khát từ mấy bữa.

Lão Kiu mệt đừ, ngồi xuống tảng đá, thở dốc, đôi mắt nhắm nghiền... Lão chờ đợi những tiếng hò hét, đòi xử tội kẻ phạm tội, như trăm ngàn lần trước đây lão vẫn quen nghe, sau mỗi lần nhảy múa như vậy... Rồi

lát nữa đây, tất cả những người có mặt sẽ lăn xả vào tội nhân như bầy sói vồ con cừu non... Cảnh tượng này bao giờ cũng làm cho lão khoan khoái, và tăng uy tín lão thêm đôi chút.

Vậy mà sao lần này chẳng thấy ai cất tiếng đòi hỏi mới kỳ!... Mấy chục người ỳ ra đó, ngơ ngác, không phản ứng gì hết... Rồi có tiếng cười gằn của Sim, giọng cười xác xược lạ lùng... Vài ba người bắt chước, rồi tất cả cười ô một lượt, khiến lão Kiu ngỡ ngàng... Lão giật thót người:

- Sao vậy cà?

Sim cười thêm một dịp nữa, rồi trở tay vào lão:

- Lầm rồi!... Lần này phép của lão hết linh rồi!

Gã trẻ tuổi bị chỉ định là thủ phạm vụ trộm lúc này mới lấp bắp lên tiếng:

- Lão Kiu à!... Cả bộ lạc ai cũng biết tôi đi săn hải cẩu, mãi sáng nay mới về mà... Tôi biết chuyện chặn chiếu gì đâu!

Tất cả phụ họa lời hắn:

- Đúng rồi!... Gã vừa về tới... Chăn của mụ Hun mất từ lâu rồi kia!

Mụ Hun hết sợ lão phù thủy... Thì ra phù phép linh tới đâu cũng có lúc sai lầm!... Mụ rít lên:

- Nhảm quá!... Tôi không trả tiền lão đâu!... Lão phải thường tiền mượn thuyền cho tôi đi!

Dáng điệu mụ trước đây

khúm núm, trở nên hung hăng một cách tức cười.

Lão phù thủy ngẩn ngơ như mất hồn, lão nhớ lại nét mặt bí hiểm với nụ cười chán chường của lão Cun, rồi lờ lờ nói ồm ồm khi này:

- ...Của thằng Lám đây... Thằng cha ưa dùng toàn của tốt, tôi nghĩ vậy!...

Thì ra lão Cun gài bẫy mà lão vẫn dậm đầu vào một cách đại đột, nhục chưa!

Lão đứng phắt dậy, rẽ đám đông chạy lại lều tay phù thủy địa phương. Sau lưng lão, tiếng cười mỉa mai, tiếng phê bình xỏ xiên, tiếng chửi rửa tục tĩu vang lên; lão Kiu tảng lờ như không nghe thấy gì.

Cửa lều lão Cun đóng chặt... Tha hồ cho tay phù thủy mới tới hết gõ lại đập vẫn êm rơ. Nhưng tới lúc lão Kiu tính vác tảng đá phá cửa, thì có tiếng khản nguyện từ trong vọng ra... Nghe tiếng lão Cun, cả bộ lạc ủa lại, vài người vác gậy gộc toan đánh lão Kiu, nhưng lão nhanh chân chạy được... Lão biết mình chẳng còn uy quyền gì đối với bộ lạc xa lạ này, một khi bùa phép của lão bị coi là hết thiêng liêng. Lão thoáng thấy một người nhặt viên đá, một người nữa bắt chước, thế là lão hoảng sợ thực sự, phóng ra bờ biển cho nhanh.

Khi con thuyền lướt đi khá xa, lão mới hoàn hồn. Lão vừa thở vừa nguyên

rửa từ lão đồng nghiệp xỏ xiên cho tới đám dân chúng bất lương!

Trong lúc đó, nhóm người tụ tập trước lều lão Cun mỗi lúc một đông hơn, họ hết lời van nài, xin lão ra tay giúp đỡ bộ lạc... Lâu lắm mới thấy lão lộ đầu ra: Ai cũng tưởng lão ăn chay bấy lâu, phải gây gò ốm yếu, không ngờ lúc này lão mập ú, mặt tròn vo; giọng lão ngọt như đường:

- Đã có lòng nhớ lão, lão cũng chẳng nề hà... Người trong bộ lạc cũng như con cháu trong nhà, lão chấp nhất chi!... Đâu cứ về đấy đã... Đêm nay, khi trăng mọc, lại cả nhà mụ Hun, lão sẽ bắt kẻ gian cho mà trị tội!

Vài tiếng la lớn:

- Giết chết nó!

Lão Cun vẫy tay:

- Được!... Muốn làm gì thì làm, lão không cấm... Bây giờ về cả đi!

Đoạn lão đóng chặt cửa lều lại.

Gã Lám hể hả lăm, gã xoa hai tay vào nhau:

- Có thể chứ... Chút xíu nữa mình chết oan, ghê chưa!

Trăng mọc cao, nhưng chẳng soi sáng bao nhiêu, từng đợt mây thấp, đục màu sữa chốc chốc lại che khuất vành lưỡi liềm trắng bạc, làm quang cảnh buổi họp nhuốm vẻ bí mật lạ lùng. Lão Cun đi giữa đám đông, dáng điệu nhàn nhã, lão chẳng

mang mặt nạ, trống bỏi, thanh la, cũng chẳng giắt sau lưng chiếc sọ người có đôi mắt sâu hoắm như lão vẫn thường đem theo; dưới cánh tay lão có mỗi con quạ già, đen như mun, lim dim ngủ.

Lão đáp lại lời chào vồn vã của mọi người, thông thả ngồi xuống tảng đá trước lều mù Hun, rồi dần từng tiếng:

- Kể ngay người gian không sống chung được... Trong chúng ta có kẻ gian đã đánh cắp chiếc chân của mù Hun, đó là việc không nên làm... Vậy ai trót lấy hãy nhận đi, lão xin với thần linh tha tội cho... Ai... Nhận đi...

Chẳng ai dại dột làm việc đó, vài người trách lão coi họ như trẻ nít không bằng!... Đợi một lát, lão giơ tay nói to hơn:

- Đã vậy lão phải nhờ tới tài bắt trộm của con quạ già này... Lão nhốt nó ở dưới chiếc nôi lớn của mù Hun, úp nó trong xó nhà kia... Bây giờ tắt đèn đi, mọi người lần lượt tới đó, đặt tay lên chiếc nôi, hít một hơi dài, rồi đi ra. Có vậy thôi... Tôi cam đoan, bàn tay của kẻ gian vừa động tới chiếc nôi, thế nào con quạ cũng la lên cho coi! Mà chưa biết chừng nó mổ đứt ngón tay kẻ trộm cũng nên... Mọi người sẵn sàng chưa?

- Rồi!... Thấy bắt đầu ngay là vừa!

Lão phù thủy gật:

- Được!... Để gọi tên từng người cho khỏi thiếu sót nhé!

Lão gọi gã Lám trước tiên: gã hăm hở bước vào lều. Mọi người lắng tai... êm rơ, chẳng nghe quạ kêu, cũng chẳng nghe tiếng la của Lám... Hắn vô tội rõ ràng mà!

Mụ Hun và chồng cũng phải làm theo mọi người: biết đâu, vợ chồng mụ chẳng giấu chẵn đi để đổ tội cho xóm giềng!

Nhưng rồi quá nửa bộ lạc đã vào nhà mù Hun, vẫn không thấy con quạ thần tỏ thái độ gì, mọi người bắt đầu lấy làm lạ... Lão Cun gọi tên người một, giọng ngọt ngào; với ai lão cũng tỏ vẻ triu mến đặc biệt; nhất là đối với Sim, lão thừa biết gã này xưa nay chẳng sợ trời, chẳng sợ đất... Nhưng Sim đứng ý một chỗ, không chịu vào.

Gã Lám phát bực mình, gã trợn mắt nhìn Sim:

- Sao?... Sợ hả?... Mày gian rồi!

Sim cười thầm:

- Trò trẻ con, dọa nể ai... Tao không tin chút nào nhưng cũng vào để mày khỏi nghĩ tao sợ, có thể thôi!

Gã hăng hái làm theo mọi người, nụ cười giễu cợt vẫn trên môi.

Lám lắc đầu:

- Mày không tin thần linh, sau cũng có lúc chết oan cho coi!

Sim nháy mắt:

- Đứa nào chẳng vậy, đàn ông trong bộ lạc này, ít người chết ngon lành trên giường... Một bên biển khơi, một bên phù thủy, hai đằng nguy hiểm như nhau, không thấy sao!

Khi hai phần ba dân chúng làm xong thủ tục, không khí buổi họp ngọt ngào lạ lùng: vài người đàn bà khiếp đảm tới lần ra đất, hay bỗng dưng phá lên cười như nổi cơn điên... Lâu mãi rồi cũng tới phiên kẻ sau chót, thì lại chính là thằng Đa!... Tội chưa! Vậy đích nó rồi!... Mụ Hun rú lên, còn mọi người hoảng hốt nhích xa đứa bé... Khổ thân thằng nhỏ!... Nó sợ gần chết, đôi chân run như rế... Vừa bước tới cửa lều, nó ngã sòng soài, khóc rưng rức... Mặc!... Lão Cun vẫn đẩy nó về phía chiếc nôi... Ai cũng yên trí sẽ có tiếng quạ kêu, rồi thằng bé chạy ra với ngón tay đứt tiện ngang, máu me bết bết... Nhưng không, nó bước ra kia mà... mặt mũi tươi rói như vừa thoát một đại nạn!

Vậy thì ai là kẻ gian cà?...

Lão Cun mặc mọi người thì thảo, bàn tán, lão quát mù Hun:

- Đốt đồng lửa cho thật sáng coi!

Cả chục nắm củi được tung vào mớ than hồng trước cửa lều, rồi ngọn lửa rực lên reo tí tách, đôi lúc bùng cao soi tỏ nét

mặt còn hốt hoảng của nhóm người bao quanh.

Mụ Hun cần nắn:

- Phép không linh rồi... Khổ thân tôi chưa!

Chồng mụ thì thăm:

- Đã bảo mà!... Lão Cun cũng già rồi còn gì!

Có tiếng cười khi khi của Sim bên tai gã Lám:

- Không phải con quạ thần mà ẹ... Nó ngu như cày!

Lám bực lắm nhưng chẳng biết nói sao. Riêng lão Cun vẫn bình tĩnh. Lão nhẹ nhàng cất tiếng:

- Mọi người nghe đây... Thần thánh bao giờ cũng vậy, linh thiêng lắm, không như các người tưởng đâu... Cứ đợi coi... Bây giờ...

Giọng lão chợt đổi thành nghiêm nghị, dáng điệu hiền từ cũng biến mất: trước đồng lửa lão xoa tóc, hát hàm quát thực lớn:

- Già trẻ trai gái xòe rộng tay, đưa lên coi!... Mau!

Hiệu lệnh bất ngờ của lão khiến ai nấy giựt mình riu riu làm theo. Hàng trăm bàn tay giơ cao trước ánh lửa sáng rực. Lão dần từng tiếng:

- Nhìn người bên cạnh coi... Kẻ nào có bàn tay trắng bóc là tên ăn cắp chẵn đó!... Nhìn coi!...

Có tiếng reo rồi tiếng cười, những tiếng này biến thành hân học, khi mọi cặp mắt hướng về phía Sim: tay mọi người

đen thui nhỏ nổi riêng tay Sim sạch nguyên... Mụ Hun rên rĩ:

- À!... Thì ra mày ăn cắp!... Ai ngờ!

Một viên đá liệng bay vèo, trúng vào má Sim. Gã thét lên:

- Không phải!... Tôi không lấy trộm chăn mà!

Viên đá thứ hai trúng trán gã, rồi ba bốn viên nữa bằng nắm tay rớt lên đầu lên ngực gã. Tiếng la hét giết thủng ăn trộm vang tứ phía... Sim lão đảo khuyu xuống, la thất thanh:

- Tôi không lấy thực đâu... Tôi giỡn chơi thôi!

Bây giờ gã mới biết mình

dại, mà lão phù thủy tinh khôn hơn, gã nhìn lão cầu cứu... Nhưng lão lạnh lùng như tảng băng:

- Mày giấu chăn đâu, thằng ăn cắp?

Sim chấp hai tay van vì một cách tuyệt vọng:

- Tôi giỡn chơi mà... Tôi còn để trong túi da treo ở góc lều... Tôi giỡn thực tình... Tha cho tôi thầy!

Lão Cun ra hiệu cho mụ Hun đi kiểm tẩm chăn, đoạn lão giơ tay lên đầu, đó là lệnh xử tội, vì lão vừa nhấc tay, đá lớn đá nhỏ đã liệng như mưa bác vào tội nhân... Vợ Sim khóc thút thít, đầu gục xuống gối, nhưng thằng con mới lên 5, vừa

reo cười vừa bắt chước mọi người nhặt đá liệng cha!...

Mụ Hun hí hửng vác chiếc chăn ấm áp, mềm, mịn bằng thứ len đắt tiền xưa nay mụ vẫn hãnh diện; mụ thực sự phục tài thầy phù thủy, nhưng mụ chợt lo không biết phải trả công lão thế nào cho xứng đáng đây!...

Điều đó lão Cun cho mụ biết ngay: lão đưa tay đón lấy tẩm chăn... Mụ Hun tưởng lão muốn coi, nên không giằng lại, miệng lí nhí cảm ơn:

- Dạ... cảm ơn thầy, tôi nghèo nàn, thầy đừng hại chúng tôi...

Lão Cun gật đầu, giọng

ngọt xốt:

- Khỏi lo... Thầy nữ hại ai đâu... Thầy lấy công tẩm chăn này là đủ... Con khỏi đưa thêm gì hết... Nghe chưa!

Tất nhiên mụ nghe rồi, nhưng mụ ngẩn ngơ như người mất hồn!

Lão Cun rời đám đông, choàng chiếc chăn quanh vai, mền len ấm áp khiến lão có cảm giác ngồi bên đồng than hồng. Con quạ cũng vậy, nó ngo ngoáy đôi chút, rồi lại rúc đầu dưới cánh tay lão, lim dim ngủ như lúc được đem tới.

NMT
(THEO J. LONDON)

Trần Vũ đánh máy lại tháng 1 -2025 từ bản in của Nxb Sống Mới trước 75

tre

NHẬN IN SÁCH

NHẬN
IN ẤN | THIẾT KẾ | MINH HỌA

CÁC LOẠI SÁCH
VỚI SỐ LƯỢNG THEO YÊU CẦU

TỪ 50 CUỐN TRỞ LÊN
BÌA CỨNG HAY MỀM

MUỐN BIẾT CHI TIẾT, XIN ĐIỆN THOẠI

972.675.4383

Email: info@trenews.net

Lăng Tự Đức

Lăng vua Tự Đức tọa lạc tại làng Dương Xuân Thượng, phường Thủy Xuân, thành phố Huế, cách trung tâm khoảng 5km, là một trong 4 lăng đẹp nhất của triều Nguyễn: Gia Long, Minh Mạng, Tự Đức, Khải Định luôn đông khách đến thăm.

ĐÀO THỊ THANH TUYỀN
SÀI GÒN, VN

Vua Tự Đức

Vua Tự Đức (1829-1883), là vị vua thứ tư của triều Nguyễn. Tên húy là Nguyễn Phúc Hồng Nhậm, ông có thời gian trị vì 36 năm (1847-1883), lâu nhất của triều Nguyễn.

Người đời điểm lại những biến cố đã ảnh hưởng lớn đến cuộc đời ông:

- Phế truởng lập thứ, huynh đệ tương tàn: Anh trai của ông là Nguyễn Phúc Hồng Bảo tuy là con trưởng của vua Thiệu Trị nhưng là con của bà vợ thứ; vua

Tự Đức là con thứ nhưng là con trưởng của bà Phạm Thị Hằng là vợ cả. Hồng Bảo không lo học hành, ham mê cờ bạc còn Hồng Nhậm từ nhỏ đã thông minh, tinh thông học hỏi... Vua Thiệu Trị trước lúc qua đời đã di chiếu truyền ngôi cho Hồng Nhậm, khi ấy mới 19 tuổi.

Hồng Bảo không phục, cấu kết bè phái muốn lật đổ vua Tự Đức để chiếm ngai vàng nhưng không thành, bị bắt kết án tử được ân giảm chung thân, cuối cùng tự tử trong ngục thất và người đời gán cho Tự Đức giết

anh mình.

- Ông có 103 bà vợ nhưng không có con vì di chứng bệnh đậu mùa chuyển sang quai bị. Ông nhận 3 người con nuôi là con của anh và em mình là Nguyễn Phúc Hồng Cai và Nguyễn Phúc Hồng Y. 3 người con nuôi là Nguyễn Phúc Ứng Chân (vua Dục Đức), Nguyễn Phúc Ứng Đường (vua Đồng Khánh) và Nguyễn Phúc Ứng Đăng (vua Kiến Phúc).

- Đối với quốc gia xã tắc: Năm 1858 Pháp và Tây Ban Nha nổ tiếng súng tấn công Đà Nẵng tuy

không thành, nhưng 1 năm sau Pháp tấn công Gia Định, sau đó vua Tự Đức phải ký hòa ước Nhâm Tuất (1862) nhượng 3 tỉnh miền Đông cho Pháp. 4 năm sau nữa, 6 tỉnh Nam Kỳ rơi vào tay Pháp. Và 2 năm sau khi vua băng hà, đất nước đã hoàn toàn vào tay người Pháp.

- Triều đại vua Tự Đức quân sự rất lạc hậu. Chính sách bế quan tỏa cảng không giao thiệp với nước nào, thiên tai dịch bệnh triền miên khiến kinh tế suy yếu, đất nước lâm vào cảnh loạn lạc. Việc cấm đạo Công giáo, giết hại nhiều giáo sĩ cũng là cái cớ người Pháp xâm chiếm Đại Nam ⁽¹⁾

Lăng Tự Đức

Lăng xây dựng trong 3 năm (1864-1867). Ban đầu vua Tự Đức đặt tên là Khiêm Cung, sau khi

Cổng vào lăng vua Tự Đức

vua băng hà, lăng được đổi tên thành Khiêm Lăng.

Vua Tự Đức đã sớm nghĩ đến việc xây lăng mộ cho mình. Vốn là một người giỏi thi phú, ông đã chọn

một nơi yên nghỉ xứng đáng với ngôi vị, phù hợp với tính cách của mình. Trong thời gian xây dựng lăng (khi ấy gọi là Vạn Niên Cơ) đã có sự kiện Loạn chày voi.

Hai vị quan đảm trách việc xây dựng muốn rút ngắn thời gian lập công với vua, đã tuyển thêm hàng ngàn binh lính, bắt lao động khổ cực, đánh đập... đã làm cho người dân vô cùng căm phẫn. Trong dân gian có câu: “*Vạn Niên là vạn niên nào/ Thành xây xương lính hào đào máu dân*”. Có 3 anh em họ Đoàn: Đoàn Hữu Trưng, Đoàn Hữu Ái và Đoàn Tư Trực đã nổi dậy và huy động hàng ngàn dân phu chống lại triều đình. Họ dùng dụng cụ xây dựng công trình là cái chày giã voi làm vũ khí nên triều đình gọi là Loạn chày voi hay Giặc chày voi. Cuộc nổi dậy thất bại, 3 anh em họ Đoàn bị xử tử. Sau đó vua Tự Đức nhận ra sự bất mãn căm phẫn của người dân, ông đổi tên Vạn Niên Cơ thành Khiêm Cung.

Bài thơ chữ Nôm “Ngẫm sự đời” của vua Tự Đức nói lên nỗi niềm cùng tâm sự của ông về cuộc đời, mối quan hệ anh em trong gia tộc và xã hội, tình cảnh đất nước...

Sự đời ngẫm nghĩ, nghĩ mà ghê!

Sống gửi rồi ra thác lại về

Khôn dại cùng chung ba tác đất

Giàu sang chưa chín một nồi kê

Tranh giành trước mắt, mây tan tác

Đày đọa sau thân, núi

Phế tích trong lăng vua Tự Đức hình st

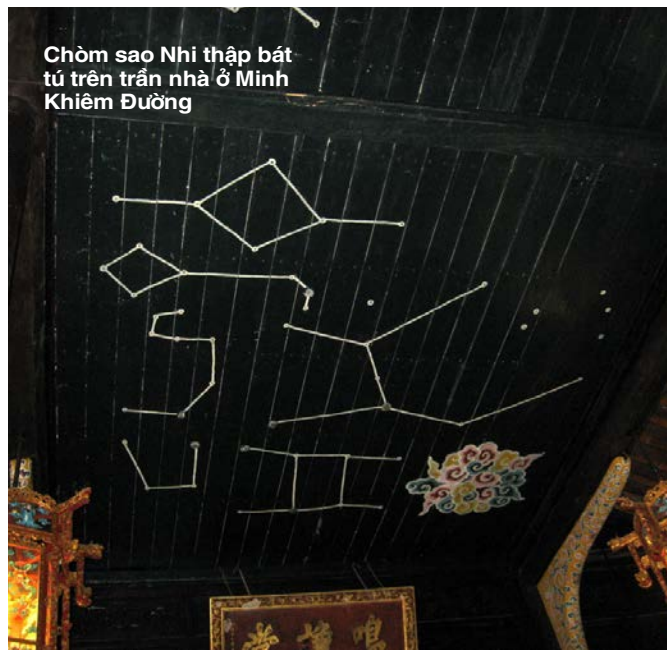
nặng nề

*Thử đến hỏi Tiên, Tiên
chẳng thấy*

*Gượng làm chút nữa để
mà nghe...*

Lăng Tự Đức có La thành bao quanh xây bằng gạch cao 2.5m, dài hơn 1,800m, mở 3 cửa: Vụ Khiêm môn (cổng soát vé), Thượng Khiêm môn và Tự Khiêm môn. Có 50 công trình trong quần thể rộng 12.5 ha.

Qua cổng soát vé theo con đường lát gạch thấy hồ nước rất đẹp là hồ Lưu Khiêm. Ngày xưa

Chòm sao Nhi thập bát tú trên trần nhà ở Minh Khiêm Đường

Khiêm Cung môn lăng vua Tự Đức

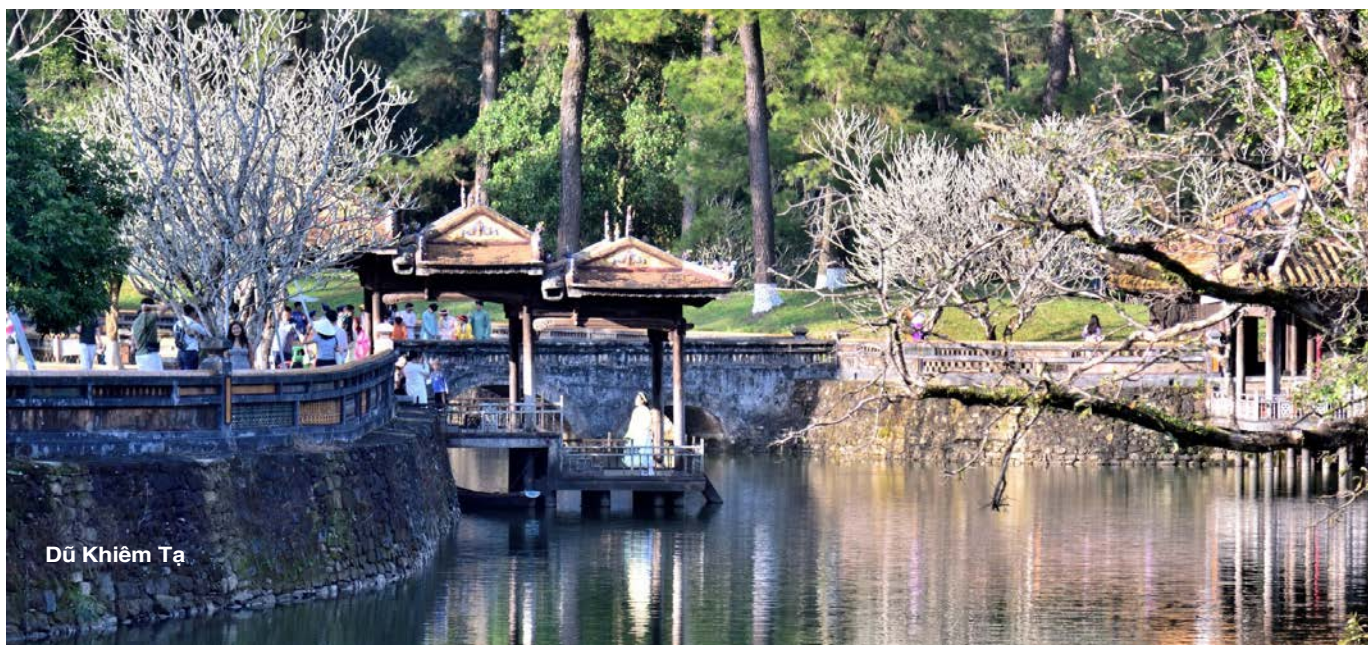
Xung Khiêm Tạ

đất đào hồ được đắp thành một hòn đảo gọi là đảo Tịnh Khiêm, vua cho trồng các loài cây quý và nuôi các động vật quý hiếm. Bên hồ Lưu Khiêm có Xung Khiêm Tạ và Dũ Khiêm Tạ là nơi nhà vua đến giải trí, nghe hát, ngắm trăng, hay xuống thuyền qua đảo Tịnh Khiêm ngắm hoa, cho thú ăn...

Ở Xung Khiêm Tạ có biểu diễn nghệ thuật cung đình Huế vào giờ nhất định sáng và chiều. Hầu như bất cứ du khách nào đến lăng Tự Đức đều dừng lại nơi này khá lâu để nghỉ chân, ngắm cảnh chụp hình....

Hai trục lăng và tâm khác biệt.

Khu vực tắm diện bắt đầu từ Khiêm Cung môn (cửa tam quan) là lối chính vào tắm diện. Khiêm cung môn có 1 lầu, ngày xưa vua Tự Đức thường lên đây ngắm toàn cảnh hồ Lưu

Dũ Khiêm Tạ

Khiêm.

Qua Khiêm Cung môn có Pháp Khiêm Vu và Lễ Khiêm Vu dành cho quan văn võ theo hầu khi vua đến nghỉ ngơi, làm việc.

Điện chính là điện Hòa Khiêm thờ bài vị vua Tự Đức và Lệ Thiên Anh Hoàng Hậu, ngày xưa là nơi vua làm việc. Một sự khác biệt so với các lăng vua khác là Tự Đức có thời gian 16 năm sống, làm việc, nghỉ ngơi ở nơi sẽ chôn cất mình.

Qua điện Hòa Khiêm có Minh Khiêm Đường, nhà hát đầu tiên, cổ nhất Việt Nam. Trên gác cao là nơi vua ngồi xem hát, bên dưới là chỗ bá quan văn võ. Đặc biệt trên trần có những đường nét vẽ màu trắng gọi là thập nhị bát tú⁽²⁾. Tại đây khách có thể thuê trang phục vua, ngồi lên ngai vàng (đặt trên sân khấu cũ) để

chụp hình.

Công trình tiếp theo là điện Lương Khiêm xưa là nơi ở của vua Tự Đức, về sau là nơi thờ bài vị mẹ vua là bà Từ Dụ Thái

Hậu.

Có Ôn Khiêm đường là nơi để các vật dụng của vua khi ông lên đây ở.

Tiếp đến là Khiêm viện.

Có Y Khiêm viện và Trì Khiêm viện là nơi dành cho các bà vợ của vua, cung tần mỹ nữ theo hầu. Tòng Khiên viện và Dụng Khiêm viện là nơi

Điện Hòa Khiêm

Điện Lương Khiêm

vua giải trí... Hình dung nơi đây như tam cung lục viện dành cho người theo hầu nhà vua. Công trình này bị hư nhiều, chỉ ít vết tích còn lại.

Chí Khiêm Đường là nơi thờ bài vị 103 người vợ của vua Tự Đức.

Bắt đầu qua trục lăng dừng lại ngắm toàn cảnh rất đẹp, thơ mộng với 3 cây cầu bắc qua hồ Lưu Khiêm: Tuần Khiêm, Tiễn Khiêm và Do Khiêm.

Đi lên những bậc cấp là đến sân châu (Bái đình). Hai hàng tượng quan văn võ. Tượng ở lăng Tự Đức có kích thước nhỏ hơn tượng ở lăng các vua tiền nhiệm. Vua Tự Đức vốn gầy gò, thấp, tượng bắt buộc phải nhỏ hơn vua.

Đặc biệt, tấm bia trong Bi đình không gọi tên Thánh Đức Thần Công như các lăng khác mà gọi là Khiêm Cung ký. Vua Tự Đức không có con, ông tự lập bia cho mình. Trên bia khắc 4,935 chữ Hán như bản tự thuật của vua về cuộc đời, biến cố, bệnh tật, kể công và nhận tội trước lịch sử trong 36 năm trị vì... Công trình được xây kiên cố, trụ cột khảm sành sứ hoa văn tinh xảo.

Qua Bi đình có hai trụ biểu, tượng trưng cho 2 ngọn nến trước phần mộ của vua.

Vòng qua hồ Tiểu Khiêm bắt đầu vào lăng có 2 lớp Bửu thành. Một bình

Nơi thờ các bà vợ của vua Tự Đức

phong khảm sành sứ rất đẹp. Mộ vua dạng thạch thất.

Như lăng các vị vua tiền nhiệm không ai biết thi

hài vua ở đâu. Lăng mộ vua Tự Đức đã một lần bị đào do viên khâm sứ người Pháp ở Trung Kỳ là Georges Marie Joseph

Mahé chỉ huy để tìm châu báu. Sau khi đào lên không thấy gì, Mahé cho lấp lại.

Ngoài ra, trong khu vực lăng vua Tự Đức còn có 2 công trình không thể bỏ qua là mộ bà Lệ Thiên Anh Hoàng hậu (Khiêm Thọ lăng), người vợ đầu tiên của vua Tự Đức.

Công trình thứ 2 là lăng Kiến Phúc, vua thứ 7 của triều Nguyễn còn gọi là Bồi Lăng. Vua Kiến Phúc được vua Tự Đức yêu mến nhất, lên ngôi lúc 15 tuổi, trị vì 8 tháng rồi mất. Cái chết của vua Kiến Phúc có nhiều nghi vấn là bị đầu độc.

Hiện một số công trình trong lăng Tự Đức đang được trùng tu, dự kiến kéo dài đến tháng 10/2027.

Bài và hình ĐTTT

(1) Đại Nam là tên nước Việt Nam tồn tại 107 năm (1838 - 1945)

(2) Nhị thập bát tú là một thuật ngữ trong thiên văn học phương Đông cổ đại, chỉ 28 chòm sao nằm gần hoàng đạo và xích đạo thiên cầu.

Nhà bia

Mộ vua Tự Đức đã trùng tu

Thằng người gỗ Áo đang
cung tay, cung chân
(Wooden pull string puppet - Austria)

Thằng cà kheo múa côn

Bốp! Tá hoả tam tinh! Nổ đom đóm mắt! Người Bắc gọi là nổi đoá! Trời đất tự nhiên tối đi và quay mòng mòng chung quanh tôi! Ui da! Cái gì vậy Trời? Trời sập trên đầu tôi sao kia?

Khi hoàn hồn lại, tôi mới biết là Trời không có sập! Số là chồng tôi

đang tập võ Sa Long Cương, cụ thể hơn là múa côn, với cây côn dài cỡ 2 mét, mà ngặt nổi lại đem vô nhà múa, nên tôi đi ngang bị ảnh vô tình quất trúng vô đầu một cái “bốp”! Tức thiệt chớ! Tức điên tiết trong người nhưng cũng chẳng gây chuyện làm gì! Nếu là người khác, khi bị đánh đau, dù có vô tình, họ sẽ nổi cộc và cũng sẽ không bỏ qua dễ dàng đâu! Tôi luôn nhịn! Nhịn bằng cách nín thính! Nín thính để viết nên chuyện này hầu quý độc giả...

Người ta nói trong cái rủi luôn luôn có cái may. Trong cơn tức, tôi nhớ lại chuyện thằng Cà Kheo...

NGỌC DIỆP
AUSTIN, TX

Việt Khôi (bên
phải) và ba
(ngoài sau)
đang đi bài
quyển Sa Long
Cương

Gần 40 năm trước, tại Việt Nam...

Bà Cô là chị em chú bác ruột của ông Nội tôi. Nhà Bà ở chênh chếch nhà tôi, cách một con mương và một con lộ làm bằng đất đỏ. Tôi thường hay lân la qua nhà bà Cô chơi, câu cá (mời đọc bài *Sát Cá ở số báo 1438*), phụ bà hái và bán ổi, được Bà cho tiền, đãi cơm trưa, được bác Ba Vịnh dạy thắt cravat và kể chuyện đời xưa, được dựng Ba Nết dạy đánh cờ tướng. Tôi cũng thường coi những pha đấu cờ tướng bất phân thắng bại giữa dựng Ba và bác Ba Đề.

Dựng Ba Nết rất khéo tay. Dựng có làm một thằng cà kheo múa côn bằng kệt bần treo trên cửa sổ trước nhà. Kệt bần là thứ chất liệu mà người ta dùng để làm nút chai rượu (*corkscrew*). Cây bần mọc ở ven sông nước lợ. Trái của nó tròn, có cuống, nhiều hạt và ăn chan chát. Hồi đó tôi hay hái chấm mắm nêm hay muối ớt. Trái bần chấm mắm nêm có thể làm mồi rất bắt cho những tay nhậu say bí tỉ ở quê tôi, Long An. Rễ bần mọc lĩa chĩa quanh thân cây, rất nhẹ và trôi trên mặt đất nên khi phơi khô có thể bay trước gió. Khi nước ròng (thuỷ triều xuống), những rễ cây này lởm chởm lồi lên trên mặt đất sinh của bờ sông.

Dựng Ba lấy vài rễ

bần, phân đầu lớn bằng ngón chùn cái để làm đầu và mình. Phần dưới chút nữa thì làm tay chùn. Tất cả bộ phận cơ thể của nó được xâu vào nhau bằng sợi chỉ mỏng manh (thứ chỉ may quần áo). Hai tay nó có cầm một cây côn, với một tấm giấy hình chữ nhật lớn, bọc gió ở giữa để lợi dụng sức gió làm lực kéo cả cơ thể nó chuyển động.

Thằng Cà Kheo múa côn rất hăng say mỗi khi có gió mạnh. Nó giương Đông, kích Tây, nó nhún, nó nhảy, nó cung tay cung chùn, nó đấm, nó đá, ôi thôi đủ trò! Nó rất linh hoạt và nhanh thoăn thoắt, còn hơn cả Tề Thiên Đại Thánh đánh yêu quái hay đại náo Thiên Đình! Nhìn rất mãn nhãn! Tôi khoái chí lắm, bèn bắt chước Dựng về đeo kệt bần, sao y bốn chánh của dựng Ba, mần mò làm một thằng sanh đôi, nói theo kiểu thời nay là “clone” ấy, rồi cũng treo trước hàng ba nhà. Trên mặt của nó, tôi cũng khắc mắt, mũi, chùn mày và miệng y chang như của Dựng Ba bằng dao mũi nhọn thật bén.

Hè năm 2024, gần 40 năm sau, khi đang dẫn con trai Việt Khôi đi lưu diễn violon tận trời Tây, lúc dừng chân ở Áo, quê hương của Mozart, thấy họ bán đồ thủ công có những thằng người giống thằng Cà Kheo.

Khi rời tiệm bán đồ lưu niệm, leo lên xe buýt mà lòng tôi bần khoăn chi lạ! Một hồi lâu mới biết ký ức của tuổi thơ và thằng Cà Kheo bất chợt ùa về, bủa vây kín trong tôi...

Thằng Cà Kheo màu xám, màu của kệt bần. Thằng người Áo này màu mè hơn, sang trọng hơn, ăn mặc lịch sự hơn, nhưng thằng Cà Kheo trong ký ức của tôi mang tánh hoài cổ và không gì có thể sánh bằng. Tuy nó có xấu xí hơn, quê mùa hơn, cục mịch hơn, chon chát hơn, dân dã hơn, đơn sơ hơn, nghèo nàn hơn (nghèo rớt mòng tơi vì không một mảnh vải che thân) nhưng lại múa hăng say hơn, nhiệt tình hơn, múa hết mình mà cũng chủ động hơn. Anh người Áo cần những không phải một mà hai bàn tay người kéo ở hai đầu thì ảnh mới chịu nhúc nhích. Và chỉ khi có lực kéo ảnh mới múa được, bằng không thì ảnh đứng xụi lơ, rất thụ động.

Gần 40 năm sau, đang ở trời Tây, tại xứ sở của Mozart, tôi lại nhớ tới cái gốc của mình qua những kỷ niệm nhỏ nhỏ mà tôi hằng ôm ấp và mang theo trong mình gần nửa thế kỷ nay. Có người quên được gốc gác chớ tôi thì không hề, và sẽ không bao giờ! Phải chăng người càng

giữ gốc tốt, rễ bám càng sâu thì càng tốt cho thế hệ sau? Hy vọng là thế!

Cà Kheo là nhút hạng trong ký ức của tôi! Nhớ dựng Ba (đã mất mấy năm trước). Nhớ lắm tuổi thơ tôi!

(Cà Kheo cũng là cái tên tôi mạo muội đặt. Không biết hồi đó nó có tên không và nếu có, dựng Ba kêu nó là gì nhỉ?)

ND

Khởi viết tại Áo Quốc, hè năm 2024; hoàn tất tại Hoa Kỳ, 2025

Anh chàng người Áo làm bằng gỗ có dây kéo, đang đứng yên.

Swinging trò chơi
thác loạn?

trò chơi thác loạn

Chuyện trao đổi bạn tình với nhau thời gian gần đây không còn là chuyện xa lạ đâu đó trên thế giới. Ở Việt Nam hiện cũng có một số người “ưa thích” hoạt động này. Với phương châm do giới này tự đặt: “Cửa tôi như cửa bạn, chả mất đi đâu hết!”, vì thế đã có một số cặp vợ chồng sẵn sàng trao đổi bạn đời với nhau để tìm kiếm cảm giác mới lạ!

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

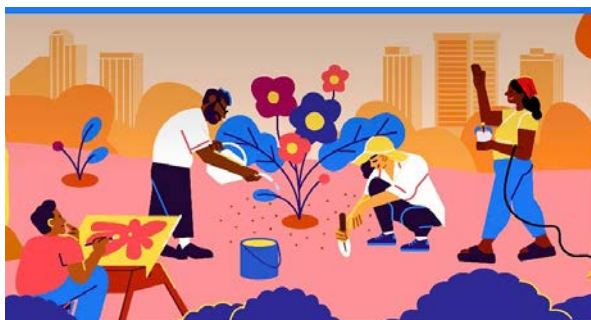
Swing xâm nhập đời sống Việt

Trong tiếng Anh, swinging nghĩa là “trao đổi quyền ân ái tạm thời” và người tham gia gọi là swinger. Theo vài tài liệu nghiên cứu xã hội học thì phong trào swing ra đời từ những năm 1950 tại Mỹ. Thông qua một người quen, chúng tôi biết Tùng, chủ trang Facebook “Nhóm riêng swing-some

hấp dẫn” để hỏi chuyện swinger. Lần đầu gọi điện, Tùng liên tục chối và phải mất nhiều lần nữa, khi chúng tôi trở thành “bạn” nhau, anh ta mới đồng ý “tiết lộ” việc này. Tùng cho biết ngay những người thích swinging bên Mỹ cũng là một cộng đồng kín kẽ và khó nói cởi mở về nó chứ đừng nói chi Việt Nam.

Tùng kể anh ta từng lấy bằng thạc sĩ ở Mỹ, hiện đang làm cho một công ty

liên doanh tại Sài Gòn. Vợ Tùng là một phụ nữ gốc Hoa. Hai người chưa có con, dù Tùng đã hơn 40 tuổi và kết hôn được 5 năm. Tùng đến với swinging qua lời thuyết phục của một người bạn Mỹ. Ban đầu anh tham gia các bữa tiệc của nhóm, làm “quan sát viên” một thời gian, sau đó anh và vợ anh mới nhập cuộc. Tùng nói: “Trong swing, việc trao đổi bạn tình tạm thời khiến đời sống tình dục chúng ta thêm phong phú. Ham

Trao Đổi Vợ Chồng Bạn Tình - Some Swing Kín Đáo SÀI GÒN ❤️ >

🔒 Nhóm Riêng tư · 23.993 thành viên

Các nhóm fanpage Swinging nở rộ trên mạng xã hội

muốn sự thay đổi là điều tự nhiên của con người. Sẽ rất khó ngăn cản điều này khi chúng ta có gia đình và nếu không kiểm soát được dễ dẫn đến chuyện ngoại tình, hạnh phúc tan vỡ! Swinging là cách giải quyết vấn đề này khi nó giúp tìm được sự thỏa mãn mà không ai cảm thấy tội lỗi hay bị lừa dối. Swinging cho phép chúng ta thỏa mãn sự khát khao tình dục của mình thay cho quan hệ tình dục khá cũ kỹ, buồn tẻ với cùng một người hàng ngày!”

Được biết các thành viên trong nhóm swinging của Tùng phần lớn là những người có cuộc sống khá suôn sẻ, gồm cả luật sư, kỹ sư, nhà đầu tư chứng khoán, doanh nhân...Tùng nói tiếp: “Ở Việt Nam, swinging bị xem là hành vi phạm pháp, là vi phạm đạo

đức xã hội, thuần phong mỹ tục, là thác loạn nên chúng tôi buộc phải giấu giếm. Chưa kể với một số người, chuyện này khi lộ ra có thể dẫn đến mất việc, mất chức, mất danh tiếng! Tuy nhiên nhóm chúng tôi cũng không phải duy nhất ở Sài Gòn

(và nhiều nơi khác) có vô số nhóm swinging hoạt động, nhất là trên mạng xã hội. Người gia nhập nhóm thường là theo lời mời từ các thành viên cũ và thỏa mãn các điều kiện như: Swinger ở độ tuổi từ 25 đến dưới 60, rõ giới tính (không chấp

nhận LGBT) và phải chứng minh đang có vợ/chồng...”.

Trò chơi thác loạn?

Sau khi gia nhập nhóm, các thành viên sẽ đóng lệ phí với số tiền chia đều cho mỗi buổi swinging thay đổi tùy khách sạn hoặc điểm vui chơi và số người tham gia. Vì lý do bí mật thông tin nên địa điểm cuộc vui có khi chỉ được trưởng nhóm thông báo trước vài giờ và việc kiểm tra tư cách người tham gia cũng khá nghiêm ngặt để tránh bị “chè” (công an) trà trộn gài bẫy.

Vẫn theo lời Tùng: “Nhóm chúng tôi không phân biệt tầng lớp, nghề nghiệp, xấu đẹp nhưng mọi người phải tuân thủ những điều sau: gặp gỡ, trông thấy, make love và không cần biết nhiều. Có nghĩa các thành viên

Mời vào nhóm bằng link

Bất kỳ ai có link này đều có thể tham gia nhóm. Chỉ chia sẻ với người mà bạn tin tưởng.

zalo.me/g/ngpqa787

Sao chép link

Chia sẻ link

Bị bắt vì...“vi phạm đạo đức, thuần phong mỹ tục”

thi thoảng gặp nhau để biết mặt và làm tình chứ không nên tò mò tìm hiểu quá sâu về nhau. Tuyệt đối không được quấy rầy, đeo bám, tiếp cận ngoài các buổi sinh hoạt. Không quay phim, chụp ảnh nhau. Không ghen tuông, gây sự, tranh giành bạn tình của nhau. Ai vi phạm sẽ bị đuổi khỏi nhóm và không có cơ hội tái gia nhập.

Chúng tôi thường chọn ngày cuối tuần hoặc cuối tháng tụ tập, hẹn hò nhau tại địa điểm yên tĩnh nào đó. Thường có chừng 3-5 cặp cho mỗi buổi swinging nhưng có khi đến 10-12 cặp. Hầu hết swinger thích càng đông càng vui vì có nhiều lựa chọn. Một bữa họp mặt bắt đầu với tiệc cà phê làm quen, ai muốn nói gì nói sau đó là ăn nhậu. Trong quá trình ấy, chúng tôi tạo ra các lá thăm đánh số tất cả đàn ông tham gia để các bà bắt trước. Bắt trúng số nào thì chọn người mang số đó. Nếu trúng số chồng mình thì bắt lại. Nếu anh 32 tuổi bị chị phụ nữ 54 tuổi bắt trúng số cũng phải “làm tròn nghĩa vụ” chứ không được từ chối bởi bất cứ lý do gì!”

Riêng với các thành viên chủ động tham gia các nhóm swinging hoặc những người “được mời” có ý kiến ra sao? Bạn

Mai Linh (36 tuổi) cho biết: “Tôi giờ tôi vẫn chưa trực tiếp tham gia vào những cuộc vui kiểu này, nhưng từng chứng kiến do có lần làm khách mời. Hôm đó trong một tiệc sinh nhật, tôi và nhóm bạn cùng ăn uống. Tất cả thành viên đều đã có vợ có chồng và tôi cũng vậy. Sau khi tiệc kết thúc tất cả rủ nhau lên lầu 2, khóa trái cửa phòng, bật nhạc âm ỉ và bắt đầu cuộc liên hoan “xác thật”. Vậy là tôi và chồng tôi trở thành khán giả bất đắc dĩ”. Anh Hoàng, chồng Mai Lan nói: “Có lẽ tôi chẳng bao giờ quên được những cảnh tượng quái đản đó. Tôi và vợ tôi không tham gia vào trò chơi ấy nhưng cũng bị ảnh hưởng nghiêm trọng. Thật sự nói tôi đã rất giận vợ, bởi không ngờ cô ta lại chơi với bọn người như thế!”

Trong khi đó, chị Ngọc Hà (51 tuổi) tâm sự: “Lúc đầu khi được chồng đề nghị tham gia vào cuộc chơi này mình rất tức giận, nhưng rồi vì chồng bèn “thử” một lần, không ngờ giờ thành nghiện và không bỏ được. Đôi lúc mình cũng ghen vì chồng làm tình với người khác ngay trước mặt mình, nhưng rồi mình cũng thế nên chẳng thêm nghĩ ngợi gì thêm nữa!”

Bài và hình NS

Mời bạn ghé thăm
Facebook của Trẻ

Tre Magazine

nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biếm họa, bình luận, đối thoại với
các độc giả khác...

Tre Magazine

trẻ

BÁO TRẺ

ĐỂ CÁT
ĐỂ ĐỌC
ĐỂ THẤY
ĐỂ TÌM

RAO VẶT

TRÊN BÁO TRẺ

TIẾT KIỂM
THỜI GIAN & TÀI CHÁNH

ĐIỆN THOẠI
972.675.4383

2 câu hỏi

Cách nào tốt nhất để làm sạch phân chim trên xe?

Thời gian là yếu tố quan trọng khi bạn nhìn thấy những vết trắng trên thân xe. Hãy lau phân chim khỏi xe càng sớm càng tốt vì nó có thể làm hư lớp sơn nếu để lâu. Phân chim - thực chất là sự kết hợp của phân và nước tiểu trong một gói hỗn độn - có tính acid rất cao. Nó có thể ăn mòn lớp ngoài của sơn xe và cuối cùng dẫn đến bong tróc, nổi bọt, xỉn màu hoặc cả ba.

Nếu vết phân chim còn ướt, bạn có thể lau bằng khăn sợi nhỏ (microfiber cloth) thấm nước. Nên để sẵn vài chiếc khăn này trong xe để tiện lau chùi nhanh chóng khi cần.

Nếu phân chim đã khô khi bạn thấy được, việc làm sạch sẽ khó hơn. Nhưng đừng bao giờ dùng chất tẩy mạnh như thuốc tẩy hoặc xà bông rửa chén vì những sản phẩm này có thể làm hư lớp sơn xe. Thay vào đó, hãy đổ nước lên vết dơ để làm mềm chúng, sau đó dùng khăn sợi nhỏ thấm dung dịch làm sạch xe hơi (chẳng hạn như Meguiar's Quik Detailer Mist & Wipe) để lau sạch những vết dơ cứng đầu nhất.

Cuối cùng, lau lại bằng một chiếc khăn ẩm khác để loại bỏ những vết còn sót lại. Để giúp việc lau chùi dễ dàng hơn trong tương lai, hãy phủ một lớp sáp bảo vệ (wax) lên xe. Lớp sáp này sẽ tạo một rào cản giúp phân chim không bám chặt vào bề mặt thân xe.

Tủ lạnh sẽ giữ thực phẩm lạnh trong bao lâu khi mất điện?

Một chiếc tủ lạnh không có điện có thể giữ thực phẩm ở nhiệt độ an toàn - tức là dưới 40°F (4°C) - trong khoảng 4 giờ nếu đóng kín cửa tủ. Sau đó, hầu hết thực phẩm có thể ở trên 40°F thêm 2 giờ nữa trước khi trở thành không an toàn để ăn. Nếu có bão trong dự báo thời tiết và bạn không có máy phát điện, hãy chuyển càng nhiều thực phẩm càng tốt vào freezer là nơi giữ lạnh lâu hơn. Một freezer đầy sẽ giữ thực phẩm lạnh trong khoảng 48 giờ sau khi mất điện; một freezer chỉ chứa một nửa sẽ giữ lạnh trong khoảng 24 giờ. Nếu bạn có thùng đá, thêm 5 pound (khoảng 2.3 kg) đá khô (theo hướng dẫn trên bao bì) cũng có thể giữ thực phẩm lạnh trong khoảng 18 giờ.

TIP: Kiểm tra xem bảo hiểm nhà của bạn có chi trả chi phí thay thế thực phẩm bị hư hay không.

vài chuyện vui vui...

ELITA ANH NGUYET (JACKSONVILLE - FL)
Ba và ông xã em câu được 2 con snook, làm gỏi ngon quá trời luôn anh Don:), em định tặng anh một con, tại nghe anh nói anh “mê” cá này, nhưng anh tặng em tôm khô nha. Tôm khô bên em không ngon như biển LA, cũng giống như anh đâu kiếm được snook đâu nè!

- Ha ha. Nghĩ tới là quý rồi. Anh có thể tặng em tôm khô mà không cần trao đổi con “snook” đâu! (ghi chú của Don: snook là loại cá sống ở vùng biển lợ, có nhiều ở Parismina Ranch, Costa Rica. hay vùng Fort Myers, Florida hoặc Gatun Spillway Canal Zone, Panama. Cá này thịt chắc, không tanh, có thể chế biến nhiều món ngon. Luật Florida chỉ cho mỗi người được bắt 1 con trong ngày).

DIEM MY NGUYEN (ST PAUL - MN) Lâu nay em đặt tôm chỗ anh, lúc nào cũng nhận được rất sớm. Nhưng mấy tuần trước, giao trễ đến 3 ngày lận. Có phải càng ngày càng đông khách rồi anh Don đâm ra “chảnh chọe” không vậy?

- Càng đông khách, càng phải chu đáo và quý mến khách hơn chứ! Có nghĩa là mình đang được khách “mến chuộng”, đánh mất sự tín nhiệm đó là tự đào thải mình.

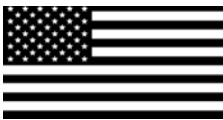
Anh Don luôn tâm niệm điều này. Anh có xem lại lịch đặt hàng của em, vào đúng ngày tiểu bang anh bị đợt lạnh kỷ lục, hôm đó -10° C (không phải độ F nha). Trời mưa nên đường bị đóng băng (icy road) và toàn bộ các xe pick-up hàng ngưng hoạt động, nếu họ có nhận hàng cũng đành chịu thua vì các hãng bay cargo cũng cancel hết. Thành thật xin lỗi em và tất cả khách hàng đặt hàng trong đợt lạnh đột biến trong năm này.

DUNG NGUYEN (CUMMING - GA) Nhờ cháu mà bây giờ cả xóm, rồi mấy bạn trong hăng Delta ai cũng “ghiền” Tôm khô của chú Don! Chú Don biết cháu vui nhất là gì không, ai ăn ngon cũng khen cháu chứ chẳng ai nói đến chú Don hết á. Thím Hài (khó tính nhất trong mấy bà Thím) còn nói: “Muốn nấu cho ngon - món bún riêu - thì hỏi mua tôm khô con Dung nè, tao xài đủ loại tôm, chỉ có chỗ con Dung đặt là được nhất...”

Bây giờ bỗng dưng cháu có biệt danh là “Dung tôm khô”. Hu hu...

- Biệt hiệu đó cũng đẹp mà cháu, nhất là nó mang lại cho người khác niềm vui và hạnh phúc! Chúc mừng cháu :)

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!!

MADE IN LA, USA

Quý khách có thể đặt mua tại :
WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gởi về tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

CÓ 3 LOẠI: NHỎ (S), VỪA (M) VÀ LỚN (L)

NGOÀI RA CÓ MỘT SỐ LƯỢNG RẤT ÍT LOẠI TÔM RẤT NHỎ (GIÁ RẺ HƠN) VÀ JUMPO

**SỨC KHỎE
LÀ VANG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 1**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**
5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : ĐƠN

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

2

dự luật vừa được Thượng Viện tiểu bang Texas thông qua, buộc học sinh các trường công lập phải cầu nguyện và treo 10 điều răn Ky-tô giáo trong lớp học, bất kể học sinh thuộc tôn giáo nào.

65

tuổi trở lên, những người đi làm bắt đầu đủ điều kiện hưởng bảo hiểm y tế Medicare của liên bang, tuy nhiên Medicare sẽ không có hiệu lực khi người được hưởng ra khỏi nước Mỹ.

3,792

đô la một năm là giá bảo hiểm trung bình của xe Tesla Model 3, loại Tesla rẻ tiền nhất, theo Bankrate. Bảo hiểm xe Tesla bị xem là đang tăng giá mức cao nhất, qua mặt các xe đắt tiền khác trước rủi ro bị đập phá nhiều.

41

tuổi, Kirsty Coventry trở thành phụ nữ và là người Phi Châu đầu tiên cũng như trẻ nhất được bầu làm Chủ tịch Ủy ban Thể Vận Hội Quốc Tế IOC. Kirsty Coventry là Bộ trưởng Thể thao của Zimbabwe và giành được 7 huy chương Olympic trong số 8 huy chương Zimbabwe từng có.

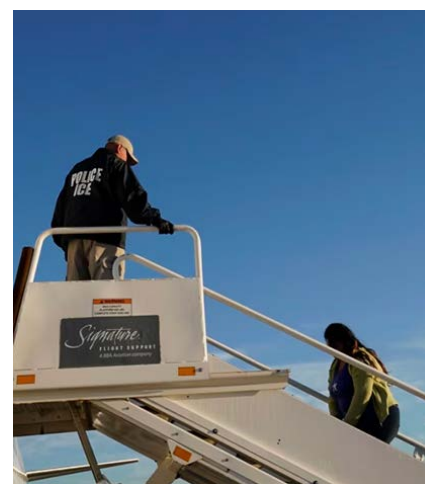
65

tuổi, Lip-Bu Tan, một người Mỹ gốc Mã Lai-Hoa vừa trở thành CEO của hãng chế tạo chip điện tử Intel với mức lương một triệu đô la và đến hai triệu tiền thưởng mỗi năm cùng giá trị cổ phiếu lên đến 66 triệu đô la.

8,600

người Việt Nam sẽ bị trục xuất khỏi Mỹ, theo thỏa thuận nhận người của Việt Nam và Mỹ. Phía Bộ Ngoại Giao của Việt Nam sẽ cung cấp các hồ sơ cá nhân những người Việt cho phía Mỹ để việc trục xuất được diễn ra nhanh chóng theo yêu cầu từ phía Mỹ.

1,000

cuộc thi chạy đường dài marathon lớn nhỏ được tổ chức hàng năm tại Mỹ, thu hút hàng triệu người Mỹ tham gia các cuộc đua với nhiều mục đích khác nhau. Các cuộc đua như New York City Marathon và Chicago Marathon thông thường có đến hơn 50 ngàn người tham gia.

8

năm liên tiếp, Phần Lan được đánh giá là quốc gia hạnh phúc nhất thế giới, theo báo cáo từ World Happiness 2025. Các quốc gia Bắc Âu như Phần Lan, Đan Mạch, Ai Nhĩ Lan, Thụy Điển giữ vị trí đầu bảng trong những năm qua.

75

tuổi, tài tử Richard Gere đã sang sinh sống bên quê vợ tại Tây Ban Nha. Richard Gere lấy Alejandra Silva, 41 tuổi, bảy năm trước và hiện đang sống chung với hai con trai 4 và 5 tuổi cùng con trai riêng 11 tuổi của Silva.

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

A Yen

Sinh năm 1984

Bị bắt: không rõ

Án tù: 9 năm.

Y Lao Mlo

Sinh năm 1987

Bị bắt: không rõ

Án tù: 8 năm.

A Tik

Sinh năm 1952

Bị bắt: không rõ

Án tù: 8 năm.

Ngón tay triệu đô

Nguyễn Văn Hậu, tên thật "Hậu Pháo", Chủ tịch Hội đồng Quản trị Tập đoàn Phúc Sơn - đơn vị đầu tư bất động sản ở Vĩnh Phúc, Quảng Ngãi, Khánh Hòa... Ông "Hậu Pháo" chuyên chi tiền để được lãnh đạo các địa phương ưu ái cho trúng thầu một số dự án lớn, sau đó sang tay hưởng chênh lệch. Có dự án 1,000 tỷ VND tại Vĩnh Phúc, "Hậu Pháo" sang tay cái rẹt có ngay 290 tỷ VND chênh lệch, đã "trừ bì" (tiền hối lộ). Ngược lại, nhóm cựu lãnh đạo tỉnh, huyện nhận tiền xong phải "dựng chuyện" về tình hình dự án, ký khống giấy tờ giúp Hậu "pháo".

Cùng với "Hậu Pháo" có 43 bị cáo khác được đưa ra tòa, trong đó có 9 quan chức cấp cao từ Vĩnh Phúc và Quảng Ngãi. Chức danh các "ngôi sao" trước khi bị khởi tố:

- Hoàng Thị Thúy Lan (Bí thư tỉnh Vĩnh Phúc)
- Lê Duy Thành (Chủ tịch Vĩnh Phúc)
- Phạm Hoàng Anh (Phó Bí thư Vĩnh Phúc)
- Nguyễn Văn Khước (Phó Chủ tịch Vĩnh Phúc)
- Hoàng Văn Nhiệm (Phó Giám đốc Sở Tài chính Vĩnh Phúc),

Nguyễn Văn Hậu - "Hậu Pháo" (ẢNH: BAOMOI.COM)

- Chu Quốc Hải (Phó Giám đốc Sở Tài Nguyên Môi trường Vĩnh Phúc)
- Cao Khoa (Chủ tịch Quảng Ngãi)
- Lê Viết Chữ (Bí thư Quảng Ngãi)
- Đặng Văn Minh (Chủ tịch Quảng Ngãi)

Danh sách này còn dài, vụ án đang điều tra thêm. Trong số đó, bà Hoàng Thị Thúy Lan khoe chỉ cần giờ một ngón trở và nhẹ nhàng tâm sự: "Chị có việc, chuẩn bị ngay cho chị 1 triệu Mỹ", đại gia Hậu "Pháo" lập tức đem 1 triệu USD đến tận nhà bà Lan. Riêng ông Lê Duy Thành thì không thêm giấu diếm mà nhận vali tiền hối lộ 800,000 USD ngay tại trụ sở Ủy ban tỉnh Vĩnh Phúc, như thể đó chỉ là một giao dịch mua bán hàng ngày.

Với sự tự nhiên như vậy, dư luận tin mỗi quan chức trong số đó có lẽ đã nhận hối lộ cả ngàn lần từ "Hậu Pháo" chứ không phải con số ít ỏi như báo trong nước đưa tin - tổng 132 tỷ VND, trong đó bà Lan và ông Thành được báo trong nước nói là bỏ túi mỗi người 50 tỷ VND (cỡ 2 triệu USD/người).

BÌNH LUẬN THANH TAM: Cũng may bà dùng ngón tay trở, chứ dùng ngón giữa là làm chủ tịch nước luôn.

BÌNH LUẬN KEVIN BÌNH: Người việt thông minh, nhiều đứa học ít lại có tài, như 5 Cam học hết lớp 3 lãnh đạo nguyên đám giang hồ ở Sài Gòn sau 1975. Bây giờ tới lượt "Hậu pháo" chưa học hết 4 vẫn đưa được nguyên đám quan tham vào tù...

Hoàng Thị Thúy Lan (ẢNH: GIA HÂN/TUOITRE.VN)

Lê Duy Thành (ẢNH: VGP/VIETTIMES.VN)

Giải nhứt... cư?

Bí thư có "ngón tay triệu đô" đứng giữa bàn hội nghị khoe công trạng vào năm 2022, khi báo trong nước nói Vĩnh Phúc xếp thứ nhất trong bảng xếp hạng PACA INDEX do Thanh tra Chính phủ CSVN công bố. Cổng thông tin điện tử tỉnh Vĩnh Phúc và nhiều cơ quan báo chí đã thông tin việc này (ẢNH: DANTRI.COM.VN)

Giữa tâm bão các cựu lãnh đạo cấp tỉnh, huyện ở Vĩnh Phúc bị truy tố vì nhận hối lộ trong vụ án "Hậu Pháo", câu chuyện tỉnh này luôn "ngạo nghễ" dẫn đầu bảng xếp hạng phòng, chống tham nhũng (PACA INDEX) do Thanh tra Chính phủ CSVN công bố hằng năm bỗng trở thành trò cười cho thiên hạ. Vĩnh Phúc từng vênh váo đứng vị trí thứ nhất của PACA INDEX năm 2022 với 77.95 điểm trong thang điểm 100, vượt mặt cả Sài Gòn và Hà Nội.

Hài hước thay, chỉ số "phòng chống tham nhũng" được chấm điểm dựa trên tự báo cáo, tự thẩm định của địa phương, rồi gửi Thanh tra Chính phủ "duyet". Thế là Vĩnh Phúc cứ đều đặn "ăn điểm", trung bình 70/100 suốt 2016-2022, trong khi lãnh đạo tỉnh ung dung nhận tiền tỷ trước thiên hạ không thèm che giấu.

Riêng trong vụ án "Hậu Pháo", từ 2017 bà Lan đã gợi ý Hậu "Pháo" chi tiền để đầu dự án, không biết các vụ khác thì sao...

BÌNH LUẬN PHÚC GIA: Cái tui quan tâm là ai trùm phía sau? Phe nào đánh phe nào?

BÌNH LUẬN HO TRAN: Các bảng xếp hạng của chính phủ Việt Nam chỉ để cho trẻ con xem, nhưng phải là trẻ mầm non, chứ trẻ lớp 1 đã không tin rồi!

Ốn lạnh

Đoàn Quốc Thái (pháp danh Thích Phước Trí), Phó trụ trì chùa Thành Hoa, huyện Chợ Mới, tỉnh An Giang đã bị tòa tuyên án 17 năm tù giam vì tội "hiếp dâm trẻ em" và "quan hệ tình dục với 4 trẻ em dưới 16 tuổi".

Theo cáo trạng, từ năm 2018 đến 2024, ông Thái đã lợi dụng chức vụ và lòng tin của các em nhỏ đến chùa làm công quả để thực hiện hành vi đồi bại nhiều lần. Nạn nhân không chỉ là các bé trai chưa đủ 13 tuổi, mà còn có cả bé gái 12 tuổi. Để che đậy tội ác, ông Thái còn "hào phóng" chi tiền cho các em từ 100,000 VND đến 2 triệu VND mỗi lần.

Tại phiên tòa, ông Thái mong được giảm án để... tiếp tục cống hiến cho đạo và đời (?) Về phần bồi thường thiệt hại, ông Thái "miễn cưỡng" chấp nhận con số 40 triệu VND mà chủ tọa phiên tòa phán, nhưng chị gái ông lại "trả giá" chỉ muốn chi 15 triệu.

Vụ án khép lại với bản án rẻ mạt so với nỗi ám ảnh suốt đời và tương lai ít nhất là 4 em nhỏ (Một bé đã phải nghỉ học bỏ xứ đi vì không chịu nổi áp lực từ xã hội và gia đình bị cáo), có thể còn nạn nhân khác. Ngoài ra hình ảnh của kẻ ác thì không báo trong nước nào đưa tin, cộng đồng mạng tự tìm kiếm...

BÌNH LUẬN NGUYỄN THÔNG: Ra ngoài tu khổ hạnh thì bị kẻ kè kè đi theo, ra khỏi biên giới vẫn bị theo quấy rầy. Còn tu kiểu này lại được quý vãi, tại trụ trì và phó trụ trì đều có thể đăng..

BÌNH LUẬN VO TOI: Đội lốt tu hành để thỏa mãn thú tính còn kêu mong được tha về cống hiến cho đạo với đời? Bởi nhiều khi kêu chúng là thú, mình ngưng miêng, xin lỗi thú...

Đoàn Quốc Thái (ẢNH: FACEBOOK)

Phật Giáo CSVN "tinh gọn bộ máy"

Nổi gót Bộ Công An CSVN, thượng tọa Thích Đức Thiện (Phó chủ tịch kiêm Tổng thư ký Hội đồng Trị sự Giáo hội Phật giáo CSVN) thông báo Giáo hội Phật giáo CSVN cũng sẽ "tinh gọn bộ máy" hành chính của Giáo hội, Giáo hội Phật giáo CSVN sẽ chỉ còn cấp tỉnh, thành phố và cấp cơ sở, không còn Ban Trị sự Giáo hội Phật giáo cấp huyện. Đại hội đại biểu Phật giáo cấp huyện cũng sẽ dừng tổ chức.

BÌNH LUẬN HÀ VĂN TÂM: *Dẹp luôn càng tốt.*

"Tổng tư lệnh" Thích Thiện Nhơn" và cấp dưới (ẢNH: QUẢNG ĐẠO/GIACNGO.VN)

Triệt hạ bằng được?

Ông Trần Đình Toan (sinh năm 1958, trú tại Bà Rịa- Vũng Tàu) là một cựu chiến binh chiến trường Campuchia hồi 1979 và đã bị thương trong chiến đấu. Ngày 22-3-2025, Công an tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu cho biết đã khởi tố và bắt tạm giam ông Toan vì dám... giúp dân làm đơn khiếu kiện và đăng trên mạng, trong các video-hình ảnh, ông Toan dám mặc quân phục thượng úy và đăng bài “xuyên tạc, vu khống” lên mạng xã hội, thu hút cả triệu lượt xem.

Báo chí nhà nước không thêm đả động đến tư cách thương binh của ông, chỉ chăm chăm mô tả bộ quân phục “giống thật” và mớ huân chương thu giữ được, như thể đó là chiến tích của cơ quan điều tra?

Câu chuyện càng thú vị khi lật lại quá khứ: ông Toan từng bị “đánh úp” bởi án oan năm 2008, mất chế độ thương binh, mất đất, thành dân oan từ đó. Báo Pháp luật Việt Nam năm 2014 từng bênh ông bằng bài viết “Bị “đánh úp”, một thương binh mòn mỏi trong án oan”, trích công văn Tòa án Tối cao chỉ trích tỉnh xử sai. Nhưng đến 2015, Viện Kiểm sát tỉnh lại bảo ông giả mạo chính công văn đó để rồi tống giam ông lần nữa. Công văn ấy giờ “bốc hơi” khỏi internet, còn sự thật thì mịt mù... Chỉ biết, ông Toan bị bắt - khởi tố hai lần không có lý do rõ ràng là thật!

BÌNH LUẬN HOANG NGUYEN: Người đã bỏ một phần thân xác nơi chiến trường nó cũng không tha, người nuôi giấu chúng nó trước 1975 thì chúng cũng không tha, ai tham nhũng hay hối lộ nhiều thì chúng tha.

BÌNH LUẬN MINH AN DIP: Việc giúp người làm đơn thưa kiện, chứng tỏ là người nhờ không hiểu biết, có khi không biết tại sao lại bắt?

Ông Trần Đình Toan nghe lệnh khởi tố vào ngày 22-3-2025
(ẢNH: NHANDAN.VN)

"Ăn dày"

Từ 2019-2021, Huỳnh Ngọc Dũ (Phó Chánh văn phòng Ban quản lý các khu công nghiệp Hậu Giang) đã “vẽ” 155 lô đất nền từ không khí, lừa ít nhất 53 người mua lại, bỏ túi hơn 27.4 tỷ VND. Vụ án là minh chứng rõ nét cho tài “ảo thuật” của các cán bộ CSVN biến đất giả thành tiền thật. Chiêu bài cũ nhưng vẫn hiệu quả: lợi dụng thông tin quy hoạch mà nhà nước công bố, cam kết cho người dân (đang ở khu sắp giải tỏa) suất tái định cư giá rẻ, yêu cầu người dân ký vào bộ hồ sơ trắng rồi “hô biến” thành hợp đồng chuyển nhượng đất, người dân vừa mất đất vừa không có tiền.

Không thể một mình gây án, Dũ được sự tiếp tay của ban Chủ tịch thị trấn Mái Dầm, cùng dàn quan chức từ công chứng viên đến chủ tịch phường... Nguyễn Văn Đức đã ký chứng thực 99 hồ sơ khống, trong đó có 25 hồ sơ do chính ông ta trực tiếp ký khi đã lên chức Phó Chủ tịch thị trấn Mái Dầm. Trần Thanh Phong (Chủ tịch thị trấn Mái Dầm) cũng ký 76 hồ sơ thiếu tính pháp lý.

Sau phiên tòa kéo dài một tuần, Dũ lĩnh 16 năm tù, Đức nhận 18 năm, các quan chức khác lần lượt “nhận lệnh” từ 3 đến 4 năm tù.

BÌNH LUẬN NAM KHANH: Mô Phật, tha cho dân đi trời!

BÌNH LUẬN KHIEM NGUYEN: cái này gọi là "tham những trọn gói"

BÌNH LUẬN CHÍNH BA ĐÒ: Không đồng nào của đồng bào bị bỏ lại phía sau, quan lớn ăn lớn, quan nhỏ cũng ăn lớn.

Huỳnh Ngọc Dũ khi nghe lệnh bắt giam (ẢNH: THẾ PHONG/PLO.VN)

TRIỆU MINH

Móng tay bảo vệ da bên dưới và hỗ trợ trong các hoạt động hàng ngày như gãi hoặc bóc vỏ, và còn có thể cung cấp dấu hiệu quan trọng về sức khỏe tổng thể. Các bác sĩ thường kiểm tra móng tay để chẩn đoán từ các vấn đề về da đến các bệnh nghiêm trọng.

Móng tay và sức khỏe

Dấu hiệu của các bệnh nghiêm trọng

- Một bất thường ở móng tay là chứng ngón tay dùi trống (clubbing), khi móng tay mềm đi và trông như “nổi” trên đầu ngón tay bị sưng. Đây thường là dấu hiệu của thiếu oxy trong máu, có thể liên quan đến ung thư phổi, nhiễm trùng tim, bệnh celiac hoặc xơ gan (cirrhosis of the liver). Dù hiếm gặp, chứng này cần được kiểm tra y tế ngay lập tức, thường bằng cách chụp quang tuyến X (X-ray).
- Chảy máu dưới móng (bleeding under the nail) kéo dài có thể liên quan đến viêm mạch máu (vasculitis) hoặc nhiễm trùng van tim (heart valve infections).
- Móng tay xanh (blue nails) có thể báo hiệu cơ thể thiếu oxy, có thể do bệnh tim (heart disease) hoặc khí phế thũng (emphysema). Trong khi đó, đường sẫm màu dưới móng (dark lines under the nail) có thể do chấn thương, nhưng cũng có thể là dấu hiệu của u hắc tố dưới móng (subungual melanoma), một loại ung thư da hiếm gặp nhưng nguy hiểm.
- Một tình huống phổ biến là đốm trắng trên móng (leukonychia) cho thấy thiếu hụt vitamin hoặc khoáng chất. Tuy nhiên, nghiên cứu cho thấy hầu hết các trường hợp là do tổn thương móng (nail trauma) hơn là thiếu calcium, kẽm, hoặc selenium. Ngoài ra, sự đổi màu trắng cũng có thể báo hiệu các vấn đề nghiêm trọng như nhiễm độc kim loại nặng (heavy metal poisoning), vẩy nến (psoriasis) hoặc thiếu protein trong máu liên quan đến bệnh thận, bệnh gan hoặc tiểu đường.

Nhiễm nấm và móng giòn

- Bác sĩ cũng kiểm tra màu sắc, độ dày, và hình dạng của móng. Móng trắng hoặc vàng, đặc biệt là ở móng chân, thường báo hiệu nhiễm nấm (fungal infection). Thuốc bôi không kê đơn có thể hiệu quả trong giai đoạn nhẹ, nhưng nhiễm trùng nặng cần được điều trị y tế.
- Hình dạng móng cũng tiết lộ nhiều vấn đề sức khỏe. Móng khỏe mạnh thường hơi cong ra ngoài, nhưng nếu cong vào trong và giòn, có thể là dấu hiệu của chứng móng hình thìa (koilonychia), liên quan đến thiếu máu do thiếu sắt (iron-deficiency anemia) hoặc bệnh celiac.
- Đường ngang trên móng (Beau's lines) có thể báo hiệu thiếu protein, tiểu đường hoặc bệnh mạch máu ngoại vi (peripheral vascular disease). Móng giòn (brittle nails) có thể liên quan đến suy giáp (hypothyroidism) hoặc thiếu vitamin B7 (biotin deficiency).

Yếu tố lối sống và môi trường

- Không phải mọi thay đổi ở móng đều là dấu hiệu bệnh lý. Móng bị bong tróc (onychoschizia) thường do rửa tay quá nhiều, khô móng hoặc dùng sơn móng tay (nail polishes and acrylics) quá thường xuyên.
- Vì móng tay dễ quan sát và phát triển liên tục, chúng có thể cung cấp manh mối ban đầu về sức khỏe của một người. Dù hầu hết các thay đổi ở móng là vô hại, nếu sự thay đổi màu sắc, hình dạng, hoặc kết cấu (texture) kéo dài, bạn nên tham khảo ý kiến bác sĩ.

TPB ĐỖ VĂN TÌNH

Sinh năm 1955

Số quân 217.815. Binh I.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc ông Đỗ Văn Tình.

ĐỊA CHỈ: Thôn Phú Cường, Xã Lộc Thủy, Huyện Phú Lộc, Tỉnh Thừa Thiên Huế.

ĐIỆN THOẠI: 034 899 0201

TPB NGUYỄN QUANG VINH

Sinh năm 1940

Số quân 60/207.781. Trung Sĩ.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Nguyễn Quang Vinh.

ĐỊA CHỈ: Tổ 12, thôn Đại Cánh, xã Tiên Hà, huyện Tiên Phước, tỉnh Quảng Nam.

ĐIỆN THOẠI: 038 983 4458

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

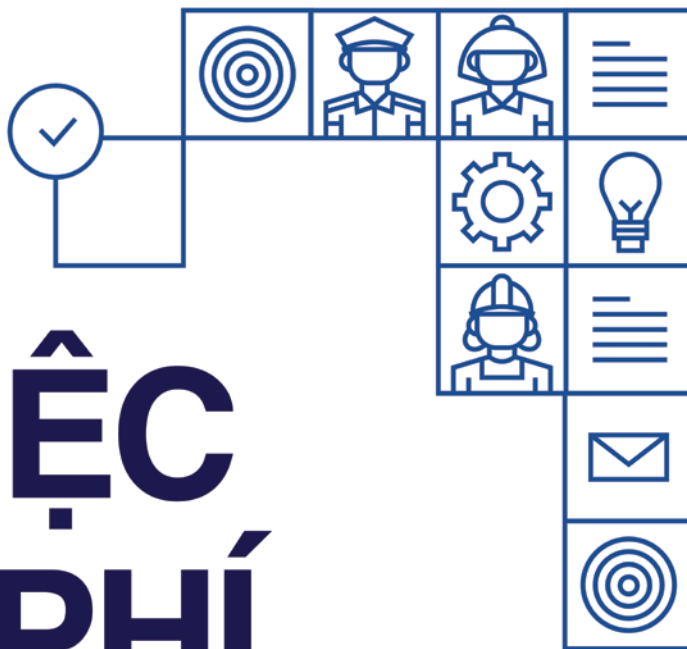
Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

TÌM VIỆC MIỄN PHÍ

Chuyên mục TÌM VIỆC MIỄN PHÍ là nơi dành cho quý vị cần việc làm. Quý vị có thể tự giới thiệu về bản thân, sở thích, khả năng và nghề nghiệp mong muốn.

Chuyên mục này được đăng tải miễn phí, với mục đích kết nối những người cần việc làm với các cơ hội công tác phù hợp. Báo Trẻ mong sẽ là nhịp cầu nối kết, chung tay giúp đỡ lẫn nhau, tạo cơ hội cho quý đồng hương.

Xin vui lòng gửi thông tin ngắn gọn, không quá 30 chữ.

Quý độc giả ở khắp nơi có thể viết thư gửi qua bưu điện

Địa chỉ thư tín: "TÌM VIỆC MIỄN PHÍ"

3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044

hoặc email đến tòa soạn: **info@trenews.net**

mừng huyệt

Một ông được tin báo vào bệnh viện gấp, vợ đang hấp hối.

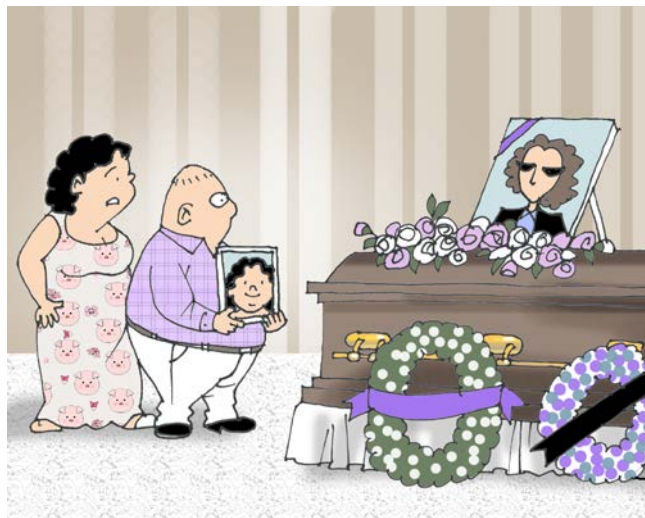
Đến nơi, bác sĩ thông báo bà đã qua đời. Người đàn ông được dẫn vào xem mặt vợ lần cuối. Vừa trông thấy, ông đã rống lên khóc thảm thiết. Vị bác sĩ an ủi:

- Xin ông bình tĩnh. Bà ấy ra đi rất thanh thản...

Người đàn ông gào lên:

- Nhưng bà này đâu phải vợ tôi!

AIDAN NGUYEN (sưu tầm)

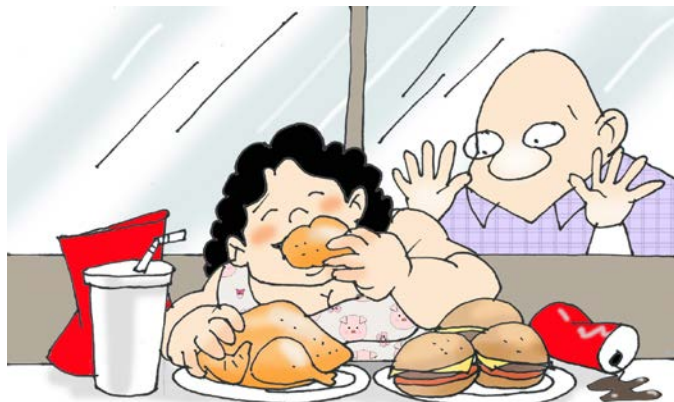
BẢO HUÂN

tiết kiệm

Hai bà gặp nhau. Một bà than:

- Dạo này vật giá lên, tôi và ông xã phải thắt lưng buộc bụng đấy...
- Vợ chồng tôi cũng bàn nhau bớt đi ăn tiệm...
- Ổng OK không?
- Ổng OK. Nhờ vậy tiết kiệm được 50%.
- Bớt ra quán hả?
- Vẫn đi 2 lần một tuần, nhưng tui đi một mình.

NAM NGUYỄN (lược lặt)

BẢO HUÂN

an ủi

Hai vợ chồng rủ nhau đi ăn buffet. Thấy vợ ăn uống cầm chừng, chồng bảo:

- Cái này miễn phí, em ăn mạnh vào kẻo phí!
- Thôi, ăn nhiều mập, xấu.

Chồng nhìn vợ một hồi, rồi nói:

- Đâu có phải mập mới làm em xấu đi đâu!

LINH NGOC PHAM (Wichita Falls - email)

BẢO HUÂN